

FN och mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motionsyrkanden som rör FN och FN-systemet samt situationen för de mänskliga rättigheterna i Eritrea, Etiopien, Somalia, Ryssland, Kina och Myanmar. Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga yrkanden.

Betänkandet innehåller 16 reservationer (M, SD, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Ca 170 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2015/16, 2016/17 och 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Utskottets överväganden.....	6
FN.....	6
Eritrea	11
Etiopien	13
Somalia m.m.....	15
Ryssland	20
Kina	23
Myanmar	27
Övriga motioner	32
Reservationer	33
1. FN, punkt 1 (M).....	33
2. FN, punkt 1 (SD).....	34
3. FN, punkt 1 (C)	35
4. FN, punkt 1 (V)	36
5. FN, punkt 1 (KD)	39
6. Eritrea, punkt 2 (V).....	40
7. Eritrea, punkt 2 (L).....	41
8. Eritrea, punkt 2 (KD).....	41
9. Etiopien, punkt 3 (V).....	42
10. Somalia m.m., punkt 4 (SD).....	43
11. Somalia m.m., punkt 4 (V).....	45
12. Ryssland, punkt 5 (SD).....	46
13. Ryssland, punkt 5 (L)	47
14. Kina, punkt 6 (V).....	49
15. Myanmar, punkt 7 (SD).....	51
16. Myanmar, punkt 7 (KD).....	53
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	54
Motion från allmänna motionstiden 2015/16	54
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	54
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	60
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet under förslagspunkt 8	
Övriga yrkanden	72
<i>Bilaga 3</i>	
Öppen utfrågning om Sverige i FN:s säkerhetsråd	74

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. FN

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
 2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9–13 och 21,
 2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
 2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 14,
 2017/18:3614 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,
 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 9, 10 och 14,
 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 17 och 18 samt
 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 20.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (V)

Reservation 5 (KD)

2. Eritrea

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3206 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 14,
 2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 16 och
 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9.

Reservation 6 (V)

Reservation 7 (L)

Reservation 8 (KD)

3. Etiopien

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 14 och 15
 samt
 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 21.

Reservation 9 (V)

4. Somalia m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 5, 6, 8 och 9,
 2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 17 och 18
 samt
 2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 6, 7, 9 och
 10.

Reservation 10 (SD)

Reservation 11 (V)

5. Ryssland

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2, 3 och 10 samt

2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 12 (SD)

Reservation 13 (L)

6. Kina

Riksdagen avslår motion

2016/17:811 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 1–3, 5, 8 och 9.

Reservation 14 (V)

7. Myanmar

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:473 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2017/18:1579 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och

2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 11.

Reservation 15 (SD)

Reservation 16 (KD)

8. Övriga yrkanden

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 17 maj 2018

På utrikesutskottets vägnar

Jonas Jacobsson Gjörtlér

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jonas Jacobsson Gjörtlér (M), Olle Thorell (S), Sofia Arkelsten (M), Markus Wiechel (SD), Margareta Cederfelt (M), Pyy Niemi (S), Kerstin Lundgren (C), Valter Mutt (MP), Göran Pettersson (M), Krister Örnfjäder (S), Fredrik Malm (L), Yasmine Posio Nilsson (V), Sofia Damm (KD), Maria Andersson Willner (S), Emilia Töyrä (S), Johan Nissinen (SD) och Marie-Louise Rönmark (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet motionsyrkanden från allmänna motionstiden under riksmötena 2015/16, 2016/17 och 2017/18. Fokus ligger på frågor som rör situationen för de mänskliga rättigheterna i enskilda länder samt FN och FN-systemet.

Mänskliga rättigheter (MR) och demokrati tas genomgående upp till diskussion i utskottet under dess inkommande och utgående besök. Det kan nämnas att den 15–18 februari 2016 reste delar av utskottet till Etiopien. Den 19–21 april 2016 besökte ledamöter från utskottet Kina. Den 9 juni 2016 tog utskottet emot Zhou Wenzhong, vice ordförande i Kinas utrikesutskott, med delegation. Vidare tog utskottet onsdagen den 21 mars 2018 emot Knut Østby, FN:s samordnare i Myanmar. Utskottet har även fått ett antal föredragningar med koppling till de enskilda länder som behandlas i betänkandet. Den 24 januari 2017 fick utskottet information om Ryssland av Gudrun Persson, Fredrik Westerlund och Susanne Oxenstierna, samtliga från Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Den 23 februari 2017 fick utskottet information om regeringens skrivelse 2016/17:62 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik samt om Ryssland från utrikesminister Margot Wallström med medarbetare.

Vad gäller FN-frågorna anordnade utskottet en öppen utfrågning om Sverige i FN:s säkerhetsråd i oktober 2017. Stenografiska uppteckningar från utfrågningen finns i bilaga 3. Utskottet behandlade frågor som rör Sveriges plats som icke-permanent medlem i FN:s säkerhetsråd i övrigt i betänkande 2017/18:UU11. Den 21–24 maj och den 4–6 oktober 2017 besökte delar av utskottet New York för FN-relaterade möten. Utskottet har vid flera tillfällen fått information om regeringens arbete efter mordet på Zaida Catalán.

Bakgrund

Utrikesutskottet behandlar under i princip varje riksmöte ett betänkande om mänskliga rättigheter. Under mandatperioden har utskottet tidigare behandlat tre betänkanden om mänskliga rättigheter. Betänkandena brukar ha olika inriktning. I betänkande 2014/15:UU15 behandlades frågor som rörde FN och de mänskliga rättigheterna och ett antal tematiska frågor. Året därpå tog utskottet upp frågor som rörde situationen för de mänskliga rättigheterna i enskilda länder (bet. 2015/16:UU15). I betänkande 2016/17:UU15 behandlade utskottet en skrivelse från regeringen om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik samt tematiska motioner från den allmänna motionstiden 2015/16 och 2016/17.

Utskottets överväganden

FN

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motioner om FN och FN-systemet.
Jämför reservation 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (V) och 5 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2 anförs att Sverige bör verka för högre krav på att organ inom FN leds av personer från länder som respekterar mänskliga rättigheter. Enligt yrkande 3 bör Sverige även verka för ett utökat arbete mot korruption såväl inom FN som i FN:s utvecklingssamarbete runt om i världen. Dessa yrkanden återkommer i kommittémotion 2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3 och i kommittémotion 2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3.

I partimotion 2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 anförs att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på en svensk FN-strategi. Enligt yrkande 2 bör Sverige aktivt verka för att motverka splittring och låsningar inom FN-systemet för att FN ska bli en mer enad och handlingskraftig organisation. I yrkande 3 anförs att Sverige bör verka för att stärka civilsamhällets roll inom och insyn i FN-systemet och i yrkande 4 att regeringen bör verka för att fler svenskar gör karriär inom FN-systemet. Motionärerna anser i yrkande 5 att Sverige bör verka för att förbättra arbetsvillkoren för kvinnor inom FN-systemet. I yrkande 9 vill motionärerna att generalförsamlingens roll stärks inom FN-systemet och i yrkande 10 att regeringen verkar för att fler länder ökar sitt kärnstöd till FN:s arbete. Enligt yrkande 11 bör regeringen ständigt verka för en ökad transparens inom FN och genomgående redovisa Sveriges ställningstaganden offentligt. I yrkande 12 framhålls att Sverige bör verka för att valet av ny generalsekreterare sker på ett öppet och tydligt sätt och att det blir ett verkligt val för generalförsamlingen och i yrkande 13 att Sverige bör arbeta för att nästa generalsekreterare blir en kvinna. I yrkande 21 anförs att regeringen bör arbeta för att understödja och förstärka arbetet med bättre samordning i fält, det som kallas One UN.

I kommittémotion 2017/18:3614 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3 anförs att regeringen bör arbeta för bildandet av ett förbund mellan världens alla demokratiska länder. I partimotion 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 9 anges att Sverige ska driva att FN:s beslutsfattande behöver reformeras. I yrkande 10 understryks att FN med kraft bör intensifiera arbetet med att motverka och förebygga att FN-utsända begår sexuella övergrepp i fredsfrämjande och fredsbevarande insatser samt se till att förövarna ställs till

svars. I yrkande 14 vill motionärerna att Sverige driver att FN upprätthålls som globalt forum för dialog mellan alla världens länder.

I kommittémotion 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 17 framhålls att Sverige bör intensifiera sina ansträngningar för att en internationell utredning tillsätts så att de skyldiga till mordet på FN-anställda Zaida Catalán och Michael Sharp grips och ställs inför rätta. Enligt yrkande 18 bör Sverige arbeta för ett förbättrat skydd för FN-experter. I kommittémotion 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 20 framhålls vikten av att det internationella normsystemet för dödsstraff upprätthålls. I partimotion 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 14 anförs att det svenska engagemanget och stödet till de institutioner (Internationella brottsmålsdomstolen, ICC) och de europeiska samarbeten som arbetar för att lagföra krigsbrott och terrorbrott bör öka, inte minst när brotten har begåtts i tredjeländer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlar i detta stycke ett antal yrkanden med koppling till FN och FN-systemet. Inledningsvis avhandlas frågor som rör FN som organisation. Därefter behandlas ett antal yrkanden som är kopplade till FN:s verksamhet. Frågor som rör FN:s säkerhetsråd behandlas närmare i betänkande 2017/18:UU11.

Utskottet anser att FN är centralt för en regelbaserad världsordning. FN:s stadga anger centrala principer om att främja fred, samarbete och sociala och ekonomiska framsteg samt för värnandet av de mänskliga rättigheterna. FN-stadgan fastslår principen om samtliga medlemsstaters suveräna likställdhet och anger att staters territoriella integritet och politiska oberoende måste respekteras. Genom medlemskapet i FN har organisationens 193 medlemsstater åtagit sig att respektera dessa principer som är fundamentet för den regelbaserade världsordningen. Utskottet vill hänvisa till betänkande 2017/18:UU11. Där konstaterade utskottet att FN är ryggraden i det internationella systemet och den enda organisation som kan samla världssamfundet kring processer som t.ex. utvecklingsmålen eller det globala klimatavtalet. Utskottet underströk även vikten av att Sverige fortsätter att vara en kritisk vän till FN och en stark röst för ett mer effektivt och transparent FN. Utskottet konstaterar att Sveriges prioriteringar inom FN spänner över en rad områden såsom fred och säkerhet, hållbar utveckling och klimat, folkrätt, mänskliga rättigheter, humanitära insatser, jämställdhet samt nedrustning och icke-spridning. Vidare har regeringen ett antal separata strategier för olika FN-program och FN-fonder såsom FN:s utvecklingsprogram, FN:s befolkningsfond och FN:s miljöprogram.

Ett antal motionsyrkanden rör reformer av olika delar av FN-systemet. Utskottet konstaterar att António Guterres tillträdde som generalsekreterare för FN den 1 januari 2017 och att hans mandat löper över fem år med möjlighet till förlängning. Generalsekreteraren har lanserat en bred reformagenda med

tre huvudspår: organisationsfrågor, fred och säkerhet samt utvecklingsfrågor och genomförandet av Agenda 2030. Vad gäller organisationsfrågorna har generalsekreteraren bl.a. aviserat att han vill göra FN mer effektivt, öka insynen, förenkla regler, förbättra skyddet för visselblåsare, förbättra kommunikationen med allmänheten och öka jämställdheten. En rad olika rapporter har presenterats, bl.a. om kvinnor inom FN-systemet. Utskottet stöder liksom regeringen reformagendan som syftar till att anpassa organisationen till nya globala utmaningar. Regeringen bör enligt utskottet verka för att FN ska moderniseras och bli starkt och ändamålsenligt, bl.a. för genomförandet av Agenda 2030. Utskottet uppmuntrar särskilt till reformer som syftar att stärka kvinnors roll inom FN-systemet och välkomnar generalsekreterarens ambitioner på området. Ambitionerna bör gälla alla nivåer inom FN-systemet. Utskottet konstaterar att antalet anställda svenskar inte står i proportion till de svenska ekonomiska bidragen. Utskottet är positivt till att Sida och Utrikesdepartementet (UD) samarbetar för att öka antalet svenskar i FN, andra internationella organisationer och utvecklingsbanker.

Utskottet konstaterar att en av regeringens prioriteringar för tiden som icke-permanent medlem i säkerhetsrådet är transparens och effektivitet och att regeringen har haft som målsättning att bjuda in representanter för civilsamhället. I betänkande 2017/18:UU11 beskrivs den information som UD har lämnat till riksdagen inför och under tiden i säkerhetsrådet. Regeringen har även genom veckobrev informerat allmänheten om arbetet i säkerhetsrådet. Utskottet framhåller att Sverige som sjätte största bidragsgivare till FN bör ha tydliga förväntningar på effektivitet och resultat, transparens och ansvarsutkrävande. När det gäller ett yrkande om kärnstöd behandlade utskottet frågan i betänkande 2017/18:UU2. Utskottet välkomnade där att regeringen verkar för adekvat flerårig kärnstödsfinansiering för att stärka framförhållningen och flexibiliteten. Vidare konstaterade utskottet att Sverige ska använda sina bidrag till det multilaterala utvecklingssamarbetet för att driva på resultat, reformer och systemkoherens. Sverige ska också verka för att stärka FN:s ledarskap för att hantera klimatförändringens effekter på utveckling, humanitära krissituationer och internationell fred och säkerhet, flykting- och migrationsfrågan samt genomförandet av Agenda 2030. I betänkande 2015/16:UU7 underströk utskottet betydelsen av att Sveriges bidrag till de multilaterala organisationerna även fortsättningsvis i huvudsak lämnas i form av kärnstöd. När det gäller One UN och FN:s verksamhet i fält anser utskottet liksom regeringen att länken mellan utvecklingsinsatser, humanitära insatser och fredsbevarande insatser behöver bli starkare, både i beslutsfattandeprocesserna och i fält. Regeringen bedömer i skrivelse 2016/17:62 Människliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik (som utskottet behandlade i bet. 2016/17:UU15) att FN på landnivå i allt högre grad talar med en röst och bedriver en samlad programverksamhet för att genomföra de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030. Utskottet konstaterar att frågor som rör FN:s effektivitet och samordning i fält även är en del av generalsekreterarens reformagenda som har

nämnts ovan. Utskottet konstaterar som regeringen att god samhällsstyrning och partnerskap med civilsamhället behöver vara grundläggande inslag för arbetet i fält och uppmanar regeringen att fortsätta att stödja samordningen på landnivå och generalsekreterarens reformagenda för att få ett effektivt och kraftfullt FN som bedriver ett rättighetsbaserat och jämställt arbete för hållbar utveckling. När det gäller ett yrkande om korruption konstaterar utskottet att korruption påverkar medborgarnas förtroende för olika samhällsfunktioner och undergräver rättsstatens legitimitet. Korruption är även ett hinder för utveckling och bidrar till att förvärpa fattigdomen och situationen när det gäller mänskliga rättigheter, miljöhänsyn och arbetsvillkor. Vidare är korruption ett hinder för att uppnå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Utskottet konstaterar att riksdagen 2007 godkände FN:s konvention mot korruption (bet. 2006/07:JuU12). Ett av målen i regeringens strategi för Sveriges utvecklingssamarbete när det gäller arbetet med de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer 2018–2022 är minskad korruption samt ökad transparens och ansvarstagande. Utskottet anser det angeläget att kampen mot korruption är en prioriterad fråga för regeringen.

Utskottet har behandlat FN:s roll för de mänskliga rättigheterna i flera tidigare betänkanden och senast i betänkande 2016/17:UU15. Där konstaterade utskottet bl.a. att FN är det enda världsomspännande mellanstatliga forumet för normutveckling och tillsyn när det gäller efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna. Utskottet delade även regeringens ståndpunkt att Sveriges arbete inom FN speglar en allmän ambition att öka organisationens roll och förstärka de internationella insatserna för de mänskliga rättigheterna. När det gäller en motion om det internationella normsystemet mot dödsstraff har utskottet de senaste åren behandlat frågan i samband med utskottets ställningstaganden om situationen för de mänskliga rättigheterna i olika länder. Utskottet anser även fortsatt att dödsstraffet är en kränkning av de mest grundläggande mänskliga rättigheterna. Dödsstraffet utgör ett oacceptabelt, omänskligt, grymt och oåterkalleligt straff som inte har någon plats i en modern rättsordning och rättsstat och fördömer tillämpningen av dödsstraffet var det än tillämpas. Utskottet välkomnar att EU har antagit riktlinjer som styr EU:s arbete för att globalt avskaffa dödsstraffet. Utskottet framhåller att avskaffandet av dödsstraffet är en prioriterad fråga för Sveriges utrikespolitik och stöder att Sverige och EU fortsätter arbetet med att öka stödet för den resolution mot användandet av dödsstraff som antogs första gången 1997 av FN:s råd för mänskliga rättigheters föregångare, FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna. Utskottet konstaterar att det innebär en kontinuerlig och principiell dialog om dödsstraffets tillämpning, med målet att förmå stater som ännu inte avskaffat dödsstraffet att ändra inställning. Utskottet framhåller att arbetet behöver bedrivas inom olika multilaterala forum, främst i FN men också i Europarådet och inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE). Arbetet behöver även bedrivas i bilaterala kontakter.

När det gäller ett yrkande om lagförandet av krigsbrott och terrorbrott vill utskottet inledningsvis hänvisa till betänkande 2017/18:UU14. Där konstaterade utskottet att FN:s säkerhetsråd i slutet av 2017 enhälligt antog resolution 2396 (2017) om utländska terroriststridanden. Resolutionen främjar bl.a. utökat samarbete för att identifiera och lagföra de utländska terroriststridande som beger sig hem eller till ett tredjeland. Utskottet konstaterade även att FN:s generalförsamling inrättade ett FN-kontor för terrorismbekämpning i juni 2017. Liksom i betänkande 2016/17:UU15 vill utskottet lyfta fram vikten av att kampen mot terrorismen bedrivs med full respekt för folkrätten. Utskottet har återkommande redogjort för sin syn på ICC (se t.ex. bet. 2014/15:UU15 och bet. 2016/17:UU15). Utskottet framhåller att en fungerande rättskipning är en förutsättning för konfliktförebyggande och fredsskapande. I skrivelse 2016/17:62 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik, som behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:UU15 angav regeringen att Sverige även i fortsättningen ska bidra till arbetet mot straffrihet för de allra grövsta internationella brotten genom att bl.a. stödja ett starkt, självständigt och oberoende ICC, vara en stark röst för brottsoffers rättigheter, stödja genomförandet av EU:s riktlinjer om ICC och fortsätta att verka för att så många stater som möjligt ska ansluta sig till domstolen. Utskottet instämmer i detta.

Frågan om sexuella övergrepp som begås av FN-utsända behandlades av utskottet i betänkande 2017/18:UU8. Där konstaterade utskottet att absolut nolltolerans måste råda gentemot sexuella övergrepp och utnyttjande som begås av fredsbevarande personal, såväl uniformerad som civil. FN och dess medlemsstater får aldrig uppfattas sakna handlingskraft eller adekvata mekanismer för att ställa ansvariga till svars, oavsett vilka förövarna är. Sverige ska verka för att förebyggande åtgärder vidtas, liksom uppmuntra rapportering samt visselblåsare och främja skydd av dessa. Utskottet konstaterar att kvinnor, fred och säkerhet är en högt prioriterad fråga under Sveriges medlemskap i FN:s säkerhetsråd 2017–2018. Sverige har verkat för att genomförandet av resolution 1325 och efterföljande resolutioner ska ingå som en tydlig och integrerad del av mandatet för FN:s fredsfrämjande insatser och genomförandet av dessa, samt för FN:s verksamhet i stort i länder som är eller har varit i konflikt. Utskottet framhåller att Sverige även i fortsättningen bör hålla en hög profil i frågan om nolltolerans vad gäller sexuell utnyttjande och exploatering i FN-sammanhang. Utskottet ser positivt på att en strategi för nolltolerans mot övergrepp som begås av FN-personal ingår som en del i generalsekreterarens reformagenda. Utskottet välkomnar även att FN har ställt krav på att alla nationer ska bidra med minst 15 procent kvinnor till befattningar som stabsofficerare och observatörer i FN-insatser samt att genusrådgivare tillförs i alla insatser.

Utskottet har löpande följt frågan om mordet på de FN-anställda Zaida Catalán och Michael Sharp och förbättrat skydd för FN-expert, bl.a. genom flera föredragningar av UD. Utskottet konstaterar att brottsutredningen

fortfarande pågår. I augusti 2017 överlämnade FN:s undersökningskommission (Board of Inquiry) sin interna utredning av mordet till generalsekreteraren. Frågan har även diskuterats i FN:s säkerhetsråd vid flera tillfällen. Det är enligt utskottet positivt att rapporten från undersökningskommissionen innehåller rekommendationer till FN-systemet för att stärka skyddet för experter, och utskottet anser liksom regeringen att det är av yttersta vikt att FN tar rapportens rekommendationer på största allvar. Regeringen konstaterade efter rapportens överlämnande att den ger svar på många frågor men inte är tillräcklig och att ytterligare FN-agerande behövs till stöd för de nationella brottsutredningarna. FN:s generalsekreterare har därefter utsett en uppföljningsmekanism (follow on mechanism) som ska stödja de kongolesiska myndigheterna i utredningen. Utskottet konstaterar vidare att regeringen har verkat för att ett särskilt kriterium fördes in i sanktionsregimerna för Demokratiska republiken Kongo som innebär listning av personer och enheter som har attackerat FN-personal och FN-expert. Utskottet framhåller vikten av att Sverige fortsätter att driva på för att omständigheterna kring mordet klarläggs fullt ut och för att de ansvariga för mordet ställs till svars.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2015/16:2110 (SD) yrkandena 2 och 3, 2016/17:48 (V) yrkandena 1–5, 9–13 och 21, 2016/17:457 (SD) yrkandena 2 och 3, 2017/18:1580 (SD) yrkandena 2 och 3, 2017/18:3566 (M) yrkande 14, 2017/18:3614 (SD) yrkande 3, 2017/18:3684 (C) yrkandena 9, 10 och 14, 2017/18:3745 (KD) yrkandena 17 och 18 samt 2017/18:3775 (C) yrkande 20.

Eritrea

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om situationen i Eritrea.
Jämför reservation 6 (V), 7 (L) och 8 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:3206 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 14 framhålls att Sverige i FN:s säkerhetsråd bör arbeta för att den internationella brottmålsdomstolen (ICC) ska kunna väcka åtal mot den eritreanska regimen för brott mot mänskligheten för att ge ny dynamik i frågan om Dawit Isaak. I kommittémotion 2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 16 anförs att Sverige i alla kontakter med Eritrea, både bilateralt och genom multilaterala organisationer, måste kräva Dawit Isaaks omedelbara frisläppande. I partimotion 2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9 anförs att Sverige måste arbeta för att Dawit Isaak släpps fri.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade senast situationen för de mänskliga rättigheterna i Eritrea i betänkande 2013/14:UU15. Utskottet konstaterar att situationen för de mänskliga rättigheterna i Eritrea fortfarande är allvarlig. Av UD:s rapport om de mänskliga rättigheterna i Eritrea från 2017 framgår att Eritrea inte har någon konstitution som följs, det hålls inte allmänna val och det finns inget fungerande parlament. Andra partier än regeringspartiet är förbjudna. Vidare är yttrande- och tryckfriheten begränsad, rättssäkerheten brister och det finns ett stort antal rapporter från enskilda om att tortyr och misshandel förekommer i fängelserna. Då utländska aktörer har begränsat tillträde till landet är omfattningen av kränkningarna svår att verifiera.

Utskottet konstaterar att FN:s råd för mänskliga rättigheter 2014 tillsatte en särskild undersökningskommission för de mänskliga rättigheterna i Eritrea (Commission of Inquiry, CoI). Kommissionen lämnade sin slutrapport 2016 och konstaterade att Eritrea har begått och fortfarande begår brott mot mänskligheten inom flera områden. FN:s råd för mänskliga rättigheter behandlade sedan rapporten och kunde inte enas om kommissionens bedömning att brott mot mänskligheten hade begåtts. Rådet fördömde dock Eritrea för systematiska, utbredda och allvarliga övergrepp mot mänskliga rättigheter i en resolution den 1 juli 2016. Rådet uppmanade även FN:s medlemsstater att stärka engagemanget med Eritrea och ge stöd till landet för att förbättra situationen. I svaret på en skriftlig fråga till utrikesministern (fr. 2016/17:1818) anfördes att Eritrea på senare tid har visat viss öppenhet för samarbete kring mänskliga rättigheter. Det framförs även att FN:s utvecklingsprogram (UNDP) har inlett ett projekt, med stöd av bl.a. Sverige, på basis av de rekommendationer som gjorts till Eritrea i den universella granskningsmekanismen vid FN:s råd för mänskliga rättigheter. Även EU har ett liknande projekt som godkändes i juli 2017. Utskottet konstaterar att situationen i Eritrea regelbundet tas upp i FN:s säkerhetsråd, bl.a. utifrån frågan om sanktioner. Även EU har sanktioner mot Eritrea.

Utskottet ser mycket allvarligt på att Dawit Isaak nu har varit fängslad i mer än 16 år och uppmanar regeringen att fortsätta att prioritera arbetet för Dawit Isaaks frigivning. I ett svar på en skriftlig fråga (fr. 2016/17:1818) framhåller regeringen att den fortsatt är starkt engagerad i Dawit Isaaks fall. Det framhålls även att regeringen ser över alla möjliga vägar framåt för att Dawit Isaak ska släppas. Av UD:s MR-rapport från 2017 framgår att det råder stora brister vad gäller rättssäkerheten i landet och att regeringen vid flera tillfällen har frihetsberövat journalister. Utskottet anser att Sverige bör fortsätta att verka för att problemen tas upp i och av EU-institutionerna, exempelvis i EU:s återkommande politiska dialogmöten med Eritrea. Utskottet noterar att Europaparlamentet har antagit flera resolutioner, senast i juli 2017, som lyfter fram fallet Dawit Isaak och andra i en liknande situation, uppmanar Eritreas regering att upphöra med frihetsberövanden av journalister m.fl. och kräver att alla samvetsfångar i Eritrea omedelbart och ovillkorligt släpps fria. Liksom i betänkande 2013/14:UU15 anser utskottet att det är viktigt att Sverige och EU

även i fortsättningen fäster uppmärksamhet på situationen för Dawit Isaak och andra personer i en liknande situation.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2016/17:3206 (KD) yrkande 14, 2017/18:533 (V) yrkande 16 och 2017/18:568 (L) yrkande 9.

Etio pien

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om situationen i Etiopien.
Jämför reservation 9 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) anser motionärerna att Sverige kraftfullt bör uppmärksamma de omfattande brotten mot de mänskliga rättigheterna i Etiopien i sina bilaterala kontakter med regimen samt i FN och EU (yrkande 14) och att Sverige i alla kontakter med Etiopien, bilateralt och genom multilaterala organisationer, måste kräva Fikru Marus omedelbara frisläppande (yrkande 15). Enligt kommittémotion 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 21 bör regeringen intensifiera sina ansträngningar för att hjälpa frihetsberövade svenskar i utlandet, bl.a. Fikru Maru i Etiopien.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade frågan om mänskliga rättigheter i Etiopien senast i betänkande 2013/14:UU15. Den 15–18 februari 2016 reste delar av utskottet till Etiopien. Utskottet konstaterar att den etiopiska ekonomin har utvecklats snabbt de senaste åren men att landet trots det är ett av de fattigaste i Afrika och att fattigdomen fortfarande är utbredd. Möjligheterna att delta i den demokratiska processen är kraftigt begränsade, och situationen för de mänskliga rättigheterna är eftersatt. Respekten för mänskliga rättigheter är fastställd i konstitutionen, men genomförandet har allvarliga brister på flera områden. Enligt UD:s MR-rapport om Etiopien från 2017 är rättsväsendet formellt sett oberoende, men det är svagt och rättssäkerheten brister. Situationen i häkten och fängelser är ofta mycket dålig, och frihetsberövades grundläggande rättigheter respekteras inte. Fall av tortyr och annan grym, omänsklig behandling liksom utomrättsliga avrättningar rapporteras av människorättsorganisationer. År 2009 infördes en ny antiterrorismlag med en oklar definition av terrorism som har öppnat för arresteringar och fängslande av oliktkänkande.

Vidare saknas oberoende medier och självcensur tillämpas av journalister och oppositionella. Många oliktkänkande har lämnat landet. Inskränkningar av

internet förekommer. Civilsamhällets organisationer arbetar under svåra förhållanden, särskilt sedan införandet av en lag 2009 som begränsar organisationernas möjligheter att verka i landet och granska regeringen genom att organisationerna får ta emot högst 10 procent av sin finansiering från utlandet. Exempelvis är organisationerna Human Rights Watch och Amnesty International förhindrade att arbeta i landet. Mötesfriheten är i realiteten begränsad.

Utskottet konstaterar att det under de senaste åren har förekommit politiska protester som har bemötts med våld av den etiopiska regeringen. Rapporter om hundratals dödsfall och massarresteringar har inkommit. Bland annat Amnesty International har rapporterat om utomrättsliga avrättningar. Efter protesterna under 2015 och 2016 införde regeringen ett undantagstillstånd som medförde en rad inskränkningar i de mänskliga fri- och rättigheterna. Undantagstillståndet hävdes i juni 2017 men återinfördes senare, och protesterna har fortsatt. Utskottet framhåller vikten av att händelseförloppen utreds av den etiopiska regeringen och att de skyldiga ställs till svars. Av ett uttalande av talespersonen för FN:s högkommissariat för mänskliga rättigheter den 19 januari 2018 framgår att den etiopiska regeringen i januari 2018 beslutade om att släppa ett hundratal frihetsberövade i federala fängelser och att avsluta rättsprocesserna mot ytterligare några hundra individer på regional nivå. I uttalandet uppmanas regeringen att ta ytterligare steg för att släppa frihetsberövade olikstänkande. Det konstateras även att regeringen har sagt sig vara beredd att se över lagstiftning, och i uttalandet lyfts behovet av att se över antiterrorismlagstiftningen och lagstiftningen som reglerar civilsamhället.

Utskottet ser positivt på att Sverige fortlöpande lyfter fram för etiopiska företrädare att Etiopien bör vidta åtgärder för att säkerställa fullständiga förenings- och mötesrättigheter, ta bort vaga bestämmelser i antiterrorismlagstiftningen och säkerställa yttrandefriheten för det civila samhället, oppositionspolitikern och oberoende medier, vilket framgår av svar på interpellationerna 2016/17:554 och 557. Utskottet understryker vikten av att regeringen i sin dialog med Etiopien framhåller att de mänskliga rättigheterna måste efterlevas i praktiken. Utskottet ser allvarligt på situationen för kvinnor i Etiopien. Kvinnan har en svag ställning i samhället och är diskriminerade i lagstiftningen. Sexuellt våld och diskriminering är utbredda problem. Könstämpning förekommer i stor omfattning.

Utskottet konstaterar att Sverige har ett långt utvecklingsamarbete med Etiopien och att förtroendet för Sverige på området är stort. Utskottet lyfter fram att ett av syftena med Sveriges bistånd till Etiopien är att förbättra situationen för de mänskliga rättigheterna i Etiopien och konstaterar att stärkt demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och jämställdhet är en av de tre övergripande prioriteringarna för Sveriges samarbetsstrategi med Etiopien från 2016. Delprioriteringar är ökad rättssäkerhet, stärkt demokratiskt ansvarsutkrävande och transparens på lokal nivå, stärkt kapacitet i det civila samhället för att verka för öppenhet, ansvarsutkrävande och ökad respekt för

mänskliga rättigheter samt ökad respekt för och tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa.

Utskottet konstaterar att EU tar upp frågan om mänskliga rättigheter i dialogen med Etiopien inom ramen för det s.k. strategiska engagemanget och att EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter besökte landet i april 2017 för en sådan dialog. EU har även ett antal projekt till stöd för stärkandet av de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer i Etiopien.

När det gäller yrkanden om Fikru Maru välkomnar utskottet uppgifterna från den 15 maj 2018 om att Maru har frigivits och att rättsprocessen därmed har avslutats.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2017/18:533 (V) yrkandena 14 och 15 och 2017/18:3745 (KD) yrkande 21.

Somalia m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om situationen i Somalia m.m.

Jämför reservation 10 (SD) och 11 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 6 anförs att regeringen inom världssamfundet bör verka för att Somalias demokratiska modell i så stor utsträckning som möjligt anpassas till landets traditionella klanstruktur. Detta ska ske i syfte att finna en långsiktigt hållbar lösning på landets styre. Vidare anses att regeringen bör verka för att FN:s insats i Somalia (Unsom) utarbetar en plan för att reglera de företag som tillhandahåller säkerhetstjänster i landet i syfte att hålla kostnader nere, hålla intäkterna borta från potentiella terrorister och krigsherrar och stödja uppbyggnaden av en beskattad vit ekonomi i landet (yrkande 8). Dessa förslag återkommer i kommittémotion 2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 7 och 9. I kommittémotion 2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 17 vill motionärerna att Sverige genom sitt engagemang i Somalia betonar vikten av att landets kvinnor inkluderas i freds- och försoningsarbetet och att det nuvarande vapenembargot upprätthålls och följs så att tillförseln av vapen upphör. Vidare anförs att Sverige bör stödja arbetet för fred och demokrati i Somalia (yrkande 18).

I kommittémotion 2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1 anses att regeringen bör se över möjligheten till ytterligare diplomatiska förbindelser med Somaliland och i yrkande 9 att Sverige bör erkänna Somaliland som självständig stat. I yrkande 2 anförs att regeringen bör verka för att upprätta samverkan mellan svenska och somaliländska myndigheter. Vidare vill motionärerna att UD ska se över sin säkerhetsklassning av Somaliland (yrkande 3). I yrkande 5 för motionärerna fram att regeringen bör se över hur

man kan stödja områdena Puntland och Galmudug. Dessa förslag återkommer i kommittémotion 2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 6 och 10.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Somalia är ett av världens fattigaste och mest sköra länder. Det mycket dåliga säkerhetsläget i landet tydliggjordes inte minst av den förödande terrorattacken i Mogadishu den 14 oktober 2017. Över 20 år av inbördeskrig och våld har satt sina spår. Även om vissa framsteg har gjorts såsom genomförandet av indirekta parlamentsval under hösten 2016, ökad politisk representation av kvinnor och val av president i februari 2017 är situationen för de mänskliga rättigheterna fortfarande mycket allvarlig. Somalia saknar kontroll över hela det somaliska territoriet. I UD:s MR-rapport om Somalia från 2017 konstateras att de kränkningar och övergrepp av mänskliga rättigheter som pågår i skuggan av den pågående konflikten mellan regeringen och al-Shabab är svåra att överblicka men omfattande. Kidnappningar, våldtäkter, urskillningslöst våld och dödande liksom tvångsrekryteringar är exempel på sådana kränkningar.

I den somaliska interimsförfattningen från 2012 är sammansättningen i nationalförsamlingen baserad på en klanbaserad formel. Partisystemet är mycket svagt. Diskussioner om en ny författning pågår. Det finns inget institutionellt ramverk för civilsamhället och de organisationer som finns arbetar framför allt med social utveckling. Det förekommer rapporter om frihetsberövanden och påtvingade försvinnanden av människorättsförsvarare, fredsaktivister, politiskt aktiva och journalister i hela landet. Somalia hamnar på plats 167 av 180 länder i Reportrar utan gränsers pressfrihetsindex för 2016 och trakasserier och våld mot journalister får generellt inte några rättsliga konsekvenser. Själv censuren är utbredd. Religionsfrihet garanteras i interimsförfattningen men i praktiken är det inte socialt accepterat att praktisera någon annan religion än islam. Korruptionen i Somalia är utbredd och i Transparency Internationals index för upplevd korruption hamnade Somalia 2017 längst ned av de 180 länderna.

En anledning till den bristande efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna är bristen på ett fungerande och oberoende rättsväsen, ett rättssystem som delvis domineras av klanintressen, den låga kapaciteten hos myndigheter och institutioner, brister i lagstiftningen och svårigheten med samordning mellan federal och regional nivå. Vidare är det vanligt med godtyckliga frihetsberövanden, utomrättsliga avrättningar och hot och våld. Det stora antalet internflyktingar är en grupp som är särskilt sårbar. Utskottet konstaterar att klansystemet även leder till att vissa etniska grupper diskrimineras bl.a. vad gäller tillgången till mat och land för odling och bete, liksom när det gäller tillgång till utbildning och hälso- och sjukvård.

Utskottet konstaterar att avsaknaden av en formell och fungerande rättsapparat i stora delar av landet har lett till utbredd straffrihet och små

möjligheter till ansvarsutkrävande. Dödsstraff utdöms av både federala och regionala administrationer i flera delar av landet. Utskottet upprepar sitt ställningstagande att dödsstraffet är en kränkning av de mest grundläggande mänskliga rättigheterna. Dödsstraffet utgör ett oacceptabelt, omänskligt, grymt och oåterkalleligt straff som inte har någon plats i en modern rättsordning och rättsstat. Utskottet fördömer tillämpningen av dödsstraffet var det än tillämpas, inklusive i Somalia.

Utskottet ser med stor oro på situationen för kvinnor och flickor i Somalia. Könsbaserat och sexuellt våld är utbrett, lagstiftningen är diskriminerande, kvinnor är marginaliserade och möjligheter till rättslig prövning saknas för de övergrepp som begås. Utskottet konstaterar att det faktum att klansystemet återspeglar sig i rättssystemet och förekomsten av informella rättskipningsmekanismer bl.a. undergräver kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter. Kvinnor som utsätts för sexuellt våld och våldtäkt får sällan tillgång till rättvisa utan bestraffas ofta i dubbel bemärkelse då klansystemet i stället använder sig av ett s.k. kompensationssystem, där offret ofta tvingas gifta sig med förövaren. Utskottet konstaterar vidare att förekomsten av könsstympning är högst i världen. Mödra- och barnadödligheten är hög. Utskottet ser positivt på att arbete pågår i Somalia för att landet ska ansluta sig till FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (Cedaw) och hoppas att detta kan ske skyndsamt. Utskottet framhåller även att Sverige stödde Somalias deltagande i den andra granskningen i FN:s universella granskningsmekanism (UPR) i januari 2016 och att Sverige rekommenderade att Somalia ratificerar Cedaw, ratificerar protokollet till den afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter när det gäller kvinnors rättigheter i Afrika och antar och genomdrivar lagar och förordningar som förbjuder alla former av våld mot kvinnor.

Utskottet konstaterar att Sverige under lång tid har gett aktivt stöd till freds- och statsbyggnadsprocessen i Somalia och är en av de största givarna i landet. Insatserna inom ramen för det svenska biståndet har hittills bl.a. fokuserat på mänsklig säkerhet och försörjning, demokrati och mänskliga rättigheter samt hälsa och jämställdhet. Ett särskilt fokus har legat på kvinnors och ungas situation. Projekt finns även för att bekämpa och förebygga våldsbejakande extremism. Utskottet konstaterar att regeringen har beslutat om anvisningar för en ny utvecklingsstrategi för Somalia och att Sida och Folke Bernadotteakademien har fått i uppdrag att ta fram ett underlag till en ny strategi. Inom uppdraget låg också att resonera om hur den svenska-somaliska diasporan skulle kunna bidra till utvecklingen i Somalia. En utgångspunkt har varit att biståndet till Somalia ska öka till 600 miljoner kronor per år från 2018. Sida och Folke Bernadotteakademins underlag bereds för närvarande av UD. Utskottet konstaterade i betänkande 2017/18:UU2 att stöd till konfliktlösnings- och försoningsinitiativ med fokus på kvinnors deltagande är viktigt, liksom att biståndet även bör komplettera och stödja politiska processer och reformer i säkerhetssektorn. Utskottet konstaterar att en förutsättning för en långsiktigt hållbar och fredlig utveckling är kvinnors

deltagande på alla nivåer i samhället. Jämlik hälsa med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inklusive könsstympning, är en viktig inriktning för den nya strategin för Somalia. Utskottet framhåller även vikten av att stödet omfattar hela landet.

Utskottet konstaterar att EU har ett omfattande engagemang för fred, säkerhet, utveckling och demokrati i Somalia. Samarbetet täcker en rad olika områden. EU är den största finansören av Afrikanska unionens (AU) fredsbevarande insats (Amisom) vars trupper är en förutsättning för stabiliteten i stora delar av landet. Insatsen påbörjade en neddragning under 2017. EU:s marina insats EU Navfor Atalanta arbetar med att skydda matsändningar från FN:s livsmedelsprogram, EU:s civila insats Eucap Somalia med att förstärka Somalias kustbevakningsförmåga och EU:s militära insats Eutm med att utbilda den nationella armén. Utskottet ser positivt på att Sverige bidrar med personal till samtliga av EU:s insatser. EU har även ett betydande utvecklingsamarbete med Somalia. Huvudkomponenten består av stöd till att främja freds- och statsbyggande. Andra områden är bl.a. livsmedelssäkerhet och motståndskraft, utbildning och stöd till civilsamhället. Samarbetet baseras på överenskommelsen om en ny giv för Somalia som antogs i Bryssel i september 2013 och som utgör ett ramverk för att främja återuppbyggnaden av ett federalt Somalia. Vidare ger EU humanitärt stöd.

Utskottet framhåller även att FN har ett omfattande engagemang i landet, bl.a. genom FN:s insats Unsom. Utskottet konstaterar Unsoms mandat för första gången fastställdes 2013 genom säkerhetsrådsresolution 2102 (2013) och att mandatet har förlängts ett antal gånger sedan dess, senast genom resolution 2408 (2018). Det nuvarande mandatet löper t.o.m. den 31 mars 2019. Mandatet för Unsom omfattar bl.a. politisk rådgivning till den federala regeringen och Amisom om fredsbyggande och statsbyggande när det gäller reformer av styrelseskicket, säkerhetssektorn, rättsstatsprincipen, utveckling av ett federalt system, konstitutionell granskning, demokratisering och samordning av det internationella givarsamfundet. Exempel på andra delar av mandatet är att bidra till stärkandet av federalregeringens kapacitet att främja respekten för mänskliga rättigheter och kvinnors situation, främja skyddet av barn, förebygga konfliktrelaterat sexuellt och könsbaserat våld, stärka rättsinstitutionerna och bidra till motverkandet av våldsbejakande extremism. Utskottet konstaterar att uppdraget också stöder genomförandet av den nationella säkerhetsarkitekturen som godkändes av den federala regeringen och regionerna i april 2017 och den övergripande strategin för säkerhetsstrukturen. I detta ingår stöd till säkerhetssektorreform och rådgivning för att bygga upp polisen. Utskottet konstaterar att Unsom är närvarande i flera delar av landet, däribland Puntland och Somaliland, och att planer pågår för att upprätta närvaro i Galmudug.

Utskottet konstaterar att FN:s säkerhetsråd 1992 införde ett vapenembargo mot Somalia i syfte att hindra det omfattande vapenflödet till landet. Vapenembargot genomfördes av EU 2002. Därefter har undantag införts i syfte att utveckla den framväxande säkerhetsinfrastrukturen i landet. Utöver

vapenembargot, inklusive förbud mot tekniskt och finansiellt bistånd samt förmedlingstjänster, omfattar sanktionerna frysning av tillgångar och ett förbud mot import av träkol från Somalia. I december 2009 införde FN även ett vapenembargo mot Eritrea, delvis på grund av att rapporter hade inkommit om att Eritrea inte hade respekterat vapenembargot mot Somalia. Utskottet konstaterar att FN:s vapenembargon mot Somalia och Eritrea förlängdes senast den 14 november 2017. Enligt utskottet har sanktionerna en central roll i de internationella ansträngningarna för att bekämpa al-Shabab.

I betänkande 2015/16:UU15 behandlade utskottet ingående Somaliland och regionens historia. Sedan 1991 försöker Somaliland i allt väsentligt agera som en självständig stat. Detta har skapat spänningar mellan regeringen i Mogadishu och ledarskapet i Somaliland. Somaliland präglas i dag av ett relativt lugn och flera relativt framgångsrika val har genomförts, senast i november 2017. I viss utsträckning finns fungerande institutioner och ett civilt samhälle.

Utskottet gjorde under riksmötet 2015/16 en uppföljning av UD:s reseavrådan. Utskottet konstaterar att det är UD som avgör när en avrådan från resor bör ske och att en avrådan är en rekommendation till svenskar med syftet att befästa eller förändra deras resebeteende. UD avråder från resor till ett land, eller delar av ett land, när säkerhetssituationen bedöms som mycket farlig, oberäknelig eller snabbt föränderlig. Utskottet konstaterar att avrådan görs på basis av ett antal kriterier och att det rör sig om en bedömning av säkerhetsläget och inte en politisk bedömning.

Utskottet konstaterar att Sveriges bistånd till Somalia även kommer Somaliland till del. Insatser i Somaliland har utförts inom ramen för resultatstrategin för Sveriges internationella bistånd i Somalia 2013–2017. Sverige har bl.a. gett stöd till mödra- och barnavård, och via organisationen Interpeace har stöd getts till genomförande av val i Somaliland. Ytterligare ett exempel på projekt som kommer Somaliland till del är det s.k. svensk-somaliska affärsutvecklingsprogrammet som syftar till att underlätta för företagare att starta och att vidareutveckla hållbara affärsverksamheter i landet. Vidare har Sverige gett stöd till dialogen mellan Somaliland och den federala regeringen och fredsprocessen mellan Somaliland och Puntland. Sverige har även ett betydande humanitärt bistånd till Somaliakrisen som även kommer Somaliland till del. Inom ramen för EU:s engagemang i Somalia inbegrips särskilda arrangemang för Somaliland som möjliggör utvecklingsinsatser där. EU ger därför ett betydande stöd även till Somaliland.

När det gäller yrkanden om att erkänna Somaliland som självständig stat påminner utskottet om att ett beslut om att erkänna en stat fattas av regeringen, normalt efter sammanträde med Utrikesnämnden. Utskottet konstaterar att Sverige traditionellt har tillämpat ett antal grundläggande kriterier när det gäller att erkänna stater. Sverige erkänner stater, inte regeringar eller politiska aktörer. Stater är de viktigaste folkrättsliga subjekten. Grundläggande för erkännande av en stat är existensen av ett bestämt territorium och av en befolkning. Vidare krävs en regering som med ett rimligt mått av stabilitet

utövar en effektiv kontroll över detta territorium. Regeringen ska också ha vunnit ett rimligt mått av självständighet utåt och accepteras någorlunda allmänt internationellt.

Utvecklingen i Somalia har nyligen tagit ett viktigt steg framåt i och med genomförda parlaments- och presidentval. Sverige, liksom övriga internationella samfundet, gav aktivt stöd till valprocessen och arbetade för så inkluderande och rättvisa val som möjligt. Somalias nya regering står nu inför utmaningen att fortsätta den federala statsbyggnadsprocessen. I detta ingår att reglera förhållandet mellan centralregeringen och de federala delstatsregeringarna. Utskottet konstaterar att konfliktlösning och försoning är viktiga delar i denna process. Utskottet framhåller att Sverige ger stöd till dialog- och medlingsinsatser i Somalia, vilket även inkluderar dialog mellan den federala regeringen och Somaliland, och hoppas att denna dialog snart kan ges ny energi. Utskottet noterar att regeringens uppfattning är att ett erkännande av Somaliland som självständig stat inte skulle gynna den fortsatta fredsprocessen i Somalia utan till och med kunna inverka negativt på utvecklingen i regionen. Utskottet kan därutöver konstatera att Somalilands önskan om att erkännas av det internationella samfundet som en självständig stat inte har rönt några framgångar. FN:s säkerhetsråd har konsekvent i resolutioner slagit fast att Somalias suveränitet, territoriella integritet och enighet ska respekteras. I Somalias interimsförfattning från 2012 föreskrivs att de gränser som Somalia hade under 1960 års författning fortfarande gäller och att ingen delstat eller region har rätt att bryta sig loss från landet. Utskottet kan också konstatera att inget land har erkänt Somaliland och att Somaliland inte heller är medlem i AU.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2016/17:468 (SD) yrkandena 1–3, 5, 6, 8 och 9, 2017/18:533 (V) yrkandena 17 och 18 samt 2017/18:1600 (SD) yrkandena 1–3, 6, 7, 9 och 10.

Ryssland

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om situationen i Ryssland.

Jämför reservation 12 (SD) och 13 (L).

Motionerna

I partimotion 2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 framhålls vikten av att markera mot Rysslands behandling av sin civilbefolkning och i yrkande 3 vikten av att särskilt markera mot Rysslands behandling av hbtq-personer. I yrkande 10 anser motionärerna att Sverige ska verka för att stärka civilsamhället i Ryssland. Enligt kommittémotion 2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2 bör regeringen utöka arbetet för att skydda oppositionspolitiker och journalister som far illa i Ryssland.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade situationen för de mänskliga rättigheterna i Ryssland i betänkande 2015/16:UU15. I samma betänkande gjordes ett tillkännagivande till regeringen (rskr. 2015/16:288). Regeringen meddelade i skrivelse 2017/18:75 att regeringen avser att lämna en samlad redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av tillkännagivandet i budgetpropositionen för 2019.

Utskottet konstaterar med oro att situationen för de mänskliga rättigheterna i Ryssland har försämrats påtagligt de senaste åren på en rad områden. UD:s MR-rapport från 2017 slår fast att det inte går att tala om reella demokratiska institutioner i Ryssland och att inflytande för medborgarna saknas på alla politiska nivåer. Oppositionella partier och individer trakasseras, förföljs och fängslas. Situationen för människorättsaktivister och politiska meningsmotståndare blir sämre och sämre och möjligheterna för dessa att verka kringskärs, exempelvis genom lagen om utländska agenter från 2012. Utskottet beklagar särskilt att antalet hot, våldsamma överfall, rättsliga åtgärder och smutskastningskampanjer i statliga medier mot oppositionella har ökat de senaste åren. Utskottet konstaterar att situationen är särskilt svår i norra Kaukasien.

Utskottet konstaterar att ökningen av repressiva åtgärder under de senaste åren har lett till ett ökat antal politiska fångar. I betänkande 2015/16:UU15 tog utskottet upp situationen för de s.k. Bolotnajafångarna och mordet på oppositionspolitikern Boris Nemtsov. Utskottet framhåller vikten av att Ryssland upphör med att förfölja oliktankande, respekterar yttrande-, mötes- och föreningsfriheten och avskaffar de lagar som förhindrar framväxten av ett aktivt och självständigt civilsamhälle. Utskottet framhåller vidare att Ryssland har ett ansvar för att säkerställa att mänskliga rättigheter efterlevs, för att oppositionella och oberoende kritiker skyddas på hela det ryska territoriet och för att de som är ansvariga för kränkningar av mänskliga rättigheter åtalas och döms.

Utskottet framhåller vikten av fria och rättvisa val och konstaterar att det ryska presidentvalet 2018 enligt OSSE/Odihr ägde rum i en politisk och juridisk miljö som präglades av påtryckningar mot kritiska röster. Begränsningar i föreningsfriheten och yttrandefriheten liksom i kandidaters möjligheter att registrera sig bedöms ha kringskurit utrymmet för att kunna engagera sig politiskt i valrörelsen och ha resulterat i en brist på genuin konkurrens. Även om övriga kandidater generellt hade möjlighet att bedriva sina kampanjer relativt fritt är OSSE:s/Odihrs bedömning att den omfattande och okritiska medierapporteringen om den sittande presidenten ledde till ojämlika villkor för kampanjen. OSSE/Odihr rapporterade dock att valmyndigheten hade arbetat öppet och effektivt. Utskottet framhåller att fria och rättvisa val är grunden för ett demokratiskt styre och påminner om betänkande 2015/16:UU15 där utskottet beskrev de olika internationella och europeiska förpliktelser som finns på området.

Utskottet konstaterar att situationen för de mänskliga rättigheterna i Ryssland förvärras ytterligare på grund av bristen på ett oberoende rättsväsen.

Enligt UD:s MR-rapport kan Ryssland i praktiken inte beskrivas som en fungerande rättsstat. Rättsapparaten är politiserad, korruption och påtryckningar från statliga myndigheter förekommer och systemet används för att bestraffa oppositionella och människorättsaktivister. Rapporter om tortyr och polisvåld är återkommande. Vidare konstaterar utskottet att yttrandefriheten har inskränkts kraftigt och att statens kontroll över medierna och internet har skärpts avsevärt. Ryssland hamnade 2016 på plats 148 av 180 i Reportrar utan gränsers pressfrihetsindex. Lagar för att bekämpa terrorism och extremism används enligt UD:s MR-rapport i hög utsträckning för att inskränka yttrandefriheten, och självcensuren har ökat. Vidare är föreningsfriheten begränsad.

Utskottet vill även lyfta fram vikten av att Ryssland arbetar för ökad jämställdhet och för att bekämpa våld mot kvinnor inom familjen. Situationen för kvinnorna i norra Kaukasien är särskilt oroande. Utskottet ser även med oro på den försämrade situationen för hbtq-personer, särskilt i norra Kaukasien. Utskottet vill även liksom tidigare lyfta fram vikten av att Ryssland respekterar hbtq-personers rättigheter, att lagstiftningen förändras i syfte att förhindra diskriminering av och våld mot hbtq-personer och att personer som har begått övergrepp och attacker mot hbtq-personer straffas.

Utskottet behandlade säkerhetspolitiska frågor med koppling till Ryssland i betänkande 2017/18:UU11, inklusive Rysslands aggression mot Ukraina och den olagliga annekteringen av Krim. Frågor som berör relationen mellan EU och Ryssland och sanktioner mot Ryssland behandlas av utskottet i betänkande 2017/18:UU10. Utskottet framhåller liksom i betänkande 2015/16:UU15 att respekten för mänskliga rättigheter är central för relationen mellan EU och Ryssland samt för Sveriges bilaterala relationer med Ryssland. Utskottet anser att den politiska utvecklingen i Ryssland fortfarande är ytterst oroande och visar på ett stort behov av att verka för att demokrati och respekt för mänskliga rättigheter utvecklas och fördjupas. Utskottet betonar, liksom i betänkande 2015/16:UU15, vikten av att EU och Sverige även i fortsättningen är en stark röst för demokrati och mänskliga rättigheter i Ryssland. Utskottet anser att regeringen bör fortsätta att verka för att EU upprätthåller detta budskap och för att EU försöker vidmakthålla och utveckla kontakterna med Rysslands folk och civilsamhälle. Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller vikten av att även i fortsättningen föra en konsekvent och tydlig politik i relationerna med Ryssland. Sverige bör självständigt och tillsammans med andra agera för att Ryssland uppfyller sina åtaganden för mänskliga rättigheter, och utskottet anser att detta även framöver bör vara Sveriges budskap till ryska företrädare i forum såsom FN, OSSE och Europarådet.

Utskottet konstaterar att den förra regeringen hösten 2014 antog en resultatstrategi för Sveriges stöd till demokrati, mänskliga rättigheter och miljö i Ryssland 2014–2018. Syftet med strategin är bl.a. att stödja en demokratisk utveckling i Ryssland och bidra till ökad respekt för mänskliga rättigheter. Utskottet upprepar sitt ställningstagande om strategin i betänkande 2014/15:UU10 och ser positivt på att strategin bl.a. fokuserar på stärkta

möjligheter för medborgare till demokratiskt inflytande och ökat deltagande i politiska processer och stärkt kapacitet hos förändringsaktörer och civilsamhälle att verka för bl.a. demokrati, mänskliga rättigheter och icke-diskriminering. Mot ovanstående bakgrund understryker utskottet vikten av en fortsatt tydlig svensk linje i förhållande till utvecklingen i Ryssland. Utskottet anser att det är särskilt viktigt att i relationerna med Ryssland verka för och stödja demokratiska värderingar och respekt för mänskliga rättigheter som även Ryssland har ställt sig bakom när landet anslöt sig till Europarådet. Utskottet framhåller att Sverige tydligt bör markera mot en alltmer auktoritär regim i Kreml och samtidigt fördjupa relationen med medborgarna och civilsamhället i Ryssland.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2017/18:576 (L) yrkandena 2, 3 och 10 samt 2017/18:1578 (SD) yrkande 2.

Kina

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om situationen i Kina.
Jämför reservation 14 (V).

Motionen

I kommittémotion 2016/17:811 av Hans Linde m.fl. (V) framförs att Sverige i varje form av kontakt med Kina ska ta upp de omfattande och grova brotten mot yttrande- och tryckfriheten (yrkande 1) och kräva ett stopp för användandet av dödsstraff (yrkande 2). I yrkande 3 anförs att Sverige bör verka för att en internationell utredning tillsätts med anledning av rapporterna om organstölder i Kina. I yrkande 5 anser motionärerna att regeringen bör verka för att etniska och religiösa minoritetens kulturella, språkliga och religiösa rättigheter respekteras i Kina. Enligt yrkande 8 bör regeringen verka för att Gui Minhai och hans medfångar frigges villkorslöst. I yrkande 9 för motionärerna fram att Sverige bör verka för demokratiska reformer i Hongkong och för att folkets vilja respekteras.

Utskottets ställningstagande

Situationen för de mänskliga rättigheterna i Kina behandlades av utskottet i betänkande 2015/16:UU15. Den 19–21 april 2016 besökte ledamöter från utskottet Kina. Utskottet konstaterar att situationen när det gäller de mänskliga rättigheterna i Kina är allvarlig och att den har försämrats under de senaste åren. Kina är en enpartistat utan allmänna och fria val som inte tillåter någon politisk opposition. Utskottet noterar att presidentens makt har stärkts genom att folkkongressen i mars 2018 fattade beslut om att ta bort begränsningen för hur många mandatperioder presidenten kan sitta.

I UD:s MR-rapport om Kina från 2017 anges bl.a. att åsikts-, yttrande-, tryck-, förenings-, mötes-, demonstrations- och religionsfrihet inskränks i varierande grad. Vidare uppges att rättssystemet ligger under kommunistpartiets kontroll, att rättssäkerheten uppvisar stora brister och att kommunistpartiets inblandning är särskilt påtaglig i politiskt känsliga fall. Begränsningar för försvarsadvokater i deras yrkesutövning har ökat under de senaste åren.

I UD:s rapport från 2017 anges vidare att de kinesiska myndigheterna slår hårt mot individer och organisationer som utmanar kommunistpartiets maktmonopol, förespråkar mänskliga rättigheter och demokrati eller tillhör minoritetsgrupper eller vissa religiösa grupper. Även organisationer som arbetar med hbtq-frågor rapporterar om diskriminering och trakasserier, även om situationen har förbättrats. Under 2015 och 2016 antogs flera lagar med koppling till nationell säkerhet. En nationell säkerhetslag och Kinas första antiterrorismlag antogs 2015. Gemensamt för denna lagstiftning är att klara definitioner saknas, vilket ger utrymme för godtyckligt genomförande. Godtycke och hårda straff för brott mot rikets säkerhet är vanligare i fall som rör minoritetsgrupper och urfolk i de autonoma regionerna Xinjiang och Tibet. Utskottet framhåller att människor som tillhör nationella minoriteter, särskilt i Tibet och Xinjiang, är utsatta för omfattande förtryck och att opposition eller uttryck för egen kulturell identitet i Tibet och Xinjiang ofta betecknas som separatism, med hårdhänt hantering från myndigheternas sida som följd. Dessutom är religionsfriheten särskilt inskränkt i Tibet och Xinjiang och straffen kan bli mycket hårda om man utövar sin religion. Falungongrörelsen utsätts för övergrepp.

När det gäller möjligheterna för civilsamhällets organisationer att verka uppges antalet civilsamhällesorganisationer öka samtidigt som det har blivit svårare för organisationerna att bedriva verksamhet som ifrågasätter eller utmanar kommunistpartiets officiella linje. Förespråkande av rättigheter, i synnerhet politiska och religiösa sådana, är i regel förbjudet. Organisationerna måste registrera sig och respektera ett antal restriktioner som t.ex. att inte skada den "nationella enigheten" eller den "etniska harmonin" och att inte ifrågasätta kommunistpartiets maktställning. År 2016 antogs en lag om utländska civilsamhällesorganisationers verksamhet i Kina. Risker för godtyckligt genomförande av lagen bedöms som stor. Trakasserier, frihetsberövande och våld mot oppositionella rapporteras öka, vilket även driver fram själv censur. Det förekommer rapporter om tortyr och framtvingade erkännanden. Utskottet konstaterar även att all nyhetsrapportering måste följa politiskt sanktionerade riktlinjer och att de oberoende medier som finns är starkt kontrollerade. Både direkt och indirekt censur är utbredd. Kina låg 2016 på plats 176 av 180 i Reportrar utan gränsers pressfrihetsindex. Kontrollen över och censuren av internet är omfattande.

Utskottet understryker vikten av respekt för de medborgerliga och politiska rättigheterna i Kina och framhåller betydelsen av att yttrandefriheten respekteras och att rättssäkerheten förbättras. Utskottet betonar att tortyr och

annan förnedrande behandling i samband med förhör av häktade personer måste upphöra. Utskottet betonar vidare att det är angeläget att rättigheter för personer som tillhör etniska och religiösa minoriteter säkerställs. Utskottet betonar också att förföljelsen av människorättsjurister och människorättsaktivister måste upphöra och understryker att det är angeläget att oberoende civilsamhällsorganisationer kan verka utan restriktioner. Utskottet välkomnar att EU i rådsslutsatser i juli 2016 uttryckte oro över fängslandet av och trakasserier mot människorättsförfarare, jurister, advokater, journalister m.m. och slog fast att EU kommer att fortsätta att uppmana Kina att leva upp till de mänskliga rättigheterna, förbättra situationen för civilsamhället och skydda rättigheterna för minoriteter, inte minst i Tibet och Xinjiang.

När det gäller ett yrkande om dödsstraff konstaterar utskottet att dödsstraffet tillämpas i Kina. Myndigheterna rapporterar inte antalet fall och uppskattningarna varierar, men enligt civilsamhällsorganisationer rör det sig om flera tusen personer per år. Enligt Amnesty International avrättade Kina 2017 flest personer i världen. Utskottet anser att dödsstraffet är en kränkning av de mest grundläggande mänskliga rättigheterna och utgör ett omänskligt, grymt och oåterkalleligt straff som inte har någon plats i en modern rättsordning. Utskottet fördömer därför tillämpningen av dödsstraffet var det än tillämpas och anser att tillämpningen av dödsstraff måste upphöra även i Kina. Utskottet välkomnar att EU har antagit riktlinjer som styr EU:s arbete för att globalt avskaffa dödsstraffet. Utskottet framhåller vidare att avskaffandet av dödsstraffet är en prioriterad fråga för Sveriges utrikespolitik.

Utskottet noterar att det har förekommit uppgifter om att s.k. samvetsfångar i Kina tvingas till organtransplantationer. Kina beslutade under 2014 att alla organ för transplantation måste komma från frivilliga donatorer fr.o.m. den 1 januari 2015 och handel med organ är förbjudet. Utskottet konstaterar att informationen om huruvida beslutet att förbjuda användningen av ofrivillig organtransplantation i dag genomförs fullt ut i hela landet är bristfällig och det förekommer rapporter om att reglerna kringgås. Det saknas även oberoende övervakning av om fångar har gett sitt samtycke till att donera organ eller inte. Insynen försvåras också av att information om avrättningar i Kina omfattas av sekretess. Av svaret på interpellation 2016/17:185 framgår att regeringen ser allvarligt på de anklagelser som framförs om s.k. organhandel i Kina och fördömer alla former av ofrivilliga organtransplantationer. Vidare konstateras att Sverige framför allt verkar genom EU, att EU-länderna noga följer utvecklingen i frågan och att frågan om organhandel bl.a. har lyfts upp inom ramen för EU:s och Kinas dialog om mänskliga rättigheter.

Utskottet konstaterar att Hongkong har en speciell ställning som särskild administrativ region inom Folkrepubliken Kina enligt en överenskommelse i samband med återlämnandet av den forna brittiska kolonin till Kina. Enligt den grundlag som då antogs fastställdes principen ”ett land, två system”, enligt vilken Hongkongs självständiga ställning med ett fristående politiskt och juridiskt system skulle bevaras, med respekt för grundläggande fri- och rättigheter. Utskottet konstaterar att dessa rättigheter respekteras överlag enligt

UD:s MR-rapport för Hongkong från 2017. Utskottet konstaterar att diskussioner pågår om vad som kommer att hända efter 2047 när överenskommelsen löper ut. Vidare konstaterar utskottet att allmän och lika rösträtt fortfarande saknas och att man enbart har genomfört en begränsad rösträttsreform. Rättsväsendet i Hongkong bedöms överlag vara oberoende och välfungerande. Utskottet ser allvarligt på att många delar av civilsamhället har rapporterat om ökande oro över fastlandets påverkan på Hongkongs styre och att en viss inskränkning av press- och yttrandefriheten har noterats. Bland annat har journalister vittnat om ökad själv censur. Spänningen märks även genom ökad våldsanvändning vid demonstrationer. Utskottet står, liksom regeringen och EU, bakom principen om ”ett land, två system” och konstaterar att Sverige inom ramen för denna politik stöder en demokratisk utveckling och en hög grad av deltagande för Hongkongborna i den politiska processen i enlighet med Hongkongs grundlag.

Utskottet konstaterar att den svenska medborgaren Gui Minhai enligt samstämmiga men obekräftade uppgifter fördes bort från sin semesterbostad i Thailand i mitten av oktober 2015 och att han fortfarande är frihetsberövad. Utskottet konstaterar vidare att Gui Minhai släpptes men sedan greps igen i januari 2018. Utskottet ser med största allvar på att Gui Minhai greps under en konsulär stödinsats i sällskap av diplomatisk personal trots att kinesiska myndigheter vid flera tillfällen hade framhållit att Minhai var frisläppt vid tillfället. Utskottet noterar att Kinas ambassadör i Stockholm vid flera tillfällen har kallats upp till UD. Utskottet välkomnar även att EU:s höga representant för utrikes frågor Federica Mogherini den 15 februari 2018 gjorde ett uttalande där det framgick att EU ser mycket allvarligt på det fortsatta frihetsberövandet av Gui Minhai. I uttalandet framhölls även att Kinas agerande bryter mot internationella konsulära förpliktelser och skapar stora frågetecken kring Kinas tillämpning av rättsstatens principer. Utskottet framhåller även det oacceptabla i att Gui Minhai i mars nekades att träffa en tillresande svensk läkare. Utskottet understryker att Minhai omedelbart bör släppas fri och ges möjlighet att träffa svensk diplomatisk och medicinsk personal och framhåller vikten av att regeringen även i fortsättningen arbetar med oförminskad styrka när det gäller detta ärende.

Utskottet konstaterar att EU är en viktig plattform för dialog om situationen för de mänskliga rättigheterna i Kina och anser att regeringen bör verka aktivt för att unionen ska vara tydlig i dessa frågor i dialogen med Kina. I EU:s Kinastrategi som antogs i juli 2016 slogs bl.a. fast att främjandet av mänskliga rättigheter och rättsstatens principer ska vara kärnan i EU:s relation med Kina. Utskottet noterar att den senaste årliga MR-dialogen mellan EU och Kina ägde rum i juni 2017.

Utskottet noterar att regeringen i 2018 års utrikespolitiska deklARATION slog fast att i takt med att Kinas roll i världen växer följer ett ökat ansvar för bl.a. skydd för de mänskliga rättigheterna. Utskottet värdesätter att Sverige konsekvent tar upp frågor om mänskliga rättigheter med kinesiska företrädare. Detta sker genom ambassaden i Peking och i samband med besök på politisk

nivå. I detta sammanhang noterar utskottet att statsministern i samband med ett besök i Kina i juni 2017 tog upp situationen för de mänskliga rättigheterna med både president Xi och premiärminister Li. Utskottet konstaterar även att svenska biståndsmedel i över tio år har finansierat Raoul Wallenberg-institutets verksamhet i Kina och att statsministern besökte detta i samband med sin resa. Utskottet står fast vid sitt ställningstagande i betänkande 2015/16:UU15 att en konstruktiv dialog med Kina är det bästa sättet att agera för att förbättra människorättssituationen i landet. Utskottet utgår från att EU och Sverige även framöver på ett aktivt sätt verkar för att förbättra situationen för de mänskliga rättigheterna i Kina.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2016/17:811 (V) yrkandena 1–3, 5, 8 och 9.

Myanmar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om situationen i Myanmar.

Jämför reservation 15 (SD) och 16 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:473 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1 framhålls att Sverige och omvärlden inte bör vara för naiva i bedömningen av situationen i Myanmar. Det framförs att Sverige bör verka för att det ställs tydliga krav på Myanmar vad gäller efterföljande av FN-resolutioner, mänskliga rättigheter, politiska fångar, etniska konflikter och minoriteters ställning (yrkande 2). I yrkande 3 anförs att regeringen bör intensifiera sina ansträngningar för att stödja karenfolkets strävanden efter ökad autonomi och mänskliga rättigheter och för att fästa världssamfundets uppmärksamhet på karenfolkets utsatta situation. I yrkande 4 förs fram att regeringen bör verka för att uppmärksamma den utsatta situationen för muslimska minoriteter i Myanmar. Dessa förslag återkommer i kommittémotion 2017/18:1579 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4. I kommittémotion 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 11 anser motionärerna att regeringen inom ramen för FN bör agera för att den etniska utrensningen av rohingyer upphör.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att situationen i staten Rakhine är mycket oroande. Kränkningarna av rohingyernas mänskliga rättigheter har eskalerat under det senaste året. Sedan en våldsvåg bröt ut i augusti 2017 har över 670 000 personer som tillhör folkgruppen rohingya flytt till Bangladesh enligt FN:s flyktingorgan (UNHCR). En stor del av dessa är kvinnor och barn. UNHCR har beskrivit krisen som en av de största och snabbast växande

flyktingkriserna på flera årtionden. Flera bedömare har beskrivit att övergreppen som sker i Rakhine kan utgöra fall av etnisk rensning och brott mot mänskligheten. Utskottet konstaterar att situationen i Rakhine har diskuterats flera gånger i FN:s säkerhetsråd under det senaste året och att Sverige har varit drivande för att frågan ska tas upp, liksom för det uttalande som FN:s säkerhetsråd antog i november 2017. I uttalandet fördömde säkerhetsrådet våldet i Rakhine, uppmanade regeringen att upphöra med oproportionerlig våldsanvändning, uttryckte oro över de allvarliga kränkningarna av de mänskliga rättigheterna och begärde humanitärt tillträde och säkert flyktingåtervändande. Frågan har även tagits upp inom ramen för FN:s råd för mänskliga rättigheter i Genève. Utskottet konstaterar att säkerhetsrådet genomförde en resa till Myanmar i slutet av april 2018 och att ett pressuttalande antogs efter resan som bl.a. lyfter fram humanitärt tillträde till Rakhine, ett säkert, fritt och värdigt återvändande för dem som har drivits på flykt och ansvarsutkrävande för övergrepp och våld. Utskottet konstaterar att även EU har diskuterat situationen i Myanmar och att Sverige har varit drivande för tydliga åtgärder riktade mot dem som är ansvariga för övergreppen. Utskottet konstaterar att EU antog rådsslutsatser om Myanmar den 26 februari 2018 där man fördömde de pågående omfattande systematiska och allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna som begåtts av Myanmars militära styrkor och säkerhetsstyrkor och uppmanade Myanmars regering och säkerhetsstyrkorna att säkerställa att det råder säkerhet, rättsstatlighet och ansvarsskyldighet i Rakhine och att flyktingar kan återvända till sina hem. I samband med detta utvidgades även EU:s vapenembargo mot Myanmar och det beslutades om att införa riktade restriktiva åtgärder mot individer från Myanmars försvarsmakt (Tatmadaw) och gränsbevakningspolisen.

Utskottet diskuterade den 21 mars situationen i Rakhine med FN:s samordnare i Myanmar, Knut Østby. Utskottet uttrycker stor oro över rapporterna om övergrepp och kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Utskottet konstaterar att begränsat tillträde till Rakhine gör att humanitärt bistånd har svårt att komma fram och att situationen är svårbedömd. Utskottet understryker vikten av tillträde till området för att kunna bistå människor i nöd. Vidare måste grundliga och oberoende granskningar av kränkningar och övergrepp av de mänskliga rättigheterna tillåtas så att de ansvariga kan ställas till svars. Utskottet vill framhålla vikten av ett säkert, frivilligt och värdigt återvändande för flyktingarna. Utskottet uppmanar regeringen att även framöver lyfta fram frågan om ansvarsutkrävande, inklusive hänskjutande av frågan till ICC, i FN:s säkerhetsråd. Utskottet anser liksom regeringen att den undersökningskommission som har etablerats av FN:s råd för mänskliga rättigheter måste få tillträde till området och möjlighet att träffa de människor som berörs. Utskottet konstaterar att regeringen den 26 april 2018 beslutade om att komplettera Sveriges utvecklingssamarbete med Bangladesh. Uppdraget ska stärka kapaciteten för att förebygga kriser, konflikter och katastrofer samt bidra till ökad resiliens och minskat humanitärt beroende i

flyktingmottagande områden, både bland värdsamhällen och bland rohingya-flyktingar.

Utskottet vill framhålla att för att nå en långsiktig lösning på krisen behöver konfliktens grundorsaker hanteras. År 2016 tillsattes en rådgivande kommission för Rakhine som leddes av Kofi Annan (The Advisory Commission on Rakhine State). Kommissionen presenterade i augusti 2017 en slutrapport som innehöll ett antal rekommendationer. Därefter tillsatte Myanmar regering en kommitté (Committee for Implementation of the Recommendations on Rakhine State) för att genomföra dessa rekommendationer och en internationellt sammansatt grupp (advisory board) som ska bistå med rådgivning till arbetet. Utskottet konstaterar att riksdagens talman ingår i den internationella rådgivningsgruppen som bl.a. ska ge råd när det gäller genomförandet av rekommendationerna från den rådgivande kommissionen. Utskottet framhåller att Sverige, EU och FN står redo att stödja genomförandet av dessa rekommendationer.

Utskottet konstaterar att situationen för de mänskliga rättigheterna överlag bedöms ha förbättrats i Myanmar sedan 2011 när en politisk reformprocess ägde rum. Den militärjunta som styr landets i flera årtionden upplöstes och makten överlämnades formellt till en civil regering. Den politiska transitionen har därefter fortgått och i november 2015 vann Aung San Suu Kyis parti Nationella demokratiska förbundet en övertygande seger i parlamentsvalet och i mars 2016 valdes San Suu Kyis bundsförvant Htin Kyaw till president. Konstitutionen från 2008 innehåller regler som förhindrar att San Suu Kyi själv blir president, men hon utsågs 2016 till statskansler. Trots de framsteg som har gjorts är dock utmaningarna vad gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer mycket stora och det förekommer grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Enligt UD:s rapport om de mänskliga rättigheterna i Myanmar från 2017 har militären enligt konstitutionen fortfarande avgörande inflytande över politiken. Rättssystemet är politiserat och svagt. Militären står utanför den civila regeringens kontroll och är garanterad 25 procent av platserna i valda församlingar på nationell och regional nivå enligt konstitutionen. Straffriheten för kränkningar av de mänskliga rättigheterna är omfattande, liksom för sexuellt våld i väpnade konflikter.

Utskottet konstaterar att det pågår väpnade strider runt om i landet, exempelvis i Kachinstaten och Shanstaten, och att det rapporteras om övergrepp både från militären och från andra parter. I samband med striderna förekommer bl.a. tvångsrekryteringar till väpnade grupper, godtyckliga frihetsberövanden, tortyr, utomrättsliga avrättningar och sexuellt våld. Stridigheterna leder även till en situation med internflyktingar. Utskottet framhåller liksom i betänkande 2015/16:UU15 att frågor relaterade till autonomi för olika grupper måste hanteras i demokratiska former och inom ramen för en inkluderande fredsprocess.

Utskottet konstaterar att situationen vad gäller minoriteters rättigheter är en av de största utmaningarna för Myanmar och roten till flera väpnade konflikter

som i sin tur förvärrar kränkningarna av de mänskliga rättigheterna. Personer som tillhör minoriteter saknar inflytande i samhället och är diskriminerade inom flera områden. Vidare förhindras dessa grupper att bevara sin kultur och särart. Utskottet konstaterar att den buddistiska religionen ofta ges företräde, trots att religionsfriheten finns inskriven i konstitutionen. År 2015 antogs även flera lagar som begränsar religionsfriheten och kvinnors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Utskottet beklagar att diskrimineringen mot muslimer och antalet våldsdåd mot muslimer runt om i landet har ökat. Utskottet konstaterar att situationen för rohingyerna var svår även innan den senaste våldsvågen startade. Rohingyerna tilläts exempelvis inte att rösta i det senaste valet 2015 eftersom deras identitetshandlingar drogs in. Därutöver begränsas rörelsefriheten för rohingyerna av lokala föreskrifter och utgångsförbud, vilket även begränsar möjligheterna till utbildning, sjukvård och arbete. Även rätten att utöva sin religion är begränsad.

Utskottet konstaterar att kvinnors mänskliga rättigheter i Myanmar bl.a. inskränks av religiösa och kulturella sedvänjor och att diskriminering förekommer vad gäller exempelvis ägande av mark och tillträde till arbetsmarknaden. Utskottet ser med oro på att våldet mot kvinnor är utbrett och inte är kriminaliserat i hemmet och att våldtäkt inom hemmet enbart erkänns för flickor under 15 år. Vidare ser utskottet med oro på kränkningar och sexuellt våld mot kvinnor i samband med de väpnade konflikter som pågår och anser att ett första steg bör vara att Myanmar tar fram en nationell handlingsplan för genomförandet av säkerhetsrådets resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Vidare bör kvinnor garanteras en plats i framtida fredsförhandlingar.

Enligt UD:s MR-rapport från 2017 har civilsamhällets möjligheter att verka förändrats påtagligt sedan 2011. Fler organisationer kan verka och återvända till landet. Dock är begränsningarna fortfarande betydande och myndigheterna fortsätter exempelvis att åtala människorättsförfvarare och personer ur det civila samhället. Det förekommer att myndigheter trakasserar och övervakar människorättsförfvarare och fredliga aktivister vid demonstrationer. Politiska fångar finns fortfarande kvar även om många har släppts de senaste åren. Även om förbättringar har skett vad gäller yttrande-, press- och informationsfriheten verkar myndigheter för att begränsa medier, och det civila samhället och journalister och människorättsförfvarare övervakas. Själv censuren är omfattande och oberoende medier har svårt att överleva. Utskottet uttrycker oro över att två journalister från nyhetsbyrån Reuters sitter fängslade i landet sedan ett par månader tillbaka sedan de granskade situationen i Rakhine. Utskottet instämmer i uttalandet den 18 december 2017 från talespersonen för EU:s ständiga representant Federica Mogherini som bl.a. lyfter fram att Myanmar måste se till att journalisterna frigges så snart som möjligt och att deras rättigheter måste skyddas.

Utskottet konstaterar att demokrati och mänskliga rättigheter är ett centralt område i EU:s relation med Myanmar. Regelbundna MR-dialoger hålls mellan EU och Myanmar, och den senaste hölls den 5 mars 2018. Utskottet ser

positivt på att EU aktivt verkar för att främja mänskliga rättigheter och demokrati i Myanmar. Utskottet är vidare positivt till att mänskliga rättigheter och demokrati genomsyrar allt EU-bistånd till Myanmar. Utskottet ser också positivt på att även Sveriges bistånd har ett fokus på att främja demokrati och mänskliga rättigheter. Enligt resultatstrategin för Sveriges internationella bistånd i Myanmar 2018–2022 ska biståndet fokusera på tre tematiska verksamhetsområden: 1) Mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet, 2) Fredliga och inkluderande samhällen och 3) Jämlik hälsa inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2016/17:473 (SD) yrkandena 1–4, 2017/18:1579 (SD) yrkandena 1–4 och 2017/18:3745 (KD) yrkande 11.

Övriga motioner

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns förslag i ett antal motioner som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med promemorian Förenklad motionsbehandling under valperioden 2014–2018 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2014.

Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att de motioner som återfinns nedan inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott de motioner som återfinns i bilaga 2.

Reservationer

1. FN, punkt 1 (M)

av Jonas Jacobsson Gjørtler (M), Sofia Arkelsten (M), Margareta Cederfelt (M) och Göran Pettersson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 14 och avslår motionerna

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9–13 och 21,

2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2017/18:3614 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 9, 10 och 14,

2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 17 och 18 samt

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 20.

Ställningstagande

Som ett resultat av den moderna och mer komplexa konfliktmiljön är det viktigt att krigets lagar och folkrätten också är anpassade efter den nya verkligheten där civilbefolkningen är mer utsatt än tidigare och där andra aktörer än tidigare är stridande parter. Den humanitära rätten måste utvecklas och förstärkas generellt för att skydda civilbefolkningen och civila strukturer i högre utsträckning än i dag. Möjligheterna till humanitär intervention måste säkerställas inom världssamfundet i syfte att motverka eskalerande konflikter och i förlängningen krig. Vi anser därför att Sverige behöver öka det svenska engagemanget och stödet till t.ex. ICC och de europeiska samarbeten som arbetar för att lagföra krigsbrott och terrorbrott, inte minst då de begåtts i tredjeländer.

2. FN, punkt 1 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Johan Nissinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3 samt

2017/18:3614 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3 och

avslår motionerna

2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9–13 och 21,

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 14,

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 9, 10 och 14,

2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 17 och 18 samt

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 20.

Ställningstagande

Världssamfundet som vi känner till det i dag formades i mångt och mycket efter andra världskriget, inte minst i samband med att FN bildades. Samarbetet inom FN syftade främst till att förhindra utvecklingen av ett tredje världskrig, vilket gjorde det viktigt att såväl demokratier som diktaturer ingick. I dag vet vi att de demokratiska staterna inte utgör stommen i samarbetet även om utvecklingen för medlemsländerna har gått i rätt riktning. I Europa finns det i dag ett mellanstatligt samarbete genom Europarådet. Europarådet skapades under en instabil period i världshistorien och arbetar i huvudsak med att främja demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsutveckling. Samarbetet kan i många fall ses som ett positivt föredöme där länder tillsammans arbetar för en sund värdegrund. Formellt accepteras inte heller diktaturer. Sverigedemokraterna ser detta som en sund bas för att utveckla något större och mer slagkraftigt som kan påverka demokratiarbetet i andra länder, nämligen ett internationellt förbund mellan alla världens demokratiska länder. Förbundet skulle kunna ha en avgörande roll i att utvärdera, utveckla och sprida kunskap om demokratin. Förbundets medlemsländer skulle även kunna bli en starkare röst inom FN. Vi anser att regeringen bör arbeta för att möjliggöra ett sådant förbund.

Sverigedemokraterna ser FN:s konventioner om de mänskliga rättigheterna som vägledande dokument för världssamfundets välfärd. Konventionerna bör ratificeras av alla medlemsstater och följas praktiskt i så stor utsträckning som möjligt. Vi ser en uppenbar risk att förtroendet för FN:s institutioner urholkas

om FN:s organ leds eller dess ledare tillsätts av stater som inte lever upp till de mest grundläggande kraven på respekt för mänskliga rättigheter. Vi vill därför att Sverige arbetar för hårdare krav på att de som leder FN-arbete själva föregår med gott exempel. Vi anser exempelvis inte att det är lämpligt att Saudiarabien arbetar i FN:s kvinnokommission.

FN har haft och har betydande problem med korruption. Ett omtalat och iögonfallande exempel är olja-för-mat-programmet som avslöjades som en gigantisk korruptionshärva efter att Saddam Hussein hade avsatts 2003. De flesta enheter inom FN saknar fungerande system för revision och kontroll av finansiering. Likaså saknas ofta mekanismer för uppföljning och utvärdering av myndigheters och projekts resultat, vilket öppnar för förskingring och förfalskande av resultat. Vi anser att ansvaret för utvärdering av projekt bör ligga på de medlemsstater som finansierar projektet i fråga. I de fall projektet finansieras inom FN:s ordinarie budget bör det utvärderas genom utomstående revisorer som arbetar under sammans straffansvar som revisorer inom näringslivet. Vi ser skarpa antikorrupsionsåtgärder som avgörande för FN:s förtroende hos allmänheten och framtid som institution.

3. FN, punkt 1 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 9, 10 och 14 samt

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 20 och

avslår motionerna

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9–13 och 21,

2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 14,

2017/18:3614 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3 och

2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 17 och 18.

Ställningstagande

Det krävs ett internationellt ledarskap som är värdegrundat och tydligt. Centerpartiet försvarar grundläggande liberala värderingar i en föränderlig tid. Vi söker samarbete för att ge fortsatt tyngd åt mänskliga rättigheter, frihandel och demokratisering. Människor i en stor del av världen åtnjuter inte

grundläggande fri- och rättigheter. Vi kommer att behöva tala med dem som står långt ifrån oss för att kunna bidra till en säkrare, friare och rikare värld. Vi vet att samarbete är vägen framåt, inte isolering. I slutändan är FN den bredaste globala mötesplatsen för dialog, inte bara med likasinnade utan också med oliktankande. Jag anser därmed att det är viktigt att upprätthålla FN som globalt forum för dialog mellan alla världens länder.

I Sverige och det svenska civilsamhället, inte minst bland de politiska partierna, har FN traditionellt haft ett brett stöd och hög trovärdighet som internationell aktör. För ett fortsatt starkt och fungerande FN är det vårt ansvar att driva på debatten om vad en reform bör innehålla. FN har en unik roll och dess uppgift att verka för global fred och utveckling har inte blivit enklare med åren.

Centerpartiet tycker att det är viktigt att FN genomför de initiativ som har tagits för att motverka och förebygga att FN-utsända begår sexuella övergrepp i fredsfrämjande och fredsbevarande insatser. Förövarna måste ställas till svars och arbetet framåt måste intensifieras med kraft. De som har utsatts ska få stöd.

Mänskliga rättigheter utmanas i dag i stora delar av världen och vi ser en global tillbakagång. Internationella åtaganden ifrågasätts och omtolkas. Deras universella status erkänns inte. Allt fler auktoritära stater och politiska krafter hotar på nytt de landvinningar som har uppnåtts. Inte minst gäller det demokratiska fri- och rättigheter samt olika minoriteters mänskliga rättigheter. Samtidigt är de mänskliga rättigheterna globala, odelbara och ömsesidigt förstärkande. Till och med i vårt närområde, i Europa och EU, ser vi en oroande tillbakagång och inskränkning vad gäller mänskliga rättigheter och de universella fri- och rättigheterna. Turkiet talar om att återigen införa dödsstraffet och därmed genom eget val lämna Europarådet. I Vitryssland utdöms och verkställs fortfarande dödsstraff vilket exkluderar dem från Europarådet. Att återinföra dödsstraffet är ett aktivt val i fel riktning. Det är viktigt att synen på dödsstraffet inte mjukas upp genom att andra länder eventuellt sviktar i synen på det. Centerpartiet kan inte acceptera att dödsstraffet återinförs, inte i Turkiet eller någon annanstans.

4. FN, punkt 1 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9–13 och 21 samt avslår motionerna

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 14,
2017/18:3614 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 9, 10 och 14,
2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 17 och 18 samt
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 20.

Ställningstagande

Världen har blivit betydligt mer polariserad sedan millennieskiftet, FN likaså. Alltför ofta har oenighet mellan länder och regioner skapat låsningar och blockerat viktiga beslut och nödvändiga reformer av FN-systemet. Historiskt har Sverige ofta spelat rollen som medlare och brobyggare inom FN, inte minst mellan G77-länderna och västländerna. Ska FN enas och bli mer handlingskraftigt krävs bl.a. en reformering av säkerhetsrådet, att generalförsamlingen får en förstärkt position och att respekten för folkrätten återupprättas. Sverige kan spela en viktig roll. Att vårt land är militärt alliansfritt och fortfarande åtnjuter ett stort förtroende för vårt arbete för avkolonialisering, nedrustning och fred ger oss en på många sätt unik position. Jag anser att Sverige aktivt bör verka för att motverka splittring och låsningar inom FN-systemet för att FN ska bli en mer enad och handlingskraftig organisation.

Generalförsamlingen är FN:s mest demokratiska organ med störst legitimitet. Vid flera tillfällen då säkerhetsrådet varit handlingsförlamat på grund av att någon av de permanenta medlemmarna har använt sin vetorätt har generalförsamlingen kunnat agera. Organets befogenheter är dock begränsade. Jag anser att generalförsamlingen borde ha en mer framskjuten roll inom FN-systemet och att regeringen ska agera för detta. FN:s generalsekreterare har ett oerhört svårt och viktigt uppdrag. Därför behöver valet av kommande generalsekreterare bli mer demokratiskt och transparent, även om förbättringar skedde inför valet av den nuvarande generalsekreteraren António Guterres. För att göra valet av generalsekreterare till ett verkligt val bör säkerhetsrådet presentera minst två kandidater för generalförsamlingen. De bör också tydligt motivera sina val. Dessutom bör hela processen med att utse en ny generalsekreterare tydliggöras med en klar tidsplan. Jag anser även att Sverige i god tid inför framtida val bör bestämma sig för en kandidat och tydligt redovisa grunderna till sitt ställningstagande. Sverige bör vidare arbeta för att nästa generalsekreterare blir en kvinna.

FN:s verksamhet är omfattande och berör kompetenser som spänner över samtliga departement. För att säkerställa att Sverige talar med en enad röst i FN och att vår politik får maximalt genomslag bör en FN-strategi utarbetas. En svensk FN-strategi bör lyfta upp de stora utmaningarna för FN-systemet och fokusera på att hantera de brister som finns inom systemet. Civilsamhället bör ha en framträdande och central roll i framtagandet. En FN-strategi bör

också kommuniceras tydligt för att kunna skapa en större offentlig diskussion och folklig debatt om FN och Sveriges roll i världsorganisationen. I dag har Sverige olika strategier för arbetet inom olika FN-organ. Dessa strategier bör inkorporeras i en samlad FN-strategi som både innehåller politiska prioriteringar och tydligt deklarerar hur Sveriges ambitioner inom FN ska nås. Lärdomar från Finlands framtagande av och arbete med sin FN-strategi bör användas vid utarbetandet av en svensk FN-strategi.

FN har ofta fått kritik för att vara stängt och svårtillgängligt. De senaste åren har flera framsteg gjorts, inte minst i framtagandet av Agenda 2030 och den pågående processen med att utse en ny generalsekreterare. Men det finns fortfarande mycket kvar att förbättra, inte minst inom säkerhetsrådet. Den bristande insynen i FN-systemet är ett hinder för det civila samhällets möjligheter att bevaka organisationens arbete och de beslut som tas samt kunna påverka processer innan det är för sent. Bristerna handlar om tillträde till både förhandlingsrum och dokument, men också om otydliga och snäva tidsramar som gör att förhandlingsdokument offentliggörs med alltför kort varsel. Regeringen bör alltid verka för en ökad transparens inom FN och genomgående redovisa Sveriges ställningstaganden offentligt.

Civilsamhället spelar en viktig roll som vakthund och förmedlare av information inom FN-systemet. Civilsamhällets deltagande i FN:s högnivåmöten behandlas inom generalförsamlingen där medlemsstaterna får ta ställning till en lista över organisationer. I praktiken har varje medlemsstat näst intill vetorätt när det gäller det civila samhällets deltagande och behöver inte ange något skäl för att kräva att en enskild organisation ska utestängas. Denna ordning måste reformeras för att säkerställa civilsamhällets deltagande vid FN-möten och inom systemet i sin helhet. Jag anser därför att Sverige bör verka för att stärka civilsamhällets roll inom och insyn i FN-systemet.

Trots Sveriges framskjutna roll som både FN-vän och stor bidragsgivare återfinns relativt få svenskar inom FN-systemet. Att svenskar gör karriär inom FN berikar både Sverige och FN. Jag anser därför att regeringen bör verka för att fler svenskar gör karriär inom FN-systemet. Ett sätt att stärka svensk representation inom FN skulle kunna vara att verka för att anställningsvillkoren underlättar familjeliv och tar hänsyn till olika typer av familjer. Det krävs också en tydlig politisk vilja för att öka antalet svenskar. Det måste bli lättare att gå från ett arbete vid en svensk myndighet eller Utrikesdepartementet och erfarenhet från FN måste betraktas som en merit. Det krävs vidare ett välfungerande samarbete i rekryteringsfrågor mellan FN-organen, UD och Sida.

Sverige bör verka för förbättrade arbetsvillkor för kvinnor inom FN-systemet. FN har länge kämpat med bristande jämställdhet och snedvriden representation utifrån kön. En jämnare representation löser inte bristen på jämställdhet, men de uppmärksammade sexuella trakasserierna och övergreppen av fredsbevarande FN-trupper samt oförmågan att hantera frågor om SRHR vittnar om en världsorganisation där männens perspektiv dominerar. Ett hinder för en mer jämställd representation är arbetsvillkoren.

Sverige är ett föregångsland när det gäller kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Dessa kunskaper och erfarenheter anser jag att Sverige bör använda i arbetet med att utveckla FN till en mer jämställd organisation. Sverige bör även göra ökad representation av kvinnor till en prioriterad fråga i sitt FN-arbete.

Medlemsstaterna bidrar ekonomiskt till FN:s olika verksamhetsområden. Under senare år har flera fonder och program fått mindre pengar till kärnverksamheten då medlemsländerna i stället tenderat att örönmärka bidrag till utvalda projekt eller länder där givaren har nationella intressen. Det försvårar FN-organens långsiktiga insatser för social och ekonomisk utveckling. Kärnstödet behövs för att FN-organens verksamhet ska kunna bedrivas långsiktigt och effektivt. Kärnstöd är dessutom mer demokratiskt då organens beslutsfattande församlingar styr över budgetar i stället för de länder som betalar mest. Jag anser att finansieringen av FN:s verksamhet bör reformeras för att gynna kärnstödet och att Sverige bör verka för att fler länder ökar sitt kärnstöd till FN:s arbete.

År 2006 tillsatte FN:s dåvarande generalsekreterare Kofi Annan en högnivåpanel som fick uppdraget att föreslå hur FN-systemet skulle kunna moderniseras och reformeras för att bli mer samstämmigt och effektivt när det gäller humanitärt bistånd, utveckling och miljö. Nästan tio år har gått sedan högnivåpanelen presenterade sin rapport. Den ledde bl.a. till att FN:s arbete i fält reformerades och att projektet *Delivering as One/One UN* startade i åtta pilotländer. Jag anser att regeringen bör arbeta för att understödja och förstärka arbetet med *One UN*. Sverige bör öka sitt stöd till den gemensamma budgeten för samordning av FN-organ i berörda länder. I programländerna har de s.k. resident coordinators en nyckelroll i arbetet med *One UN* som samordnare mellan de FN-organ som finns på plats. I dag är de finansierade genom frivilliga medel från medlemsstaterna, vilket gör de redan belastade tjänsterna mycket osäkra. Jag anser även att Sverige bör verka för att finansieringen ska bli tryggare och mer långsiktig.

5. FN, punkt 1 (KD)

av Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 17 och 18 samt
avslår motionerna
2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1–5, 9–13 och 21,

2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 14,
2017/18:3614 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 9, 10 och 14 samt
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 20.

Ställningstagande

Den 12 mars 2017 mördades svenska Zaida Catalán och hennes amerikanska kollega Michael Sharp under uppdraget att bl.a. övervaka sanktioner och utreda misstänkta massakrer i Kasairegionen i Demokratiska republiken Kongo. Jag anser att regeringen måste intensifiera sina ansträngningar för att få till stånd en internationell brottsutredning så att de skyldiga grips och ställs inför rätta. Vidare bör Sverige, utifrån rapporten från FN:s board of inquiry se till att de rekommendationer som framförs om ett förbättrat skydd för FN-experter blir verklighet. Det fruktansvärda som hände Catalán och Sharp får aldrig hända igen.

6. Eritrea, punkt 2 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 16 och avslår motionerna

2016/17:3206 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 14 och

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9.

Ställningstagande

I praktiken råder undantagstillstånd i Eritrea sedan 1991 och all opposition mot regeringen tystas brutalt. Situationen för de mänskliga rättigheterna har successivt försämrats kraftigt och Eritrea har utvecklats till en av Afrikas mest hårdföra diktaturer. År 2009 utnämnde organisationen International Institute for Strategic Studies Eritrea till världens näst mest militariserade samhälle, efter Nordkorea. Det har fått en bottenplacering i Reportrar utan gränsers pressfrihetsindex under många år. Ett avgörande steg togs 2001, då regimen stängde åtta tidningar och arresterade 15 journalister. Eritrea är numera ett av de få länder som saknar oberoende tidningar. En av de arresterade

journalisterna var den svenska medborgaren Dawit Isaak. Sedan dess har olika svenska regeringar försökt få Isaak frisläppt genom s.k. tyst diplomati. Det är uppenbart att denna strategi har misslyckats. Därför är det hög tid att Sverige går över till en mer offensiv strategi, t.ex. genom att skicka en hög representant till Eritrea. Jag anser att Sverige bör kräva Dawit Isaaks omedelbara frisläppande i alla kontakter med Eritrea, både bilateralt och inom multilaterala organisationer.

7. Eritrea, punkt 2 (L)

av Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9 och
avslår motionerna
2016/17:3206 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 14 och
2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 16.

Ställningstagande

Liberalerna ser ett stort behov av individperspektiv i kampen för en bättre värld. Utan demokrater skapas inga demokratier. Demokratiaktivister är centrala i övergången från diktatur till demokrati. Omvärldens stöd betyder mycket för den som kämpar mot en auktoritär regim. Sverige måste särskilt arbeta för att Dawit Isaak, som nu har suttit 16 år i eritreanskt fängelse, släpps fri.

8. Eritrea, punkt 2 (KD)

av Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3206 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 14 och
avslår motionerna
2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 16 och

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9.

Ställningstagande

Världen över fångslas bloggare och journalister. Sedan 16 år tillbaka sitter den svensk-eritreanska journalisten Dawit Isaak fängslad utan rättgång på grund av sin kritik mot regimen. Både regeringen och EU måste öka sina ansträngningar för att få Isaak fri. Jag anser att Sverige bör ge frågan nytt liv med hjälp av sin plats i FN:s säkerhetsråd så att den internationella brottmålsdomstolen ICC kan väcka åtal mot den eritreanska regimen för brott mot mänskligheten.

9. Etiopien, punkt 3 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 14 och avslår motionerna

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 15 och 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 21.

Ställningstagande

Styret i Etiopien har under en rad år blivit alltmer auktoritärt och utrymmet för oppositionen och det civila samhället har tydligt minskat. I parlamentet har oppositionen inga platser alls efter parlamentsvalet 2015. Det alltmer auktoritära styret har vid upprepade tillfällen resulterat i omfattande folkliga protester som polis och militär regelbundet slagit ned med brutalitet. Trots att Etiopien i dag är en starkt auktoritär stat som bidrar till att destabilisera Afrikas horn har kritiken från världssamfundet varit begränsad när det gäller landets brott mot de mänskliga rättigheterna. Detta får betraktas som en konsekvens av att Etiopien har lyckats etablera sig som en regional allierad till flera stormakter. USA ger i dag Etiopien militärt bistånd och länderna har ett långtgående samarbete inom ramen för det s.k. kriget mot terrorismen. Storbritannien ger Etiopien omfattande budgetbistånd och Kina har dramatiskt ökat sina investeringar i landet. Behovet av länder som uppmärksammar situationen i Etiopien är stort. Sverige har omfattande relationer med Etiopien. Sedan 1954 bedriver Sverige utvecklingssamarbete med landet och nyligen presenterades en ny och ambitiös strategi för det svenska biståndet till

Etiopien. Vänsterpartiet menar att Sverige måste använda sin position för att stärka en demokratisk utveckling i Etiopien med respekt för de mänskliga rättigheterna. Jag anser därför att Sverige kraftfullt bör uppmärksamma de omfattande brotten mot de mänskliga rättigheterna i Etiopien såväl i sina bilaterala kontakter med regimen som i FN och EU.

10. Somalia m.m., punkt 4 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Johan Nissinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 5, 6, 8 och 9 samt

2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 6, 7, 9 och 10 samt

avslår motion

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 17 och 18.

Ställningstagande

Somaliland har en egen huvudstad, egna institutioner, en egen president, egna ministrar, egna politiska partier, egna pass, ett eget parlament, en egen valuta och till och med ett eget landslag i fotboll. I kontrast till övriga Somalia har man även haft en fredlig och stabil utveckling och därför saknat de problem som varit vanligt förekommande i andra delar av Somalia. Sedan 2003 har det hållits regelbundna demokratiska val som av utländska valobservatörer bedömts vara fullt legitima och helt i enlighet med konstitutionen. Landet har ett tvåkamarsystem där äldsterådet består av representanter för de olika klanerna och representanthuset av folkvalda ledamöter. Trots politiska olikheter partierna emellan har fredliga maktskiften ägt rum och förloraren har gratulerat vinnaren för att sedan utan komplikationer fortsätta det politiska arbetet i opposition. Att upprätta diplomatiska förbindelser med Somaliland borde därför fungera väl och även vara eftersträvansvärt för att följa den positiva utvecklingen.

Somalilands utveckling, i en av världens mest våldsamma regioner, bör fungera som föredöme för andra regioner runt om i världen som önskar mer självstyre och ett erkännande av den fria världen. På grund av att Afrikanska unionen, som främst styrs av diktaturer, inte vill erkänna Somaliland som stat går utvecklingen långsamt. Det är således osannolikt att Somalilands grannländer skulle erkänna dess självständighet, och därför bör den demokratiska världen visa sitt stöd. Somaliland har inte vunnit sin frihet

genom separatism och våld eller genom att på något sätt bryta mot internationella regler. Det var snarare kaoset i Somalia som lämnade just denna region utan styre och då valde Somalilands folk att ta styret i egna händer.

Sverige har i dag tre uttalade kriterier som ska vara uppfyllda för att ett land ska anses självständigt: det ska finnas ett folk, det ska finnas ett territorium och det ska finnas en regering som kan utöva kontroll över territoriet. Det bör inte finnas några tvivel om att Sveriges tre uttalade kriterier för att erkänna ett självständigt land uppfylls och många utöver dem. Somalilands folk bör själva få rita kartan över sitt land. Vi anser därför att det är dags att Sverige tar sitt ansvar och erkänner Somaliland som ett självständigt land och att regeringen bör se över möjligheten till ytterligare diplomatiska förbindelser med Somalilands regering.

En av de största utmaningarna med den framtida utvecklingen av Somaliland är att få känner till att regionen ens existerar. Ännu färre vet att det är förhållandevis fredligt, demokratiskt och stabilt i området. Som en följd av detta är det svårt för Somaliland att locka till sig utländska besökare. När informationen om läget i just denna region inte skiljer sig från informationen om exempelvis Somalias huvudstad Mogadishu är det inte konstigt om turister eller handelsmän inte besöker landet. Detta är också ett problem som har drabbat förtroendevalda som rekommenderas att inte åka till Somaliland på grund av UD:s säkerhetsklassning av hela Somalia. Vi anser därför att UD:s säkerhetsklassning av Somaliland bör uppdateras för att avdramatisera säkerhetsläget.

Puntland är ett område i norra Somalia och var tidigare, till skillnad från Somaliland, en italiensk koloni vid namn Italienska Somaliland. Sedan 1998 är det en självstyrande region i Somalia och området är uppdelat i åtta olika regioner. Ungefär två tredjedelar av befolkningen är nomader och samhället har i dag stora svårigheter med den egna försörjningen. Detta har delvis lett till ökad piratverksamhet som också blivit internationellt uppmärksammat. Galmudug är ett område söder om Puntland som består av två somaliska regioner. Området präglades av krig och laglöshet fram till 2006 då det i praktiken blev en autonom region med en egen president, parlament, domstol och armé. I framtiden önskar både Puntland och Galmudug vara delrepubliker i en federal somalisk stat och strävar inte efter självständighet. Under det rådande inbördeskriget har de båda områdena dock själva agerat som autonoma regioner, vilket har varit positivt för att minska spänningarna och förhindra ytterligare konflikter i Somalia. Så länge inbördeskrig råder i landet anser vi att regeringen bör se över hur dessa områden kan stöttas för att förhindra en eventuell eskalering av våldet i Somalia.

Val i Somalia är en något udda affär med svenska mått mätt. Valkommissionen kommer i ett första steg att välja ut 135 klanäldste, vilka i sin tur upprättar en lista på runt 14 000 delegater. Dessa i sin tur väljer de 275 platserna i underhuset. Även om processen knappast kan kallas en folkomröstning välkomnar Sverigedemokraterna alla steg mot en demokratisering. Vi ser det inte heller som problematiskt att Somalia väljer en

egen väg baserad på landets klanstruktur och säkerhetssituation i stället för att kopiera den västerländska modellen. Forskning och erfarenhet visar tydligt att resultatet kan bli katastrofalt när världssamfundet påtvingar mångkulturella och dåligt utvecklade stater den västerländska demokratiska mallen. Vi vill därför att regeringen inom världssamfundet verkar för att en demokratisk modell i så stor utsträckning som möjligt anpassas till landets traditionella klanstruktur, i syfte att finna en långsiktig hållbar lösning på landets styre.

Ett stort antal civilsamhällesorganisationer är verksamma i Somalia. Det är inte ovanligt att organisationerna spenderar upp till 50 procent av sina budgetar på säkerhet. Det är inte heller ovanligt att säkerheten tillhandahålls av parter som är mycket olämpliga, vilket leder till en stor marknad för krigsherrar och ett stort ekonomiskt incitament att kontrollera vissa territorier. Det har också funnits tecken på en kartellisering av dessa s.k. implementerande parter som på olika sätt utför arbete åt civilsamhällesorganisationer i Somalia. Sammantaget leder detta till en försämrad säkerhetssituation. Vi vill därför att regeringen verkar för att Unsom utarbetar en plan för att reglera de företag som tillhandahåller säkerhetstjänster i landet, i syfte att hålla kostnader nere, hålla intäkterna borta från potentiella terrorister och krigsherrar samt stödja uppbyggnaden av en beskattad vit ekonomi i landet.

11. Somalia m.m., punkt 4 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkandena 17 och 18 samt avslår motionerna

2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 5, 6, 8 och 9 samt

2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 6, 7, 9 och 10.

Ställningstagande

Sedan en tid tillbaka finns det tecken på att inbördeskriget i Somalia kan vara på väg mot sitt slut. År 2011 undertecknades en fredsplan av flera somaliska ledare och al-Shabab tappade mark och lämnade Mogadishu. Året därpå skapades ett nytt klanbaserat parlament som i sin tur valde en ny president. Hösten 2016 hölls parlamentsval där 14 000 klanäldste och regionala ledare utsåg ett nytt parlament. Ett positivt tecken var att representationen av kvinnor i parlamentet ökade till omkring 30 procent. I februari 2017 valde parlamentet

i sin tur en ny president. Med Mohamed Abdullahi ”Farmajo” Mohamed på presidentposten har vissa förhoppningar väckts. Sverige har möjligheter att spela en roll för en positiv utveckling i landet, inte minst genom den kunskap och de kontakter som finns bland invandrade från Somalia i Sverige. Jag anser att Sverige i EU, FN och andra internationella forum bör verka för att ett långsiktigt arbete för en freds- och försoningsprocess påbörjas. En sådan process måste behandla förhållandena inom Somalia och mellan Somalia och de grannstater som är inblandade i konflikten. FN:s resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet måste också få en framträdande roll i fredssträngningarna. Jag anser att Sverige genom sitt engagemang i Somalia bör betona vikten av att landets kvinnor inkluderas i freds- och försoningsarbetet och att det nuvarande vapenembargot upprätthålls och följs så att tillförseln av vapen upphör.

Sverige har i dag ett omfattande utvecklingssamarbete med Somalia som är inriktat på humanitär hjälp. Behoven av humanitär hjälp är stora, men när Somalia nu sakta tar steg i en positiv riktning finns det ökade möjligheter och behov av att stödja framväxten av de institutioner och positiva krafter som finns i det somaliska samhället. Jag anser därför att Sverige bör stödja arbetet för fred och demokrati i Somalia.

12. Ryssland, punkt 5 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Johan Nissinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motion

2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2, 3 och 10.

Ställningstagande

Utvecklingen i Ryssland har sedan Vladimir Putins tillträde som president gått i en mycket negativ och auktoritär riktning, vilket Sverigedemokraterna ser på med oro. Den nedåtgående trenden av demokratisk status är påtaglig och exemplen på Rysslands brott mot folkrätten och åsidosättande av de mänskliga rättigheterna är många. Verktyg som lagstiftning, propaganda och politiskt inflytande över rättsapparaten har nyttjats för att tysta oppositionella och stärka regimens ställning. Situationen för olikänkande och regimkritiker är således mycket besvärlig.

Även situationen för hbt-personer i Ryssland är svår. Hatet mot hbt-personer har ökat i de djupa folklagren under uppmuntran från regimen och lagstiftning som försvårar för denna grupp har införts. Särskilt allvarligt är läget för hbt-personer i Tjetjenien. I juni 2017 inkom det rapporter från Tjetjenien om fall av tortyr, förföljelse och mord på homosexuella. Dessa uppgifter kunde Sveriges utrikesminister senare vidimera.

Sverigedemokraterna ser med oro på situationen för oppositionella i Ryssland. Vi har sett hur populära oppositionella politiker snabbt har anklagats för förskingring och liknande brott, till synes enbart för att undanröja framtida hot mot det auktoritära styret. Vi anser att regeringen bör vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra för oppositionspolitiker och journalister att arbeta för ett stärkande av demokratin i Ryssland.

13. Ryssland, punkt 5 (L)

av Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2, 3 och 10 samt
avslår motion
2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Om värderingsstriden mellan öst och väst under 1900-talet stod mellan liberalism och socialism möter liberaler nu konservativa och traditionalistiska nationalisterna i dagens ryska politiska elit. President Vladimir Putins machoideologi visar sig på flera sätt. Det har blivit svårare att rikta kritik mot religion och tradition. I februari 2017 undertecknades en lag som mildrar straffet för våld i hemmet. Straffet för att misshandla en familjemedlem har därmed jämförts med böter för felparkering. För hårdare straff än så krävs att offret på grund av misshandeln måste läggas in på sjukhus i minst tre veckor. Detta stärker den traditionalistiska föreställningen att mannen är familjens överhuvud, försörjare och försvarare fastän verkligheten i de flesta fall visar på det motsatta.

Även läget för hbtq-personer har blivit mycket svårt. Den lag som antogs 2013 och som förbjuder sexuell propaganda mot barn försvårar för hbtq-organisationer att verka i landet. I Tjetjenien är situationen särskilt oroande. Enligt tidningen Novaja Gazeta riskerar den som är öppen med att den inte är heterosexuell med stor säkerhet att drabbas av våld, mord och trakasserier.

Under 2016 rapporterades att hundratals homosexuella män gripits på gatorna i delrepubliken för att sedan föras bort och försvinna. De specialstyrkor som citeras kallar gripandena för en preventiv utrensning. Jag anser att regeringen måste pressa Ryssland att förbättra situationen för landets hbtq-personer.

Situationen för icke-statliga frivilligorganisationer som verkar i Ryssland är mycket svår. Därför var det glädjande att riksdagen antog Liberalernas yrkande i motion 2015/16:2266 om att Sverige bör öka stödet till organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter i Ryssland. Det är ett mycket viktigt uppdrag. Sedan 2012 registreras alla politiska organisationer som får finansiering från utlandet. Det har drabbat bl.a. det nordiska ministerrådet som mellan 1995 och 2015 var representerat i Ryssland. Det arbete som rådets informationskontor bedrev i Sankt Petersburg avbröts 2015 på grund av det ryska justitieministeriets beslut att registrera kontoret på listan över icke-statliga organisationer som fungerar som utländska agenter. Med all önskvärd tydlighet visar det att den ryska regimens grepp om civilsamhället hårdnar.

Medborgarna förvägras grundläggande rättigheter och mediernas frihet har inskränkts kraftigt till följd av drakoniska lagar, ett korrupt rättssystem, repressalier och hot om dödligt våld. Ryssland rankas som ett icke fritt land i tankesmedjan Freedom Houses mätning för 2017. Den nationalistiska propagandan dominerar medielandskapet helt, medan fri och kritisk journalistik pressas tillbaka. Minst tre internetanvändare dömdes 2016 till fängelsestraff efter att ha publicerat s.k. extremistiskt innehåll om Ukraina på sociala medier. Ryssland har också en illavarslande inverkan på grannländernas mediefrihet. Detta sker samtidigt som yttrandefriheten globalt blir alltmer kringskuren – under 2016 fortsatte den att sjunka. Yttrandefriheten har inte varit så här illa respekterad på 13 år.

Samtidigt pågår en massiv desinformationskampanj på internet i den ryska regeringens regi. Man sprider lögnen om vad som händer i världen för att på det sättet göra människor både inom och utom landet förvirrade. Målet är att det ska bli svårare att lita på någonting över huvud taget. På sociala medier sprids positiva omdömen om den ryska politiken medan motståndare trakasseras. Detta underminerar internets roll som mediekanal och verktyg för rysk yttrandefrihet, men det är också ett säkerhetspolitiskt hot. Säpo uppger att Ryssland bedriver ett psykologiskt krig mot Sverige. I USA manipulerade ryska hackare presidentvalet till förmån för Donald Trump.

Den ryska utvecklingen innebär sammantaget en svår balansgång. Samtidigt som Sveriges vänskap med det ryska folket behöver vara starkare än någonsin måste våra företrädare i alla kontakter vara tydliga i sin kritik mot den auktoritära regimen och vår beredskap kraftigt höjas. Men tuff kritik bör kombineras med ökade mellanfolkliga relationer. Vi vill uppmuntra fler kontakter mellan Sverige och Ryssland som bl.a. kan stärka det civila samhället. Det är inte det ryska folket Liberalerna har något otalt med. Det är Putins politik.

14. Kina, punkt 6 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2016/17:811 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 1–3, 5, 8 och 9.

Ställningstagande

Kina är alltjämt en diktatur och kränkningarna av demokratiska fri- och rättigheter är omfattande. Dödsstraff är vanligt förekommande. Utvecklingen har gått åt fel håll under en längre tid. Under 2015 antog eller utarbetade den kinesiska regeringen en serie genomgripande lagar och bestämmelser under förevändningen att de skulle stärka den nationella säkerheten. Farhågor har väckts om att dessa kan användas för att tysta avvikande åsikter och ingripa mot människorättsförsvare med svepande anklagelser som ”uppmaning till omstörtande verksamhet”, ”separatism” och ”avslöjande av statshemligheter”.

Trots omfattande ekonomiska reformer är det mycket svårt att i dag se några öppningar när det gäller demokratisering och mänskliga rättigheter. Behandlingen av oppositionella och oliktankande har snarare hårdnat under de senaste åren. Kina är formellt en flerpartistat, men i praktiken är det kommunistpartiet som har maktmonopol. Nationella val förekommer inte. Krav på politisk förändring och försök att bilda självständiga föreningar klassas som hot mot det kinesiska rikets säkerhet, vilket kan leda till dödsstraff. Det är också vanligt med frihetsberövanden utan rättegång. Den kinesiska författningen garanterar allmän åsikts-, yttrande-, tryck-, mötes-, förenings-, demonstrations- och religionsfrihet. I praktiken är dessa friheter dock mycket begränsade. I Reportrar utan gränsers pressfrihetsindex hamnade Kina år 2016 på plats 176 av 180, en oroande bottenplacering som visar att statens kontroll över medier, inklusive internet, har ökat de senaste åren. Sverige måste alltid vara berett att kritisera varje brott mot de mänskliga rättigheterna oavsett var, när och med vilka motiv de begås. I grunden handlar det om en konsekvent och trovärdig utrikespolitik. Jag anser att Sverige i varje form av kontakt med Kina ska ta upp de omfattande och grova brotten mot yttrande- och tryckfriheten.

Tortyr är förbjudet enligt kinesisk lag. Den kinesiska definitionen av tortyr omfattar emellertid endast psykiskt och inte fysiskt våld. Trots detta är båda formerna av tortyr vanligt förekommande, särskilt på landsbygden och i fattiga provinser. Kina är vidare sannolikt det land i världen som i särklass avrättar flest människor per år. Enligt uppskattningar handlar det om tusentals

personer, men uppgifterna är osäkra eftersom det verkliga antalet avrättningar i Kina är en statshemlighet. Straffet utfärdas för många olika typer av brott, allt från mord till ekonomiska brott och korruption. Det har skett en del förändringar av lagstiftningen när det gäller dödsstraff, till viss del som en följd av den internationella kritik som har riktats mot Kina för landets flitiga användning av dödsstraffet. För att Kina ska röra sig mot ett verkligt minskat användande av dödsstraff krävs dock att omvärlden fortsätter att lyfta upp frågan, med det tydliga målet att Kina helt ska upphöra med dödsstraffen. Jag anser därför att den svenska regeringen i varje form av kontakt med Kina ska kräva ett stopp för användandet av dödsstraff.

Kina är i dag världens näst största marknad för organtransplantationer. Efter massiv kritik från omvärlden hävdar regimen att organstöld inte längre pågår. Enligt flera experter på området fortgår dock organstölden, framför allt från landets förtryckta minoriteter, som uigurer, tibetaner och falungongutövare. Jag anser att Sverige bör verka för att en internationell utredning tillsätts med anledning av rapporterna om organstöld i Kina.

Den kinesiska regimen övertar och kränkningarna av de mänskliga rättigheterna drabbar alla delar av det kinesiska samhället. De etniska och religiösa minoriteterna i Kina tillhör emellertid dem som drabbas allra hårdast av förtrycket från den kinesiska statsapparaten. Störst är trycket mot det muslimska Xinjiang och det buddistiska Tibet. Det finns rörelser i båda regionerna som kämpar för ökat självstyre och invånarnas kulturella och religiösa rättigheter. Denna verksamhet slås brutalt ned av den kinesiska regimen. Det som kallas för ”separatism” anses splittra landet och vara ett hot mot säkerheten. Den nationella säkerheten är således överordnad individuella rättigheter. Det förekommer också att religiösa uttryck tolkas som separatism, vilket gör att befolkningarnas möjlighet att utöva sin religion blir starkt begränsad. För de religiösa minoriteterna är om möjligt press-, yttrande- eller organisationsfriheten än mer inskränkt än för majoritetsbefolkningen. Jag anser att regeringen bör verka för att etniska och religiösa minoriteters kulturella, språkliga och religiösa rättigheter i Kina respekteras.

Den 4 september 2016 hölls val till Hongkongs lagstiftande råd. Myndigheterna hade på förhand förbjudit sex kandidater som förespråkade självständighet från att ställa upp i valet. Förbudet har retat upp delar av den radikalare falangen inom demokratirörelsen som alltmer kraftfullt förespråkar ett självständigt Hongkong. Valet kan endast delvis ses som demokratiskt och det är nästintill omöjligt för demokratirörelsen att vinna en majoritet. Av rådets 70 medlemmar väljs 40 av allmänheten. Resterande 30 utses av små röstblock från särskilda intressegrupper som representerar vissa företag och samhällssektorer. Dessa platser går alltid till kandidater som står på Beijjngregimens sida. Jag anser att Sverige bör verka för demokratiska reformer i Hongkong och för att folkets vilja ska respekteras.

Det hittills mest extrema uttrycket för Beijjngs oro och vilja att kontrollera Hongkongs förhållandevis långtgående tryck- och yttrandefrihet är bortförandet av fem män kring förlaget Mighty Current. En av dem är den

svenska förläggaren Gui Minhai som försvann spårlost i oktober 2015 från sitt semesterhem i Thailand. Gui Minhai var delägare i förlaget som ger ut regimkritiska publikationer och har länge varit en nagel i ögat på regimen i Beijing. Jag anser att regeringen bör verka för att Gui Minhai och hans medfångar frigges villkorlost.

15. Myanmar, punkt 7 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Johan Nissinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:473 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och
2017/18:1579 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och
avslår motion
2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 11.

Ställningstagande

Under de senaste åren har militärdiktaturen i Myanmar gått i en demokratisk riktning och genomfört vissa viktiga reformer. År 2010 släpptes exempelvis oppositionsledare Aung San Suu Kyi fri i samband med att allmänna val hölls för första gången på 20 år. År 2011 var ytterligare en milstolpe då en civil regering valdes. År 2012 valdes även många medlemmar av oppositionen in i parlamentet. Det är dock en lång väg kvar till fullvärdig demokrati. Grundlagen från 2008 förbjöd fortfarande Suu Kyi från att kandidera till presidentposten i valet 2015, militären besitter en fjärdedel av platserna i båda kamrarna och det pågår fortfarande allvarliga brott mot mänskliga rättigheter i landet. Landets minoriteter saknar verklig politisk representation och det förekommer våldsamma övergrepp på olika folkgrupper.

Sverigedemokraterna ser naturligtvis positivt på de reformer som genomförts i Myanmar, men mot bakgrund av att situationen i landet fortfarande är allvarlig anser vi att man varit för naiv i bedömningen av det politiska läget i Myanmar. När det gäller beslutet den 22 april 2013 att häva merparten av sanktionerna menar vi att man borde ha ställt tydligare krav vad gäller mänskliga rättigheter, politiska fångar, etniska konflikter och minoriteters rättigheter och ställning. Visserligen har samvetsfångar släppts men politiska fångar är fortfarande ett stort problem. I den fortsatta kontakten med Myanmar från Sveriges, FN:s och EU:s sida är det av stor vikt att Sverige verkar för att det ställs tydliga krav på Myanmar vad gäller fortsatta reformer innan ytterligare förmåner ges. Det internationella samfundet bör även vara

tydligt med att nuvarande regering måste leva upp till de krav som ställs i FN:s resolutioner mot landet. Kraftiga förbättringar vad gäller respekt för mänskliga rättigheter behöver göras och politiska fångar frigges. För att motverka etniska konflikter och få ett slut på det väpnade våld som råder behöver en politisk dialog inledas. Militärjuntans övergrepp mot minoritetsbefolkningar måste få ett slut och minoriteters rättigheter och ställning behöver säkerställas.

Karenfolket är en buddistisk och kristen minoritet med hemvist i sydöstra Burma/Myanmar. Sedan självständigheten från den brittiska kolonialmakten 1948 har karenfolket varit utsatt för allvarliga förföljelser. Karenerna har vägrat att ge upp sitt språk, sin kultur och sina religiösa traditioner och för sedan flera decennier en väpnad motståndskamp mot den burmesiska diktaturen med syftet att skydda civila och vinna ökad autonomi inom den burmesiska statens ramar. I syfte att demoralisera den kareniska gerillan har regeringstrupperna inriktat sig på att attackera civila mål. Under regeringsoffensiverna, som ofta antagit formen av etnisk rensning, har tortyr och våldtäkter riktade mot karenfolket varit vanligt förekommande. Cirka 1 miljon karener beräknas i dag leva som internflyktingar inom Myanmar gränser och mer än 100 000 karener har tagit sin tillflykt till flyktingläger i Thailand. Striderna mellan kareniska miliser och regeringens säkerhetsstyrkor fortsatte tyvärr under 2016 och 2017. Frågan har dock rönt liten internationell och medial uppmärksamhet. Vi menar att det är av stor vikt att regeringen intensifierar sina ansträngningar för att fästa uppmärksamhet på karenfolkets utsatta situation samt intensifierar stödet för karenfolkets strävanden efter ökad autonomi, demokrati och mänskliga rättigheter.

Tyvärr finns det i Myanmar en historia av att förfölja de muslimska minoriteterna. Två relativt stora sådana folkgrupper är rohingya och rakhin. Efter militärkuppen 1962 införde juntan gradvis bestämmelser som tog ifrån muslimerna deras medborgerliga rättigheter. Exempelvis kräver en lagstiftning från 1982 att Myanmar medborgare tillhör en nationellt godkänd minoritet. Resultatet av denna lagstiftning blev att en stor del av landets muslimer med rötter i Indien eller Bangladesh – men även barn till burmesiska medborgare om de fötts utomlands och varit muslimer – har nekats medborgarskap och gjorts statslösa. Detta har medfört att många muslimer i Myanmar blivit utestängda från offentliga anställningar, utbildning och sjukvård samt att de till och med kan ställas inför rätta om de ingår äktenskap utan det tillstånd som bara medborgare kan få. Vid sidan av diskriminerande lagstiftning har även betydande våldsamheter mot de muslimska minoriteterna förekommit på senare år. År 2015 tog regeringen ytterligare ett steg i den institutionella diskrimineringen av i första hand de muslimska men även andra minoriteter i och med ett domstolsbeslut enligt vilket de som har s.k. vitkort inte längre kommer att kunna rösta i allmänna val. Regeringen beslutade att alla rohingyer kommer att registreras som bengaler i årets folkräkning, ett epitetsord som används för att utmåla folket som invandrare från Bangladesh. Man redovisade även en ny politisk plan för delstaten Rakhine, vilken enligt bedömare syftar till att ytterligare fördjupa minoriteternas utsatthet. Planens

offentliggörande var en bidragande utlösande faktor till storskaliga flyktingströmmar via havet mot Thailand och Malaysia.

Sverigedemokraterna ser förvisso positivt på Myanmars generella utvecklingsbana och den demokratiseringsprocess landet genomgår men oroas av att det läggs fram nya lagförslag som ibland går i motsatt riktning. Vi anser det viktigt att situationen för de olika minoriteterna i Myanmar inte glöms bort i samband med fokus på demokratiseringsprocessen, inte minst då många av våldsamheterna tycks härröra ifrån antimuslimska uppfattningar bland den buddistiska majoritetsbefolkningen och därmed även riskerar att fortskrida trots att den forna militärjuntans inflytande minskar. Vi anser därför att det är viktigt att regeringen verkar för att uppmärksamma den utsatta situationen för samtliga minoriteter i Myanmar inom ramen för sitt utrikespolitiska arbete.

16. Myanmar, punkt 7 (KD)

av Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 11 och
avslår motionerna
2016/17:473 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och
2017/18:1579 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Den muslimska minoriteten rohingya har kallats världens mest förföljda minoritet. Det har under årtionden pågått en konflikt mellan muslimer och den buddistiska majoriteten i Myanmar och mer än 1 miljon rohingyer beräknas ha tvingats lämna sina hem. Våldet mot rohingyafolket har på senare tid intensifierats och hundratusentals människor har flytt till Bangladesh. Jag anser att regeringen måste agera mer kraftfullt inom ramen för FN för att den etniska utrensningen av rohingya upphör.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motion från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för högre krav på de länder som leder FN-arbete, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom FN bör verka för ett utökat arbete mot korruption såväl internt som externt och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på en svensk FN-strategi och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör verka för att motverka splittring och låsningar inom FN-systemet för att FN ska bli en mer enad och handlingskraftig organisation och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att stärka civilsamhällets roll inom och insyn i FN-systemet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att fler svenskar gör karriär inom FN-systemet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att förbättra arbetsvillkoren för kvinnor inom FN-systemet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom FN-systemet bör verka för att generalförsamlingens roll ska stärkas och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att fler länder ökar sitt kärnstöd till FN:s arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen alltid bör verka för en ökad transparens inom FN och genomgående redovisa Sveriges ställningstaganden offentligt och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att valet av ny generalsekreterare sker på ett öppet och tydligt sätt och att det blir ett verkligt val för generalförsamlingen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta för att nästa generalsekreterare blir en kvinna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta för att understödja och förstärka arbetet med One UN och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för högre krav på de länder som leder FN-arbetet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom FN bör verka för ett utökat arbete mot korruption såväl internt som externt och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:468 av Björn Söder m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om diplomatiska förbindelser med Somaliland och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta samverkan mellan svenska och somaliländska myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmana Utrikesdepartementet att se över sin säkerhetsklassning av Somaliland och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ett tillfälligt stöd till områdena Puntland och Galmudug och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom världssamfundet, för att finna en långsiktigt hållbar lösning på landets styre, bör verka för att Somalias demokratiska modell i så stor utsträckning som möjligt anpassas till landets traditionella klanstruktur, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att Unsom utarbetar en plan för att reglera de företag som tillhandahåller säkerhetstjänster i landet, i syfte att hålla kostnader nere, hålla intäkterna borta från potentiella terrorister och krigsherrar och stödja uppbyggnaden av en beskattad, vit ekonomi i landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna Somaliland som självständig stat och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:469 av Björn Söder m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt bör visa sitt stöd för kristna i Pakistan och inom ramen för FN och EU verka för fortsatt skarp kritik mot landets hårda antihädelselagar samt våldet mot kristna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt bör visa sitt stöd för utsatta kristna i Nigeria och inom ramen för FN och EU verka för att de kristnas säkerhet garanteras och våldsamheterna upphör, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att uppmärksamma situationen för kristna och andra religionsutövare i Nordkorea och därmed bidra till att sätta religionsfrihet i landet på det internationella samfundets agenda, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:473 av Björn Söder m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och omvärlden inte bör vara för naiva i bedömningen av situationen i Myanmar (Burma) och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att det ställs tydliga krav på Myanmar (Burma) vad gäller efterföljande av FN-resolutioner, mänskliga rättigheter, politiska fångar, etniska konflikter och minoriteters ställning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör intensifiera sina ansträngningar i syfte att stödja karenfolkets strävanden efter ökad autonomi och mänskliga rättigheter samt för att fästa världssamfundets uppmärksamhet på karenfolkets utsatta situation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att uppmärksamma den utsatta situationen för muslimska minoriteter i Myanmar (Burma) inom ramen för sitt utrikespolitiska arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:667 av Caroline Szyber och Désirée Pethrus (båda KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att det internationella samfundet ska driva på en demokratisk utveckling, ökad rättssäkerhet och respekt för de mänskliga rättigheterna i Burma och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU ska få till stånd en kraftfull Burmaresolution i FN:s generalförsamling i år och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:668 av Caroline Szyber och Désirée Pethrus (båda KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i kontakterna med Kina tydligare bör uppmärksamma frågan om de allvarliga människorättskränkningarna i Tibet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör arbeta för att samtal återupptas mellan den tibetanska exiladministrationen och Kina och trycker på för att Tibet blir en reell autonom region inom Kina, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:669 av Désirée Pethrus och Caroline Szyber (båda KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:811 av Hans Linde m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i varje form av kontakt med Kina ska ta upp de omfattande och grova brotten mot yttrande- och tryckfriheten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska regeringen i varje form av kontakt med Kina ska kräva ett stopp för användandet av dödsstraff och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att en internationell utredning tillsätts med anledning av rapporterna om organstöld i Kina och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att etniska och religiösa minoriteters kulturella, språkliga och religiösa rättigheter respekteras i Kina och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att Gui Minhai och hans medfångar friges villkorslöst och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för demokratiska reformer i Hongkong och för att folkets vilja ska respekteras och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:817 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Republiken Kinas (Taiwans) representation ambassadstatus och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:858 av Åsa Coenraads m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ska verka för att Republiken Kina (Taiwan) ges rätt att delta i FN och andra internationella sammanhang, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta Republiken Kina (Taiwan) öppna en ambassad i Stockholm och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör erkänna Republiken Kina (Taiwan) som en egen stat och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:907 av Arhe Hamednaca och Lawen Redar (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att Sverige ska ge ett mer aktivt och öppet stöd till de demokratiska rörelserna i Eritrea som kan bidra till utvecklingen av demokrati och mänskliga rättigheter i landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1030 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta att aktivt kräva Dawit Isaaks frisläppande och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1032 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska erkänna Somaliland som en suverän stat och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1411 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering inom EU och FN bör verka för att Republiken Kina (Taiwan) ska kunna delta i och bidra till FN:s underorganisationer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1412 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska erkänna Republiken Kina (Taiwan) och därmed utveckla fulla bilaterala diplomatiska förbindelser och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1427 av Désirée Pethrus (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör verka för att Fikru Maru får en rättssäker och snabb prövning av sitt fall, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör verka för att Fikru Maru snarast bereds adekvat vård, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör verka för att Fikru Maru snarast möjligt kan återvända till Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1723 av Said Abdu (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den svenska journalisten och medborgaren Dawit Isaak och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1858 av Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson i Umeå (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kampen för att få Dawit Isaak fri och vikten av att Sverige som nation står upp för det fria ordet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1949 av Hans Rothenberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen tydligt ska agera gentemot Kina angående ofrivilliga och olagliga organtransplantationer i Kina och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2718 av Erik Bengtzboe (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska journalisten och medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea sedan mer än 15 år omedelbart ska släppas fri och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2889 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna Somalilands självständighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om diplomatiska förbindelser med Somaliland och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta samverkan mellan svenska och somaliländska myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återropa att Utrikesdepartementet ser över sin säkerhetsklassning över Somaliland och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansluta sig till Somaliland Development Fund och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ett tillfälligt stöd till områdena Puntland och Galmudug och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2969 av Cecilia Magnusson m.fl. (M, V, L, KD, MP, C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea sedan mer än 15 år men inte är anklagad, än mindre dömd, för något angivet brott och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3206 av Sofia Damm m.fl. (KD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i säkerhetsrådet bör arbeta för att den internationella brottmålsdomstolen ICC ska kunna väcka åtal mot den eritreanska regimen för brott mot mänskligheten och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:8 av Caroline Szyber (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för Taiwans deltagande i ICAO och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:28 av Mathias Sundin (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att ett demokratiernas förbund inrättas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:145 av Said Abdu (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den svenska journalisten och medborgaren Dawit Isaak och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:228 av Jan Björklund m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flickors och kvinnors friheter, rättigheter och möjligheter ska genomsyra den svenska kampen för mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som såväl enskilt land som medlemsland i EU och FN ska agera för att alla länder ska respektera den grundläggande mänskliga rättigheten att kvinnor ska ha tillgång till fria, lagliga och säkra aborter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för en intensifierad kamp inom EU, liksom globalt, mot människohandel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i högre grad måste uppmärksamma och driva frågan om förtryck av kvinnor och flickor på grund av religiös tillhörighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:454 av Tuve Skånberg (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strävan efter religionsfrihet bör vara en prioriterad del av svensk utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:456 av Tuve Skånberg och Mikael Oscarsson (båda KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att UD och svenska ambassader ska bedöma religionsfrihetssituationen i länderna som Sverige har bilaterala relationer med och försvara religionsfriheten i offentlig diplomati och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:482 av Mathias Tegnér (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta rätten till fri abort i svensk utrikes- och biståndspolitik och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:484 av Mathias Tegnér (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveriges ökade ansträngningar för demokrati i Eritrea, Etiopien och Somalia och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska lyfta fram SRHR-frågorna i dialogen med Latinamerikas stater och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska verka för att värna demokratin i Brasilien och motverka reformer som kommer att leda till ökade sociala klyftor och undergräva urfolkens rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN bör verka för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna och rätten till abort i Argentina och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska ge stöd till implementering av fredsavtalet med Farc, stöd till samtalen med ELN och arbete för att stoppa mord och våld mot företrädare för civila samhället och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN bör verka för en dialog mellan regeringen och oppositionen i Venezuela i syfte att underlätta en fredlig och demokratisk lösning på dagens politiska motsättningar och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i alla kontakter med El Salvador bör kräva en ökad respekt för kvinnors rättigheter, att förbudet mot abort avskaffas och att satsningar på SRHR görs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör stärka stödet till det civila samhället i Honduras och verka för att våldet mot landets civila samhälle upphör, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i alla kontakter med Honduras bör kräva en ökad respekt för kvinnors rättigheter, att förbudet mot abort avskaffas och att satsningar på SRHR görs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt ska fördöma USA:s ekonomiska blockad mot Kuba och kräva att man omgående upphäver densamma, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att Internationella brottmålsdomstolen (ICC) skaffar sig den kompetens som krävs för att kunna utreda misstankar om sexuellt våld och avsätter tillräckligt med resurser för att samla in bevis, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:533 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som inom EU och FN bör verka för att stärka de fackliga rättigheterna och stödet till fackliga organisationer i Afrika söder om Sahara, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska verka för en demokratisk, fredlig och stabil utveckling i Gambia, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN bör verka för ett omedelbart stopp för övergreppen i Sydsudan och för att humanitär hjälp når fram, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige kraftfullt bör uppmärksamma de omfattande brotten mot de mänskliga rättigheterna i Etiopien i sina bilaterala kontakter med regimen såväl som i FN och EU, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i alla kontakter med Etiopien, bilateralt och genom multilaterala organisationer, måste kräva Fikru Marus omedelbara frisläppande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i alla kontakter med Eritrea, bilateralt och genom multilaterala organisationer, måste kräva Dawit Isaaks omedelbara frisläppande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom sitt engagemang i Somalia bör betona vikten av att landets kvinnor inkluderas i freds- och försoningsarbetet och att det nuvarande vapenembargot upprätthålls och efterlevs så att tillförseln av vapen upphör, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör stödja arbetet för fred och demokrati i Somalia och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:568 av Jan Björklund m.fl. (L):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom de multilaterala samarbetena ännu tydligare än i dag måste driva

en agenda för ökad demokratisering och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kampen för att frigge Dawit Isaak och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att markera mot Rysslands behandling av sin civilbefolkning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att särskilt markera mot Rysslands behandling av hbtq-personer och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att stärka civilsamhället i Ryssland och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1026 av Désirée Pethrus (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppmärksamma Etiopien på att leva upp till sina åtaganden utifrån landets ratificeringar av internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, internationella konventionen mot korruption och internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR), och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta upp situationen för journalister i allmänhet men specifikt också i Etiopien inom FN, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen och UD ska göra allt som står i deras makt för att Fikru Maru ska frigges och få vård och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företrädare för Sveriges regering bör besöka Fikru Maru i hans fängelse, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1150 av Amineh Kakabaveh m.fl. (V, MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i FN bör verka för en inventering av i vilken utsträckning medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning diskriminerar kvinnor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i FN:s säkerhetsråd bör verka för att förmå medlemsstaterna att öka efterlevnaden när det gäller kvinnors mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i FN:s säkerhetsråd bör driva frågan om att utvidga kampen mot det vardagliga grova våldet mot kvinnor och flickor så att den även omfattar våld och förtryck i hederns namn, könsstympling och likartade former av förtryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ta initiativet till en konferens i FN för att stoppa det våld som anses legitimerat och ingår i medlemsländers nationella lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utöka arbetet för att skydda oppositionspolitiker och journalister som far illa i Ryssland och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1579 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och omvärlden inte bör vara för naiva i bedömningen av situationen i Myanmar (Burma) och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att det ställs tydliga krav på Myanmar (Burma) vad gäller efterföljande av FN-resolutioner, mänskliga rättigheter, politiska fångar, etniska konflikter och minoriteters ställning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör intensifiera sina ansträngningar i syfte att stödja karenfolkets strävanden efter ökad autonomi och mänskliga rättigheter samt för att fästa världssamfundets uppmärksamhet på karenfolkets utsatta situation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att uppmärksamma den utsatta situationen för muslimska minoriteter i Myanmar (Burma) inom ramen för sitt utrikespolitiska arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för högre krav på de länder som leder FN-arbetet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom FN bör verka för ett utökat arbete mot korruption såväl internt som externt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1581 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet med mänskliga rättigheter i utvecklingsländer i högre grad prioritera de sociala och ekonomiska rättigheterna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att fler stater lever upp till FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet i högre grad verka för och lyfta upp sambandet mellan att skapa grundläggande förutsättningar för kvinnor och deras möjlighet till utveckling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet ge högre prioritet åt satsningar för att bekämpa könsrelaterat och hedersrelaterat våld samt människohandel och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i arbetet för flickors rättigheter i högre grad bör stödja insatser för att minska antalet flickaborter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bevara tyngden i begreppet mänskliga fri- och rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i högre grad uppmärksamma och verka för barns rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att visa sitt tydliga stöd för utsatta minoriteter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1600 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om diplomatiska förbindelser med Somaliland och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta samverkan mellan svenska och somaliländska myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmana Utrikesdepartementet att se över sin säkerhetsklassning av Somaliland och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ett tillfälligt stöd till områdena Puntland och Galmudug och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom världssamfundet, för att finna en långsiktigt hållbar lösning på landets styre, bör verka för att Somalias demokratiska modell i så stor utsträckning som möjligt anpassas till landets traditionella klanstruktur, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att Unsom utarbetar en plan för att reglera de företag som tillhandahåller säkerhetstjänster i landet, i syfte att hålla kostnader nere, hålla intäkterna borta från potentiella terrorister och krigsherrar och stödja uppbyggnaden av en beskattad, vit ekonomi i landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna Somaliland som självständig stat och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1670 av Maria Ferm (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige mer aktivt bör driva på i FN och EU för att få stopp på våldet och fördrivningen av folkgruppen rohingya, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1682 av Jan Lindholm (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Taiwan borde släppas in i FN som en fullvärdig medlemsnation och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbyte av ambassadörer med Taiwan och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1832 av Lena Hallengren m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rätten till fri abort och behovet av att globalt påverka kvinnors rätt till fri abort och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1931 av Åsa Coenraads m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ska verka för att Republiken Kina (Taiwan) ges rätt att skicka ombud till FN:s generalförsamling och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ska erkänna Republiken Kina (Taiwan) och därmed främja öppnandet av en taiwanesisk ambassad i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1986 av Hans Rothenberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen tydligt ska agera gentemot Kina angående ofrivilliga och olagliga organtransplantationer i Kina och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2111 av Annika Lillemets m.fl. (MP, V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ekocid och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2121 av Cecilia Magnusson m.fl. (M, V, KD, MP, L, C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en undersökningskommission och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2374 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering inom EU och FN bör verka för att Republiken Kina (Taiwan) ska kunna delta i och bidra till FN:s underorganisationer och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2603 av Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson i Umeå (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kampen för att få Dawit Isaak fri och om att Sverige som nation bör stå upp för det fria ordet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3156 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förmedla deklarationen Stockholm Statement of Commitment via alla svenska beskickningar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Värmandet av de mänskliga fri- och rättigheterna och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Frihet i den digitala världen och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Informationsteknologins betydelse och tillkännager detta för regeringen.

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Ett starkare stöd för barn och kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3379 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveriges förbindelser med Republiken Kina (Taiwan) och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka det svenska engagemanget och stödet till de institutioner (ICC) och de europeiska samarbeten som arbetar för att lagföra krigsbrott och terrorbrott, inte minst då de skett i tredje land, och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L):

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hbt-frågor som en del av Sveriges arbete internationellt för mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3614 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för upprättandet av en checklista med kriterier som ska uppfyllas och utgöra grund för om det internationella samfundet ska erkänna valet som fullt ut demokratiskt eller inte och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, i demokratiseringsarbetet avseende länder som inte uppnår kriterierna i checklistan, ska verka för att kriterierna uppfylls och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för bildandet av ett förbund mellan världens alla demokratiska länder och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3660 av Désirée Pethrus (KD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör bidra till en politisk lösning för att stoppa våldet i DR Kongo genom att val snarast genomförs i DR Kongo i enlighet med landets konstitution, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på för att EU och FN snarast ska besluta om ytterligare

sanktioner mot DR Kongo så länge landets president inte följer konstitutionen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva att FN:s beslutsfattande behöver reformeras och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN med kraft ska intensifiera arbetet med att motverka och förebygga att FN-utsända begår sexuella övergrepp i fredsfrämjande och fredsbevarande insatser samt se till att förövarna ställs till svars, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva att FN upprätthålls som globalt forum för dialog mellan alla världens länder och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3742 av Sofia Damm m.fl. (KD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla diplomater bör ha genomgått utbildning i frågor som rör religionsfrihet och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera ansträngningarna för att civilsamhällesaktörer och oppositionspolitiker ska kunna verka, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnnäktenskap aktivt måste motverkas på ett kulturellt och värderingsmässigt plan och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för FN agera för att den etniska utrensningen av rohingya upphör, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för en reformering av FN:s råd för mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det krävs kraftfulla åtgärder för att förhindra den stora omfattningen av sexuella övergrepp som pågår i olika konflikter runt om i världen och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska intensifiera sina ansträngningar för att en internationell utredning tillsätts så att de skyldiga till morderna på FN-anställda Zaida Catalán och Michael Sharp grips och ställs inför rätta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska arbeta för ett förbättrat skydd för FN-experten och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera sina ansträngningar för att hjälpa frihetsberövade svenskar i utlandet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att det internationella normsystemet mot dödsstraff upprätthålls och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3892 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa de uppmaningar till våldsanvändning gentemot kristna som finns runt om i Nordkorea och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt bör visa sitt stöd för kristna i Pakistan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för FN och EU verka för fortsatt skarp kritik mot Nordkoreas hårda hädelselagar samt våldet mot kristna och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt bör visa sitt stöd för utsatta kristna i Nigeria och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för FN och EU verka för att de kristnas säkerhet i Nordkorea garanteras och våldsamheterna upphör och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att uppmärksamma situationen för kristna och andra religionsutövare i Nordkorea och därmed bidra till att sätta religionsfrihet i landet på det internationella samfundets agenda och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt bör visa sitt stöd för utsatta kristna i Indonesien och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för FN och EU verka för att grundläggande mänskliga fri- och rättigheter garanteras för kristna och andra minoriteter i Indonesien och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet under förslagspunkt 8 Övriga yrkanden

Motion	Motionärer	Yrkanden
8. Övriga yrkanden		
2016/17:469	Björn Söder m.fl. (SD)	2–4
2016/17:667	Caroline Szyber och Désirée Pethrus (båda KD)	1 och 2
2016/17:668	Caroline Szyber och Désirée Pethrus (båda KD)	1 och 2
2016/17:669	Désirée Pethrus och Caroline Szyber (båda KD)	1
2016/17:817	Boriana Åberg (M)	
2016/17:858	Åsa Coenraads m.fl. (M)	1–3
2016/17:907	Arhe Hamednaca och Lawen Redar (båda S)	1
2016/17:1030	Magnus Oscarsson (KD)	
2016/17:1032	Magnus Oscarsson (KD)	
2016/17:1411	Finn Bengtsson (M)	
2016/17:1412	Finn Bengtsson (M)	
2016/17:1427	Désirée Pethrus (KD)	1–3
2016/17:1723	Said Abdu (L)	
2016/17:1858	Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson i Umeå (båda S)	
2016/17:1949	Hans Rothenberg (M)	1
2016/17:2718	Erik Bengtzboe (M)	
2016/17:2889	Markus Wiechel (SD)	1–4, 6 och 7
2016/17:2969	Cecilia Magnusson m.fl. (M, V, L, KD, MP, C)	
2017/18:8	Caroline Szyber (KD)	
2017/18:28	Mathias Sundin (L)	
2017/18:145	Said Abdu (L)	
2017/18:228	Jan Björklund m.fl. (L)	1 och 4–6
2017/18:454	Tuve Skånberg (KD)	1
2017/18:456	Tuve Skånberg och Mikael Oscarsson (båda KD)	4
2017/18:482	Mathias Tegnér (S)	1
2017/18:484	Mathias Tegnér (S)	1

2017/18:530	Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V)	4, 8–11, 13, 15, 16 och 18
2017/18:532	Stig Henriksson m.fl. (V)	6
2017/18:533	Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V)	3, 9 och 13
2017/18:568	Jan Björklund m.fl. (L)	4
2017/18:1026	Désirée Pethrus (KD)	1, 2, 4 och 5
2017/18:1150	Amineh Kakabaveh m.fl. (V, MP)	1–4
2017/18:1581	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1–8
2017/18:1670	Maria Ferm (MP)	
2017/18:1682	Jan Lindholm (MP)	1 och 2
2017/18:1832	Lena Hallengren m.fl. (S)	
2017/18:1931	Åsa Coenraads m.fl. (M)	1 och 2
2017/18:1986	Hans Rothenberg (M)	1
2017/18:2111	Annika Lillemets m.fl. (MP, V)	
2017/18:2121	Cecilia Magnusson m.fl. (M, V, KD, MP, L, C)	
2017/18:2374	Finn Bengtsson (M)	
2017/18:2603	Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson i Umeå (båda S)	
2017/18:3156	Ulrika Karlsson i Uppsala (M)	1
2017/18:3239	Karin Enström m.fl. (M)	4, 7, 32 och 41
2017/18:3379	Finn Bengtsson (M)	
2017/18:3578	Jan Björklund m.fl. (L)	31
2017/18:3614	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1 och 2
2017/18:3660	Désirée Pethrus (KD)	7 och 8
2017/18:3742	Sofia Damm m.fl. (KD)	14–16
2017/18:3745	Sofia Damm m.fl. (KD)	13 och 16
2017/18:3892	Markus Wiechel m.fl. (SD)	3–10

BILAGA 3

Öppen utfrågning om Sverige i FN:s säkerhetsråd

UTRIKESUTSKOTTET

Öppen utfrågning om Sverige i FN:s säkerhetsråd

Tisdagen den 17 oktober 2017

Ordföranden: Vi återupptar utrikesutskottets sammanträde, som vi ajournerade tidigare på förmiddagen. Jag vill önska alla varmt välkomna hit till utrikesutskottets offentliga utfrågning om Sverige i FN:s säkerhetsråd. Det är glädjande att se ett sådant brett spektrum av representanter för myndigheter, ambassader, organisationer och civilsamhället. Jag välkomnar er än en gång, även åhörarna på läktaren.

Inledningsvis vill jag berätta vad en offentlig utfrågning innebär. Det är ett öppet utskottssammanträde, och det hålls för att utrikesutskottet ska inhämta information i denna särskilda fråga om FN:s säkerhetsråd och Sveriges arbete där. Vi har inbjudna talare som kommer att hålla inledningsanföranden. Eftersom detta formellt är ett utskottssammanträde är det i första hand utrikesutskottets ledamöter och sedan riksdagsledamöter som ges möjlighet att ställa frågor till de inbjudna föredragshållarna.

Denna offentliga utfrågning är ett led i utrikesutskottets dialog med regeringen om Sveriges medlemskap i FN:s säkerhetsråd. Utrikesutskottet har hittills haft nio sammanträden med föredragningar om det svenska medlemskapet i säkerhetsrådet sedan vi tog plats där i januari 2017. Utrikesministern besökte utskottet så sent som i juli och gjorde då en halvårsredovisning av det svenska arbetet i säkerhetsrådet. Utrikesutskottet har också låtit göra en utvärdering av kampanjen för Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd.

Vi är allihop väl medvetna om att vi lever i en tid då konflikterna i världen ökar och blir alltmer utdragna. Desto viktigare är det därmed för Sverige att slå vakt om den internationella ordningen, där det är FN:s säkerhetsråd som har ansvar för att upprätthålla internationell fred och säkerhet.

Medlemskapet möjliggör för Sverige att driva sin utrikespolitik såväl inom EU som inifrån FN:s allra innersta rum. Sverige ges ökade möjligheter att driva en effektivisering av FN:s arbete för fred, säkerhet och hållbar utveckling. Sveriges ges också ökade möjligheter att verka för nedrustning, mot terrorism och massförstörelsevapen samt för ökad respekt för folkrätten.

Vi är i dag särskilt tacksamma för att kunna välkomna våra tre talare och föredragshållare, som ska få ordet alldeles strax. Utrikesminister Margot Wallström har, förutom att vara utrikesminister, personlig erfarenhet av FN från åren 2010–2012, då hon var FN:s generalsekreterares särskilda representant i frågor som rör konfliktrelaterat sexuellt våld.

Aleksander Gabelic är sedan 2000 ordförande för Svenska FN-förbundet. FN-förbundet i Sverige har 100 lokala föreningar runt om i landet. Johanne Hildebrandt är journalist, författare, krigskorrespondent med mera. Hon har ofta skildrat svenska soldaters situation i utlandstjänst.

Vid min andra sida har jag utrikesutskottets vice ordförande Karin Enström, som kommer att avsluta mötet när vi kommer dit. Till vår hjälp har vi också utrikesutskottets kanslichef Martin Brothén.

De inbjudna talarna ska bidra med sina perspektiv på Sveriges roll i FN:s säkerhetsråd och de utmaningar som följer med detta medlemskap. Frågeställningarna kommer säkert att vara många. Upplägget för utfrågningen är följande: Efter utrikesminister Margot Wallströms presentation kommer det att ges möjlighet att ställa frågor till henne. Ledamöterna i utrikesutskottet får möjlighet i första hand och ber om ordet på samma sätt som vanligt vid ett utskottssammanträde. Därefter kommer det att vara möjligt för övriga riksdagsledamöter som närvarar att ställa frågor. I mån av tid kommer det att finnas möjlighet även för övriga som sitter nere på golvet här i salen att ställa frågor.

Därefter går ordet till Aleksander Gabelic respektive Johanne Hildebrandt, och därefter öppnar jag på nytt upp för frågor, på samma sätt som till utrikesministern.

Utrikesminister Margot Wallström (S): Herr ordförande, ärade riksdagsledamöter, kära åhörare! Jag vill särskilt välkomna alla de unga studenter som vi har med oss – det är jättekul att se er här.

Jag är väldigt glad över att få vara här och tala om det arbete som Sverige har gjort och fortsätter att göra i FN:s säkerhetsråd. FN är ju en organisation som under årens lopp har mottagit både kritik och hyllningar. Säkerhetsrådet, vars uppdrag är att upprätthålla internationell fred och säkerhet, anses av många vara en av de viktigaste maktfaktorerna i FN-systemet.

Många tänker säkert på veton och låsta förhandlingar när jag nämner säkerhetsrådet. Det är dock viktigt att komma ihåg vad FN:s tidigare generalsekreterare Dag Hammarskjöld sa vid en universitetsföreläsning redan 1954: ”The United Nations was not created in order to bring us to heaven, but in order to save us from hell.”

Det som styr oss är the Charter of the United Nations, FN-stadgan, som är det ramverk som vi har att hålla oss till. Varken FN eller FN:s säkerhetsråd är några perfekta institutioner – så länge som vi själva lever i en värld av konflikter, ofrihet och ojämlikhet kommer detta att speglas även i FN:s salar. Det är dock det verktyg som vi har, och det är ett kraftfullt verktyg om det används rätt. Där sitter nämligen världens alla länder.

Den 28 juni 2016 valdes Sverige med god marginal in som icke-permanent medlem av FN:s säkerhetsråd för perioden 2017–2018. Nu har det gått tio månader sedan vi valdes in, och jag vill dela med mig av något av det som Sverige har bidragit med till arbetet i säkerhetsrådet. Jag kommer därför snart att tala om tre geografiska områden där Sverige gjort konkret skillnad för säkerhetsrådets arbete. Jag kommer också att tala om kvinnor, fred och

säkerhet, konfliktförebyggande arbete, barn i väpnad konflikt samt behovet av reformer av FN-systemet. Detta är nämligen fyra områden där Sverige har en ledande roll.

Eftersom jag hoppas att vi har många tittare och lyssnare vill jag börja med att förklara vad säkerhetsrådet gör. Säkerhetsrådet är ett av FN:s sex huvudorgan och har ansvar för upprätthållandet av internationell fred och säkerhet i enlighet med FN-stadgan. Säkerhetsrådets beslut är bindande för alla FN:s 193 medlemsstater.

Säkerhetsrådet har 15 medlemmar, och av dessa är 5 permanenta medlemmar och 10 icke-permanenta. Frankrike, Kina, Storbritannien, Ryssland och USA har permanenta platser i säkerhetsrådet och kallas tillsammans ofta P5. Dessa länder har möjlighet att lägga in veto. Säkerhetsrådets övriga 10 medlemmar väljs av generalförsamlingen till mandatperioder på två år, och varje år byts 5 medlemmar ut. Mandaten är regionalt fördelade så att alla delar av världen alltid har något land från samma region.

Inom ramen för säkerhetsrådets mandat, som är upprätthålla internationell fred och säkerhet, kan säkerhetsrådet ge rekommendationer för att förhindra eller lösa konflikter. Säkerhetsrådet kan också fatta beslut om sanktioner mot stater som hotar säkerheten.

Säkerhetsrådet beslutar om och bevakar fredsinsatser och har befogenhet att auktorisera militära insatser för att upprätthålla beslut och resolutioner. Ni har säkert alla sett de blå baskrar som bärs av FN-styrkorna under fredsbevarande insatser. Just nu pågår 15 sådana fredsbevarande insatser, en majoritet av dem i Afrika och i Mellanöstern.

En viktig del – kanske den viktigaste – av rådets agenda är händelsestyrd, vilket innebär att rådet behandlar aktuella frågor som kan anses utgöra hot mot den internationella säkerheten. Geografiska frågor är det som oftast diskuteras, men också tematiska frågor behandlas regelbundet. Under 2017 har bland annat Syrien, Myanmar, Nordkorea, kärnvapennedrustning samt kvinnor, fred och säkerhet stått på dagordningen.

När ett hot mot internationell fred och säkerhet uppstår kan ett medlemsland självständigt eller på uppmaning av generalsekreteraren ta initiativ till att frågan tas upp. I slutna möten förbereds då en resolution som medlemsländerna sedan röstar om vid ett öppet möte. För att en resolution ska bli antagen krävs nio ja-röster och inget veto. Förutom resolutioner kan säkerhetsrådet också med konsensus, alltså genom att man kommer överens om någonting, anta ordförandeskapsuttalanden eller pressmeddelanden. Dessa är de tre produkter, som vi brukar kalla det, som kan komma ut av detta: resolutioner, ordförandeskapsuttalanden eller pressmeddelanden.

Vad gör då Sverige i säkerhetsrådet? Sverige tar initiativ. Vi påverkar rådets beslut – ibland öppet och publikt, ibland mer lågmält, men alltid med fokus på resultat och grundat i våra värderingar. Dessa värderingar tar avstamp i det som vi kallar en bottenplatta, eller våra grundläggande värderingar om

folkrätt, respekt för folkrätten, mänskliga rättigheter, jämställdhet och ett humanitärt perspektiv. Detta är själva fundamentet för vårt arbete.

Det kan tyckas vara självklart, men vi är en av få rådsmedlemmar som regelbundet för dialog med de stater som står på säkerhetsrådets dagordning. Vi talar inte bara om dessa stater, utan vi talar också med dem. Vi har gjort oss tillgängliga, även i New York, för den typen av samtal.

Låt mig också vara tydlig med att Sverige har en enda utrikespolitik, och vi verkar på olika arenor – bilateralt, i EU, i FN och i säkerhetsrådet – för att driva denna politik. Vår ambition är att vara EU:s bästa vän i säkerhetsrådet och FN:s bästa vän i EU.

Under vårt år i säkerhetsrådet har rådet hanterat vår tids svåraste kriser, såsom Syrien, Nordkorea, Sydsudan och fredsprocessen i Mellanöstern. Trots låsningarna har Sverige medverkat till att rådet har kunnat göra framsteg i några av de svåraste situationerna.

Som jag nämnde inledningsvis vill jag ta upp tre exempel, till att börja med Myanmar. Sverige har sedan vårt inträde i säkerhetsrådet kontinuerligt verkat för att fästa rådets uppmärksamhet på det alarmerande läget för befolkningsgruppen rohingya. Vi stöder generalsekreterarens arbete för att få stopp på våldet samt för att säkerställa obehindrat tillträde för hjälpinsatser och säkert återvändande för flyktingar. Sverige har varit drivande för att rådet för första gången på mycket lång tid har kunnat uttala sig med en gemensam röst om situationen i Myanmar. Det är långt ifrån tillräckligt, som ni alla har kunnat notera, men det är ett viktigt första steg.

Det andra exemplet är Jemen. Sverige drev på så att säkerhetsrådet för första gången på mer än ett år kunde tala enat genom ett ordförandeskapsuttalande som uppmanade till ökat tillträde för hjälpinsatser och att striderna måste upphöra.

Det tredje exemplet gäller svältriskan i Jemen, Syrien, Somalia och norra Nigeria. Sverige initierade och lotsade i hamn ett uttalande av säkerhetsrådet i juli om svältriskan i dessa fyra stater. Detta är första gången någonsin som FN:s säkerhetsråd uttalar sig om kopplingen mellan svält och konflikt – ett samband som borde vara självklart.

Jag vill också nämna de fyra områden där Sverige och regeringen kanske har lagt ned mest arbetstid. En stor del av vår energi lägger vi på att göra den feministiska utrikespolitiken konkret och på att driva frågor om kvinnor, fred och säkerhet. Jag har ofta sagt att vi ställer frågan: Var är kvinnorna? Man kan, om man så vill, kalla det jämställdhetsintegrering i praktiken.

Vi har drivit igenom tydligare skrivningar i säkerhetsrådets resolutioner, bland annat i mandaten för FN:s insatser i Demokratiska republiken Kongo, i Västsahara, i Libyen och vid gränsen mellan Sudan och Sydsudan. Vi har kontinuerligt efterfrågat könsuppdelad statistik och genusmedveten rapportering från FN, och detta börjar nu ge resultat. Vi har även drivit igenom att sexuellt och könsbaserat våld i sig utgör ett kriterium för att rikta sanktioner.

Den svenska regeringen är starkt övertygad om diplomatins kraft och om att det konfliktförebyggande arbetet måste få en större roll. Detta är ett förhållningssätt och ett synsätt som vi delar med FN:s generalsekreterare António Guterres. Genom att hela FN-systemet bidrar till att hantera grundorsakerna till konflikt och att morgondagens konflikter undviks har vi gett FN:s arbete en ny inriktning.

Sverige är också ordförande för en av säkerhetsrådets arbetsgrupper, som handlar om barn i väpnad konflikt. Det finns ett antal sådana arbetsgrupper, och vi tycker att vi har injicerat ny energi i denna arbetsgrupps verksamhet. Förra veckan stod Sverige tillsammans med Italien, Frankrike och Uruguay värd för ett möte om attacker mot skolor. Detta är helt avgörande för att hålla barn utanför krig och konflikter – att skydda barn i dag förebygger konflikter i morgon.

Det finns också frågor som handlar mer om institutionen FN. Vi har sedan vår kandidatur varit tydliga med att FN behöver reformeras. Därför gläder det oss att António Guterres har tagit initiativ till en bred och omfattande reform av FN-systemet. Tre spår är i fokus: hållbar utveckling, fred och säkerhet samt management, alltså hur FN ska styras och ledas. Djärva och ambitiösa reformer är nödvändiga, och generalsekreterarens personliga engagemang har skapat en väldigt välkommen drivkraft i den här frågan.

Avslutningsvis vill jag säga att vårt arbete i säkerhetsrådet förutsätter en nationell förankring. Det är därför vi för en nära dialog med riksdagen, och det är också därför jag är mån om att vara här i dag. Vi har inrättat ett referensråd och anordnar även dialogtillfällen med civilsamhället flera gånger per år. Vi informerar allmänheten genom vårt nyhetsbrev och vår temasida på regeringen.se, som ni gärna får följa. Som ni vet kan ni också följa arbetet i New York – man lägger ut videofilmer och annat där det går att se hur det ser ut där de jobbar.

Att en så stor del av vårt samhälle visar intresse för FN och för säkerhetsrådets arbete är utan tvekan en stor styrka för oss. Det är avgörande att vi står upp för Förenta nationerna i en tid när allt fler attacker riktas mot våra internationella samarbeten – mot själva tanken på internationellt samarbete – och då vi ser mer av intresseinriktning och att man sätter ett nationellt intresse främst.

Oavsett vilken del av världen som vi kallar vårt hem påverkas våra liv alltmer av globala händelser. Klimatförändringar, terrorattentat och hot om användning av massförstörelsevapen är bara några av de många hot som snabbt kan få globala konsekvenser. Som generalsekreterare António Guterres sa under sitt anförande vid öppnandet av FN:s generalförsamling förra månaden: "We are a world in pieces. We need to be a world at peace."

(Applåder)

Ordföranden: Tack så mycket för inledningen. Jag öppnar nu upp för att ställa frågor till utrikesministern. Vi börjar alltså med ledamöter i utrikesutskottet.

Vice ordföranden: Det är stort att Sverige är medlem i säkerhetsrådet, men det är också ett stort ansvar att vara det. Utrikesministern pekade i sitt anförande både på prioriteringar och på sådant som fungerar mindre bra. Det är ju lätt att se många exempel där FN inte lyckas, men vi måste också titta på exempel där man faktiskt lyckas.

Reformer är helt nödvändiga. Vi behöver ett mer effektivt, mer öppet och mer transparent FN. Men hur ser utrikesministern på möjligheterna att reformera själva säkerhetsrådet? Det som jag tycker är det största misslyckandet är Syrien och oförmågan att få ett slut på det lidande, det fruktansvärda våld och den svåra konflikt som har pågått under många år. Skulle någonting i säkerhetsrådets funktionssätt kunna förändras, förutom själva vetorätten, som jag inte tror går att ändra på?

Vilken är utrikesministerns bild? Vad skulle säkerhetsrådet, i en så oerhörd svår konflikt med ett ohyggligt mänskligt lidande, med Sveriges hjälp kunna göra bättre i form av att få stopp på våldet och, i detta fall, också få ett ansvarsutkrävande värt namnet?

Olle Thorell (S): Tack, utrikesministern, för anförandet. Jag har en fråga som gäller hur Sverige kan vara med och påverka på sikt. Vi är ju bara med i säkerhetsrådet under en kort period, men jag skulle vilja fråga hur vi kan bidra till reform och påverka med våra värderingar om jämställdhet, transparens och öppenhet via att få in svenskar på ledande poster. Vi har en lång tradition av framstående svenskar i FN ända sedan Dag Hammarskjölds dagar.

Jag undrar hur vi kan jobba med att få in fler svenskar på ledande poster. Vi är ändå en av de största bidragsgivarna, och då borde vi också få inflytande därefter. Personer är viktiga för att reformera. Det handlar inte bara om ställningstaganden, utan personer är också viktiga.

Birgitta Ohlsson (L): Som utrikesministern sa finns det många helveten på jorden, och vi kan väl vara överens om att Syrien är ett av de värsta. Nu på förmiddagen kom det ett meddelande från TT om att Daish, eller IS, ska vara på väg att besegras i ar-Raqqa, som skulle ha blivit islamisternas huvudstad.

Från Liberalerna har det varit väldigt centralt att förövarna i samband med folkmordet och kriget i Syrien och Irak ska straffas. Detta gäller oavsett om det är islamistiska terrorister i Daish, eller IS, som har halshuggit, mördat och våldtagit småflickor och sålt dem som sexslavar eller om det handlar om militärdiktaturens al-Asad-regim, som har bombat och gasat ihjäl sin egen befolkning i olika attacker.

Därför undrar jag om utrikesministern kan redogöra för hur Sverige under denna tid i säkerhetsrådet har drivit att man ska få till ett straffsystem för att rättvisa ska kunna skipas för alla offer för detta helvete. Jag talar nu både om al-Asads militärdiktators grymheter och om de islamistiska terroristerna i Daish.

Utrikesminister Margot Wallström (S): Tack för frågorna, som är viktiga och relevanta.

Hur ska säkerhetsrådets arbete reformeras? För det första gäller det i hög grad vetorätten. Vi har anslutit oss till en sammanslutning av medlemsländer som vill att användningen av vetorätten ska begränsas i ett första steg och att man i situationer som kan leda till exempelvis brott mot folkrätten, brott mot mänskligheten eller folkmord inte ska kunna använda vetorätten.

Det pågår ett sådant arbete, och vi är förstas aktiva där. Man ska ha helt klart för sig, som Karin Enström också antydde, att detta kommer att ta lång tid. Det är ingenting som sker i morgon, utan man måste sakta men säkert arbeta för det. Vi vill ju att FN ska vara mer effektivt och representativt i sitt sätt att arbeta, och detta gäller även sammansättningen av säkerhetsrådet. Vilka länder ska vara där, och hur ser maktförhållandena ut? Det vi har sett i samband med det stora misslyckandet vad gäller Syrien är att maktförhållanden spelas upp inför öppen ridå, och det är tydligt att länder driver på för sina egna intressen.

Något som vi märkte innan vi kom in i säkerhetsrådet och när vi var alldeles nya där var att det fanns en dynamik som var väldigt negativ. Det rådde en öppen strid mellan USA:s och Rysslands FN-ambassadörer, och det var riktigt dålig stämning i rådet. Vår egen analys var att chansen att ändra på detta blir större om rådet kommer framåt genom att fatta beslut om resolutioner och genom att komma överens om hur man ska uttrycka sig och bedöma olika situationer i världen. Det gällde att hela tiden få till beslut om dessa produkter. Det är så vi har försökt att jobba.

Enligt vår FN-ambassadör känns det något bättre, kanske också för att personkemi och annat har förändrats i rådet. Inriktningen är att se till att rådet faktiskt gör nytta och att man känner att rådet kommer framåt i olika frågor. Allt detta är sådant som man måste arbeta med både på kort och på lång sikt för att se till att rådet blir effektivare och tar sig an dagens problem.

Hur påverkar vi? Vi påverkar förstas genom att insistera på att vi ska kunna vara representerade. Vi sekonderar och lånar ut kompetent personal då och då, och vi ser till att vi sätter folk på viktiga poster. Vi kan dock bli mycket bättre på det, eftersom vi bidrar med så stora resurser. Vi är i dagsläget den sjätte största bidragsgivaren till FN och FN:s olika organ, vilket borde ge oss en viss tyngd. I våra kontakter med FN:s ledning insisterar vi på att det ska genomföras reformer.

Det som António Guterres framför allt har jobbat med är att se till att man reformerar FN:s arbete med utvecklingsfrågor, så att hela systemet jobbar mer samstämmigt. Det handlar om freds- och säkerhetsfrågorna, som gör att FN kan bli effektivare, såväl före som under och efter en konflikt. Vidare handlar det om att få bättre styrning och bättre administrativa rutiner i FN samt om att flytta besluten närmare genomförandenivån.

Det handlar förstas också om att se till att det finns strategier och handlingsplaner för att ta itu med sådant som hur man sätter stopp för sexuella övergrepp. Detta är ju den värsta företeelsen av alla – när de som har utrustats med en uniform och gets till uppdrag att skydda civilbefolkningen själva blir de

som begår sexuella övergrepp försvinner allt förtroende för FN som organisation. Därför måste det bli ett absolut stopp för den typen av fenomen.

Att stärka FN:s strukturer för antiterrorism har också varit en viktig del av reformarbetet. Vi hjälper till med detta. Det handlar även om att få en långsiktigt hållbar finansiering av FN. På den punkten har det kanske inte hjälpt till att USA på slutet har tvekat och hotat med att dra tillbaka finansiering. USA har också redan dragit tillbaka finansiering, till exempel när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa.

Där har vi gått in och kompenserat för det. Det handlar alltså om att såväl arbeta med politikens inriktning och se till att vi får in representanter och rätt folk som att bidra med resurser till FN-systemet.

Förövarna måste straffas, och nu kommer det att följa en viktig process för det. Där det inte finns ett nationellt rättssystem som fungerar tycker vi att brottslingarna måste till ICC, Internationella brottmålsdomstolen, i förekommande fall. Man måste ständigt se till att hålla förövarna ansvariga. Att hela rättssystemen och även FN:s system för att utkräva ansvar och rättvisa fungerar är alltså mycket viktigt under den närmaste tiden.

Markus Wiechel (SD): Tack för dragningen, utrikesministern! Det råder inget tvivel om att det finns väldigt många frågor som jag och säkert även många andra skulle vilja ställa, inte minst med tanke på alla de konflikter som finns runt om i världen i dag.

Utrikesministern var tidigare lite inne på att svara på frågor om att effektivisera FN, men jag skulle vilja försöka få fördjupade svar. Det finns nämligen flera tongivande personer som har kritiserat effektiviteten i FN; vi har Anders Kompass och Inga-Britt Ahlenius, för att bara nämna ett par. Därför skulle jag vilja veta exakt vilka konkreta förslag man har från svensk sida för att försöka effektivisera FN-samarbetet, och även hur man arbetar för att öka tilliten och förtroendet för FN som det är i dag.

Lotta Johnsson Fornarve (V): Tack för anförandet, utrikesministern! Jag skulle vilja ställa en fråga om Västsaharakonflikten.

Marockos illegala och brutala ockupation av Västsahara har nu pågått i över 40 år, och därför vill jag fråga utrikesministern vilka konkreta åtgärder Sverige har vidtagit i säkerhetsrådet för att den folkomröstning som förhandlades fram med hjälp av FN och som båda parter godkände – alltså Marocko och Polisario – snarast ska komma till stånd. Det är en folkomröstning som skulle ha hållits redan 1992 men som fortfarande inte har ägt rum.

Jag ser folkomröstningen som en förutsättning för att få till stånd en lösning på denna långa konflikt. Vi hade en interpellationsdebatt om detta före midsommar, men nu har det gått en tid. Det skulle vara intressant att höra om det har hänt någonting i fråga om folkomröstningen sedan dess.

Sofia Arkelsten (M): Jag tänkte börja med två påpekanden. Utrikesministern talar om dialogen med riksdagen, men det är nog formellt en information vi får från regeringen. Vi uppskattar det, men jag uppfattar inte att det finns ett våldsamt stort dialogutrymme i detta. Jag vill också nämna en sak som är

väldigt viktig för utskottet, och det är det där sista R:et i ”SRHR”. Det handlar om sexuell och reproduktiv hälsa och *rättigheter*, och det är viktigt att man inte tappar det även om man är i en knepig kontext i FN.

Till frågan! Halva utskottet var i Washington och New York för ungefär en och en halv vecka sedan. Där hade vi förmånen att träffa Lacroix, som arbetar med utvecklingen av de fredsbevarande styrkorna. Han var också här på ett seminarium för bara några veckor sedan, och jag tänkte fråga lite hur Sverige ser på detta.

Han nämnde bland annat behovet av rörliga mandat och att det kan förändras efter gång. Han nämnde att effektiviteten behöver förbättras, och det gällde såväl kapacitet som Medevac och nya förmågor. Han nämnde disciplinen, som jag uppfattade att statsrådet var inne på och det som Anders Kompass har varit whistleblower för. Han nämnde budgetfrågan med den långsiktiga finansieringen, och han nämnde just att neddragningarna nu kommer först – innan man har haft möjlighet att gå igenom de olika uppdrag som finns. Han nämnde även de lågsamma processerna och de utmaningar man ser framåt.

Jag undrar lite hur Sverige driver dessa frågor. Jag förstår nämligen att det är komplicerat i den grupp som säkerhetsrådet ändå utgör. Är det någonting särskilt vi prioriterar och trycker på särskilt för framåt, till exempel disciplinfrågan? Jag uppskattar att statsrådet säger att det krävs ett absolut stopp – det är bra – men hur gör vi det? Det handlar nämligen till slut om att det ska både fungera och ha stöd från befolkningen där de fredsbevarande trupperna finns.

Utrikesminister Margot Wallström (S): Frågan om sexuell våld och sexuell utnyttjande har varit på dagordningen under en längre tid, och jag kommer ihåg det också från när jag var särskild representant. Det var en del av debatten redan då, och man etablerade en så kallad nolltolerans och införde en handlingsplan. Guterres har också insisterat på att den ska uppdateras så att det blir mycket striktare.

FN har ju så att säga ingen egen polis att sätta in, utan det blir medlemsländerna som ska följa upp många av ärendena efteråt. Nu är det en dialog direkt med de länder som bidrar med trupp och poliser, och man blir mycket snabbare och striktare med hur man utkräver ansvar i dessa fall. Det är också en tydlig politik som uttrycks i handlingsplanen. Det är dessutom en del av militära doktriner och ett arbetssätt, och det är även hur kommandokedjan ser ut. Också när det gäller de fredsbevarande insatserna måste det vara alldeles tydligt: Detta ska inte få hända under mitt överinseende. Detta tolererar vi bara inte, och människor ska ställas till svars för detta.

Hur man bygger förtroende för säkerhetsrådet handlar i hög grad om huruvida man kan komma till beslut – att man faktiskt, när man ses, tar sig an de viktigaste frågorna och lyckas komma överens. Det handlar om att lyckas fatta beslut om sanktioner och insatser som behöver göras – och om att man orkar säga ifrån också till stora, tunga och viktiga länder och partner i olika

situationer. Jag tror att det är det som bygger förtroendet för säkerhetsrådet. I Syrienfallet är det tyvärr så att motstridiga intressen har blockerat säkerhetsrådet från att faktiskt komma fram med vettiga beslut.

Regeringens Västsaharapolitik går ut på att för det första stödja FN:s arbete, och det syftar till att åstadkomma en rättvis, ömsesidig och godtagbar förhandlingslösning där man tillgodoser västsahariernas rätt till självbestämmande. Vi har sedan början av förra året intensifierat våra kontakter med samtliga relevanta parter. Vi har haft samtal med Marocko, Algeriet, Polisario och FN. Jag har själv besökt såväl Rabat och Alger som New York, och vi ger ett omfattande humanitärt stöd till de västsahariska flyktingarna. Vi är givare av kärnstöd till både UNHCR och World Food Programme, som är aktiva i de västsahariska flyktinglägren.

Nu har Tysklands före detta president Horst Köhler utsetts till nytt FN-sändebud för Västsahara, och det ser vi som väldigt glädjande. Det visar att även António Guterres vill ge frågan mer tyngd, och vi tror att han har goda möjligheter att faktiskt samtala med parterna. FN:s ledarskap i hela denna politiska process menar vi är absolut central, och sedan är det meningen att man ska komma överens om hur vägen framåt ska se ut.

Man måste förstås även engagera västsaharierna själva, men så länge det finns en FN-process och så länge vi ser att den flyttar fram positionerna kommer vi också att fortsätta stötta den. Detta har varit väldigt viktigt. Minurso, alltså FN-insatsen där, har också förlängts. Där betonar vi vikten av humanitärt stöd och respekt för mänskliga rättigheter. Detta är alltså en fråga vi fortsätter att vara aktiva och mycket engagerade i.

Jag tycker förstås att Lacroix har väldigt väsentliga synpunkter på hur man behöver tänka om fredsbevarande insatser. Detta är reformer jag tror i många fall behövs framöver. För dem är det också det här att det kan bli svårare om man drar in pengarna först och sedan kräver att allting ska göras om, men å andra sidan kan det också behövas att man blir mycket mer effektiv. Det behöver alltså inte alltid vara dåligt, utan de måste se till att de alltid levererar på sina mandat.

Detta är någonting vi är i ständig dialog med FN-systemet om. Vi kan också se till att vi ordnar evenemang i New York där man diskuterar dessa frågor och hjälpa till att sätta sökarljuset på de frågor som rör våra fredsbevarande insatser. En annan debatt som är mycket svårare är om man ska bekämpa terrorism, alltså hur det ska gå till. Ska vi verkligen använda våra FN-insatser till detta? Blir det inte en helt annan uppgift då? Sådana krav kommer dock från många av medlemsländerna och de länder som har fredsbevarande insatser.

Jag har nog uppfattat det som att vi ändå har en dialog. När jag kommer och informerar är det ju för att också lyssna, och det tycker jag att jag har gjort. Jag kommer också att fortsätta göra det. Sedan har vi även referensrådet. Vi har många möjligheter att diskutera dessa frågor, och det är viktigt – för oss, för mig och för alla som arbetar med detta på vår enhet.

Pernilla Stålhammar (MP): Herr ordförande! Tack, utrikesministern! ”We are a world in pieces. We need to be a world at peace”, som António Guterres uttryckte det. Det är verkligen oerhört relevant nu att vi jobbar hårt för samarbete och multilateralism i en värld som på i dag många sätt bryter samman. Det är ett unilateralt tänkande med Trump och så vidare. Med detta har jag tre frågor till utrikesministern.

Man kan gott säga att det inte finns någon planet B. Vi lever i en orolig värld i dag, med många konflikter – också konflikter som orsakas av klimatförändringar. Här vet jag att Sverige bedriver ett kraftfullt arbete inom FN och inom säkerhetsrådet, och jag skulle vilja höra utrikesministern berätta lite mer om vad vi faktiskt gör där och hur vi får detta att leva kvar efter att vi lämnar vår tillfälliga plats i säkerhetsrådet.

För ett antal år sedan lyckades säkerhetsrådet besluta om ett väldigt viktigt instrument som kallas Responsibility to Protect. Det innebär att när enskilda stater inte kan skydda sin egen befolkning har det internationella samfundet ett ansvar att gå in och skydda befolkningen. Detta användes i fallet Libyen, och det blev ganska mycket missnöje kring hur det i slutändan användes i det långa loppet. Därför har instrumentet låst sig. Ser utrikesministern några möjligheter att kanske omstrukturera det och låsa upp det för att vi ska få tillbaka detta för omvärlden och jordens befolkning viktiga instrument?

Sedan har vi det gamla vanliga problemet: När medieljuset är på i början av en konflikt finns det jättemycket resurser – alla vill vara med och finansiera, och alla vill vara på plats. När medieljuset sedan slocknar saknas det dock alltid resurser. Det leder ofta till att olika länder återfaller i konflikt, och man lyckas inte bygga upp en fungerande stat. Jag skulle vilja höra lite om hur Sverige jobbar där också.

Kerstin Lundgren (C): Jag kan väl bara understryka frågan som gällde Responsibility to Protect, för det handlar om mänskliga rättigheter och att FN inte bara skyddar stater utan faktiskt också liv. Det är ju ett uppdrag. På vilket sätt har alltså Sverige aktualiserat den frågan i sitt säkerhetsrådsarbete för att ta detta ur den garderob som frågan just nu befinner sig i?

Jag skulle också vilja knyta an till det som har diskuterats om fredsbevarande. Det finns ju även ett uppdrag att vara fredsframtvängande, men den frågan har jag uppfattat inte finns speciellt tydligt på dagordningen. Det bygger i stället på att det finns en fred att bevara, men det är många av konflikterna där det inte finns ett reellt fredsavtal. Det ser annorlunda ut än det gjorde efter andra världskriget. Hur diskuterar Sverige det mandatet i säkerhetsrådet?

Min sista fråga handlar om att förebygga konflikter och förmågan att se, där staterna ofta är den yttre gränsen för vad man får göra eller se. Hur tar man sig vidare? Hur jobbar Sverige för att ta frågan vidare så att man kan gå in i stater för att förebygga? Ministern nämnde ett antal regioner, och låt oss ta Sudan som ett annat exempel. Där har vi Darfur, som har en lång historia inte minst i vår politiska debatt. Det finns fortfarande som ett öppet sår där, och det

finns uppenbarligen en risk för nya konflikter. Hur hanterar man till exempel en sådan fråga i säkerhetsrådet och lyfter in Darfur?

Sotiris Delis (M): Tack, utrikesministern! Min fråga gäller ett land i Sydamerika, nämligen Venezuela. Vi hör numera inte så ofta från den svenska pressen hur utvecklingen i det landet ligger till.

Min fråga är delad i två. För det första: Kommer landet upp på säkerhetsrådets bord med tanke på den allvarliga situationen? För det andra: Stämmer det att grannländerna bromsar detta därför att de tror att de kan lösa problemet lokalt?

Yasmine Posio Nilsson (V): Tack för dragningen, utrikesministern! Vi har lyft fram folkgrupper och deras situation i omvärlden, men jag vill fokusera närmare på kurderna som ju länge har levt under ett förtryck från många olika nationer. Sedan folkomröstningen i södra Kurdistan har det funnits en stor oro för ökade spänningar och konflikter i regionen, och nu ser vi ju hur strider genomförs i Kirkuk. Flera dödsoffer har redan rapporterats.

Omvärlden kan ha en väldigt central roll i att säkerställa en fredlig utveckling genom dialog både med södra Kurdistan och med den irakiska regeringen. Vi i Vänsterpartiet menar att Sverige genom de starka band vi har både i Irak och i södra Kurdistan – främst genom många svenskar med rötter i regionen – har en väldigt viktig roll att spela i den fortsatta processen. Diktaturer som Iran eller auktoritära styren som i Turkiet får faktiskt inte vara de som dikterar villkoren för hur Kurdistans framtid ska se ut.

Min fråga till utrikesministern är därför: Hur avser Sverige att agera i säkerhetsrådet med tanke på detta?

Utrikesminister Margot Wallström (S): Det blir mer och mer spännande, och det är svårare och svårare frågor – vilket är bra!

Först och främst tror jag att det är viktigt att påminna om att säkerhetsrådet är en förhandlingsorganisation. Det är inte en aktivistorganisation där man plötsligt kan lyfta fram lite vad som helst därför att man är engagerad i det, utan det finns i väldigt hög grad en agenda som är satt av både händelserna och det som regelbundet återkommer, eftersom det finns bestämmelser om att det ska rapporteras. Det finns arbetsgrupper, sanktioner och annat. Detta måste vi själva påminna oss om ibland också, när man får lust att använda denna plattform till sådant som kanske inte riktigt hör hemma i säkerhetsrådet – bara så att det är sagt.

Pernilla Stålhammar tog upp vad som händer när medieljustet slocknar. Detta arbete pågår 24:7 och är verkligen någonting som vi har fått rigga hela vår organisation på UD kring. På morgnarna skickar vi förstås instruktioner om hur vi ska ställa oss i olika frågor, och på eftermiddagen pratar vi direkt med dem i New York. Detta pågår hela tiden, vecka efter vecka. Sitter de inte i sammanträde i New York gör de fältresor. Då är de ute och tittar på situationen på marken i Mali eller någon annanstans. Sedan kommer de hem, och förhoppningsvis blir det resolutioner, uttalanden och ett sätt att föra frågor framåt. Det kräver alltså att man jobbar seriöst med frågorna.

Tänk också att för första gången på 20 år sitter Sverige med i säkerhetsrådet, där just de mest brännande frågorna ska avgöras. Det handlar mycket om vilken attityd man har, vilka kontakter vi har och vilket förtroende vi får hos de andra medlemsländerna om vi ska bli framgångsrika i att driva våra hjärtefrågor – som har att göra med inte minst respekten för mänskliga rättigheter, folkkräkten och hela det humanitära perspektivet. Det är viktigt.

När det gäller klimat och säkerhet är det en fråga som är en delvis ny koppling. Det har inte funnits en sådan inriktning i säkerhetsrådets arbete hittills. På svenskt initiativ togs det upp i resolutionen som handlade om Tchad. Hela Stora sjöregionen drabbas ju väldigt påtagligt av klimatförändringarna, och till slut innebär det att det blir ont om mat och vatten. Det sätter människor på flykt och leder till stridigheter om land och naturtillgångar, och det kan leda till social oro – och så småningom till konflikter och krig.

Att få med detta i en rapport om situationen i Tchad, alltså göra kopplingen till klimatförändringar, var en stor sak. Det visar nämligen att kopplingen mellan klimat och säkerhet finns. Flera av de permanenta medlemmarna är starkt emot detta, det vill säga att faktiskt använda säkerhetsrådet till att ta upp sådana frågor och sammanhang. De menar att det är någonting nytt, att det inte är säkert att detta är så entydigt och så vidare. Då måste vi driva det på ett intelligent sätt. Vi måste se till att kunskapen finns i FN, att vi ser till att ha de bästa och att vi har det organisatoriskt ordnat så att vi vet var i FN-systemet det hör hemma.

Vi måste också se till att det rapporteras från de olika länderna hur sammanhanget ser ut. Hur gör man då det? Hur beskriver man det, och vad är det FN-representationen på marken i så fall ska titta på? Det är alltså en hittills liten men viktig framgång att vi har fått med detta i en resolution. Vi tänker fortsätta att insistera på detta, och jag tror att det kommer att bli tydligare hur det hänger ihop.

När det gäller R2P, Responsibility to Protect, blev det tyvärr ett stort bakslag för denna fundamentalt viktiga tanke. Det är till skydd för civilbefolkningen – för befolkningen i ett land. Om en regering inte längre står för detta måste det internationella samfundet träda in. Det är rätt tänkt, men i dag kan jag säga att det inte finns särskilt mycket stöd för det. Libyen används som ett exempel. Man ansåg att det gick alldeles för långt; det blev ett regimskifte i stället för att man bara hjälpte civilbefolkningen.

Det gör att det egentligen inte finns en aktiv debatt om användande av R2P, och jag tror inte heller att det är särskilt realistiskt att tro att vi ska kunna prata om begreppet. Men innehållet i detta, grundtanken, kan man trots allt föra vidare genom de olika insatser som FN gör. Jag är helt uppriktig och säger att detta inte är en fråga som ett stort antal länder driver. Det är väldigt svårt i säkerhetsrådssammanhang.

Dit hör också det jag kallar fredsframtvängande. Det man kan göra är att se till att man har en sorts skanning av vad det är som händer ute i världen – ”horizon scanning” kallas det ibland. Man tittar då på var det kokar

någonstans. Var skulle det, om vi inte ingriper, kunna utvecklas till ett fullskaligt krig eller en väldigt farlig situation? Det är någonting vi vill att generalsekreteraren och säkerhetsrådet ska göra mycket mer systematiskt, för då har man i alla fall en tanke om hur vi kan förhindra att det sker och hur vi med FN:s hjälp kan ingripa för att förhindra att det eskalerar och blir mer våld eller krig.

Venezuela togs på USA:s begäran upp i säkerhetsrådet den 17 maj. Säkerhetsrådet blev då uppdaterat om situationen i Venezuela. Det finns en tydlig skiljelinje mellan medlemmar i rådet som tycker att situationen kan bli ett hot mot internationell fred, frihet och säkerhet och de medlemmar i rådet som tycker att detta är en intern angelägenhet som inte ska diskuteras i rådet.

Vi tyckte att det var viktigt att man fick uppdateringen i säkerhetsrådet. Det finns en oro för utvecklingen, och vi ger fullt stöd för regionala ansträngningar. Vi tror att man regionalt har mycket större makt och möjligheter att påverka och att FN i så fall har beredskap för att hjälpa länderna i regionen. Men när man har så olika syn på huruvida säkerhetsrådet ska ta sig an detta är det klart att möjligheterna för rådet att driva frågan minskar.

I EU-sammanhang har vi däremot gjort många uttalanden om den här allvarliga situationen på sistone. Vi vill ju att förhandlingar ska komma till stånd mellan regeringen och oppositionen, och vi har även diskuterat om man behöver restriktioner och sanktioner.

När det gäller situationen i Irak och kurderna har vi en jättestor kurdisk befolkning i Sverige – många kurder i diasporan. Det gör att vi är väldigt engagerade i frågan. Jag tycker att man kan säga att man har stor sympati för kurdernas längtan efter och önskan om att få ett eget land och en egen stat. Det kan man ha förståelse för, men vi har från många håll varit tveksamma till att det just nu – när man är på väg att kämpa ned Daish i Irak – är rätt tid att fokusera på självständighetsfrågan.

Vi hoppas att det ska vara en bra dialog mellan Bagdad och Erbil för att man ska kunna se till att faktiskt komma framåt. Det måste vara en lösning man hittar i Irak, mellan kurderna och centralregeringen. Vi vill att man ska avstå från våldshandlingar, och därför är det som sker just nu viktigt. Vi vill ju att man ska vara återhållsam och sansad även i fortsättningen. Just nu är det viktiga uppgifter att se till att vi slutligen bekämpar IS.

Ordföranden: Tack för det! Vi ska nu fortsätta på dagordningen och få mer input. Jag lämnar ordet till Aleksander Gabelic.

Aleksander Gabelic, Svenska FN-förbundet: Herr ordförande! Tack, utrikesministern, riksdagsledamöter och övriga åhörare! Jag tackar för inbjudan och möjligheten för mig och FN-förbundet att ge synpunkter på Sveriges arbete i säkerhetsrådet så här långt.

Jag var nyligen själv i New York och har med mig några färska intryck. Jag vill inleda med några övergripande punkter. Jag vill också säga något om det reformarbete som FN-förbundet med sitt krav på ett starkare och bättre FN alltid har framhållit.

Det är välkommet att Sverige är med i rådet och att FN-frågorna tack vare rådsplatsen får mer utrymme i den svenska politiska debatten. FN-förbundet har stött kandidaturen och gladdes med regeringen åt det breda stödet vid omröstningen. Som folkrörelse uppskattar vi den öppenhet som regeringen visar genom bland annat återkommande nyhetsbrev om rådsarbetet och en pågående dialog med inte bara civilsamhället utan även riksdagen. Vi understryker gärna vikten av en bred förankring av det svenska FN-arbetet. Frågorna kan inte tas för givna, och vi bidrar gärna till att hålla dem levande.

Det är bra att Sverige vågar använda okonventionella arbetsmetoder. Sverige bjöd i våras in företrädare för kvinnor från Somalia. I somras skrev Sverige på för att bjuda in den särskilda rådgivaren för att förebygga folkmord, Adama Dieng, att tala om situationen i Demokratiska republiken Kongo. Jag vill också säga att det är väldigt viktigt att rådet fortsätter att bevaka situationen i Demokratiska republiken Kongo, inte minst med tanke på processen kring valet och de oroande signaler vi har fått från Kongo.

Utrikesministern nämnde Sveriges arbete när det gäller att skydda minoriteten rohingya i Myanmar, och det är ett positivt exempel på aktivitet. Också situationen i Jemen är ett bra exempel på den humanitära inriktningen. Jemen är även temat för vårt nationella seminarium på FN-dagen, som vi håller i Konserthuset på fredag. Jemen påminner om den farliga och komplexa situationen i regionen och dessvärre också rådets misslyckande med att hantera konflikten i Syrien, vilket också nämndes.

Det är bra med tidiga och aktiva kontakter med den nye generalsekreteraren António Guterres, inte minst för att – som utrikesministern också nämnde – förbättra samarbetsklimatet i rådet.

Som jag nämnde inledningsvis är ett av FN-förbundets centrala krav ett starkare och bättre FN. Det är avgörande för fortsatt legitimitet för FN och därmed också ett fortsatt förtroende.

Redan som nyvald generalsekreterare sa Guterres i sitt inledningstal att han vill fortsätta tidigare reforminitiativ, bland annat budgetarbete, ansvarutkrävande, skydd av visseblåsare och bättre kommunikation – för att nämna några områden. Han talade också om jämställdhet mellan män och kvinnor på höga FN-positioner. Flera av dessa processer ligger väl i linje med de mål som Sveriges regering satte upp i sitt rådsarbete.

Agenda 2030 med de globala målen är en historisk agenda och visar att medlemsländerna i FN kan sätta upp gemensamma, konkreta och ambitiösa planer för en bättre värld. Här följer vi också med intresse och eget engagemang genomförandet av agendan i Sverige.

En rad idéer för att reformera FN:s utvecklingsarbete mot bakgrund av Agenda 2030 presenterades av Guterres den 5 juni. Av Guterres tankar om utvecklingsystemet vill jag särskilt framhålla dessa: ökat fokus på utvecklingsfinansiering, som vi brukar kalla Financing for Development och som är en förutsättning för framgång för Agenda 2030, en mer sammanhållen FN-policy på regional nivå genom en översyn av FN:s regionala representation och aktiviteter för att klargöra ansvarsfördelningen inom FN-systemet. Det

känner vi igen från tidigare processer som *Delivering as One*, *One UN* och *UN fit for purpose* – för att nämna några av dessa.

85 procent av finansieringen är öronmärkt, och Sverige måste betona vikten av tjänster till FN:s arbete. Resurser ska användas, vill jag betona, effektivt och ändamålsenligt.

På fredssidan handlar det om att fortsätta arbetet som Ban Ki-moons högnivåpanel för säkerhetsfrågor, Hippo, presenterade. I slutsatserna finns tankar inom fyra områden: politiska lösningar – inte enbart militära – insatser som svarar mot behoven, behovet av att stärka partnerskap och fokus på uppdrag i fält med människan i centrum.

Jag vill också påminna om ansvarstagande vid FN:s fredsfrämjande insatser också från västmakterna, som bidrar ekonomiskt men inte med personal och kompetens i den utsträckning som vore önskvärd och som skulle stärka kvaliteten på FN:s insatser.

Vi välkomnar Guterres förslag om ett nytt kontor för antiterrorism som ska arbeta nära medlemsländerna. Det finns också en spännande diskussion om förstärkning av FN:s organ för bland annat stadsplanering, UN-Habitat. Snabb urbanisering påverkar frågor som fattigdom, ojämlikhet, hälsa, migration, klimatförändringar och naturkatastrofer. Allt detta är centrala delar även i utvecklingsagendan.

Avslutningsvis en fråga där FN-förbundet har varit mycket aktivt. Det handlar om FN:s nolltolerans för sexuella kontakter mellan FN-personal och civilbefolkning, som infördes redan under Kofi Annans tid. Ban Ki-moon föreslog tydliga straff för förövare, bland annat med DNA-test och militära domstolar. Och Guterres följde i våras upp med en ny visuellblåsarpolicy samt förslag om böter för länder som inte utreder misstänkta övergrepp. Kraven från den externa panelen som utredde Kompassaffären är centrala, inte minst den del som gäller ansvarsutkrävande även på hög nivå inom FN.

Transparens, effektivitet, öppenhet och reformfrågorna ligger på bordet. Donald Trumps metoder kan ifrågasättas, men övriga medlemmar måste vara beredda att tala om reformfrågor när USA efterlyser en diskussion. Vi kan inte ha en situation där den största givaren hotar och ställer ultimativa krav. Vi behöver en ordnad diskussion om reformer, humanitära behov och hur vi stärker världsorganisationen.

Det här är några exempel på konstruktiv kritik och förslag som kräver brett stöd från både regeringar och folk om vi ska nå målet om ett starkare och bättre FN. Det behövs mer än någonsin med tanke på hur vår värld ser ut. I detta arbete har Sverige som medlem i säkerhetsrådet en central roll.

(Applåder)

Johanne Hildebrandt: Hej allesammans! Jag är väldigt glad att få vara här och tala lite mer konkret om min upplevelse av FN:s fredsarbete.

Som gammal krigsreporter måste jag säga att jag är väldigt kluven. Jag har varit oerhört frustrerad över vad som åstadkommit på marken. Jag har sett barn och kvinnor skjutas och sprängas till döds därför att FN inte har förmått

ena omvärlden om att ingripa, och jag har sett människor stillsamt svälja ihjäl därför att hjälptransporter inte har kommit igång. Men det är ju lätt att vara kritisk på marken när det gäller att se resultat. Det gäller då att påminna sig om att Sverige, trots att det är ett litet land i norr, faktiskt haft personer som har åstadkommit mycket.

Överste Ulf Henricssons egen tolkning av FN-mandatet BA01, som han ledde i Bosnien, gjorde att hundratals människor räddades till livet i staden Vares. Denna tolkning har nu blivit policy i fredsbevarande trupper.

Inga-Britt Ahlenius förde en kamp mot korruption, inkompetens och slöseri med pengar. Hon ledde en undersökning och skrev redan 2008 en rapport som krävde reformer. Jag hoppas innerligt att dessa nu implementeras på alla plan så att inte pengar slösas bort, för varje krona som inte når dem som verkligen behöver det är ett rejält svek både för förtroendet för FN och mot människorna.

Till slut Kompass avslöjanden om sexuella övergrepp, som nu förhoppningsvis också leder till någonting. Jag vill bara påminna om att detta är något som har pågått väldigt länge. Redan 1993 kom avslöjanden om att FN-soldater gått till en serbisk bordell i Bosnien där de utnyttjat tillfångatagna kroatiska och muslimska kvinnor som sexslavar.

Det finns alltså en del att rensa upp. Det nämndes här också den skiftande kvaliteten på olika FN-trupper från olika länder. Det skiftar från välutbildade svenska underrättelseförband i Mali med fantastisk utrustning till det värsta jag har träffat på, nämligen en soldat i Darfur som vägrade att stiga ut ur tältet. Det var fullt förklarligt, för han var inte beväpnad. Han var utbildad taxichaufför och ingen soldat, och han hade inte fått lön på flera månader, så han satt där i sitt tält och utförde inte så mycket för människorna där.

Jag hoppas innerligt att det kommer att hända någonting. Självklart kan Sverige inte göra så mycket inom ramen för FN:s säkerhetsråd. Det är lätt att gnälla och kritisera, men det är svårare att komma med konkreta exempel på något som är görligt att utföra.

Att Sverige har fått parter att tala med varandra är bra, likaså att Sverige inkluderar andra länder i samtalet, är transparent och lyfter fram kvinnors rättigheter och klimatförändringar, som faktiskt kan orsaka en flyktingkatastrof som vi aldrig har sett maken till. En förhoppning är också att Sverige driver frågor som hedersvåld och barnäktenskap hårdare.

Det jag inte riktigt förstår är situationen i Irak. Där har Sverige samma utrikespolitik i utrikesutskottet, FN och EU. Sverige har också bistått kurderna med militära rådgivare på plats. Kurderna stod ensamma och utan hjälp, men de lyckades stå emot IS-offensiven 2014 och tog ett område som kallas disputed area och som har mycket olja. När de röstade för självständighet agerade Bagdad genom att ta tillbaka Kirkuk. Det är som hotande embryon och ett gammalt problem. Jag undrar hur man ska försöka lösa detta. Att IS är besegrat anses snarare vara början på det krig som nu kommer att uppstå i Irak, där det är möjligt att det blir inbördeskrig, men också i Syrien. Jag hoppas innerligt att FN:s säkerhetsråd har en långsiktig plan för att främja deras fred och försoning och sätta press på Assad.

En viktig del i detta är, för att vara konkret, fred, rättvisa och upprättelse. De skyldiga måste ställas till svars för krigsbrott, folkmord och brott mot mänskligheten, för människor som har mist allt måste åtminstone få rättvisa och se de skyldiga straffas.

Säkerhetsrådet är den enda instans som har makt att inrätta en specialdomstol i Syrien med tvingande kapitel 7. Jag förstår att Ryssland kommer att lägga in veto, att detta inte är möjligt just nu och att man också kommer att motsätta sig att rättsfall hamnar i tribunalen i Haag. Men även om det är politiskt omöjligt att genomföra just nu hoppas jag innerligt att Sverige långsiktigt driver en krigsribunal, en specialdomstol, för en sådan måste inrättas. Det tog ju 20 år innan det gjordes i Rwanda.

Säkerhetsrådets nya resolution 2379, initierad av en nationell utredningsgrupp ledd av en särskild rådgivare, ger möjlighet att stötta framför allt Irak att lagföra terrorister. Men Irak använder terroristlagar mot IS, vilket ofta innebär dödsstraff efter en snabb rättegång. Då kommer man inte att åtalas för det sexuella våld och det slaveri som yazidiska kvinnor utsatts för som en del i folkmordet på denna grupp. Faktum är att övergreppen på yazidierna är så bestialiska och systematiskt utförda att de anses vara en milstolpe inom folkmordsforskningen.

Slutligen: Sverige borde väl ändå med sin feministiska utrikespolitik i säkerhetsrådet kämpa för en specialdomstol som åtminstone ställer IS till svars för folkmordet och de övergrepp som har begåtts mot yazidierna. Det vore en stolthet för Sverige om vi kunde bidra till att åtminstone denna minoritet kunde få upprättelse i detta nu.

(Applåder)

Ordföranden: Vi brukar inte ha ordningen att föredragshållarna och de medverkande får replikera på varandra. Men i dag är det ett lite annorlunda utskottsmöte, så jag gör det möjligt för utrikesministern att kort reflektera över det som Aleksander Gabelic och Johanne Hildebrandt har sagt innan vi går vidare med ledamöternas frågor.

Utrikesminister Margot Wallström (S): Tack så mycket för era inlägg! Jag tycker att det viktigaste är just det som Johanne Hildebrandt tog upp här på slutet, alltså hur uppföljningen ska se ut när vi förhoppningsvis militärt har lyckats bekämpa och besegra Daish. Det blir inget kalifat. Men kampen mot terrorism kommer säkert att vara en viktig uppgift under ganska lång tid.

Det är också viktigt med ansvarsutkrävandet. Huruvida det blir en krigsribunal eller exakt hur rättsprocessen kommer att se ut är nog för tidigt att säga. Men det kommer att bli en otroligt viktig uppgift. Förmodligen kommer begränsningarna i säkerhetsrådet att märkas i den maktkamp som återstår när det gäller att se till att rättvisa skipas. Men vi är fast bestämda på att vi måste utkräva ansvar och ställa de ansvariga inför rätta. De här brotten utgör förmodligen folkmord – det är i alla fall den definition av folkmord som brukar användas när det gäller till exempel yazidierna – och det är viktigt att

de tas upp på rätt sätt. Det menar vi också hör hemma i ICC. Vi menar att säkerhetsrådet måste hänföra ärendena dit.

Vi har bara sett början på den här diskussionen. Men vi är helt på samma linje: Det måste vara ett bestämt ansvarsutkrävande för dessa krigsbrott.

Kerstin Lundgren (C): Tack för intressanta och viktiga föredragningar, också från övriga i panelen! Jag vill dels instämma i vikten av att säkerställa att straffrihet inte råder, utan att rättvisa skipas. I det sammanhanget är det viktigt att säkerställa att ICC inte undermineras ytterligare genom agerandet i säkerhetsrådet, för det är en hotad institution i dag, inte minst med afrikanskt agerande.

Jag lyssnade in att flera kommenterade USA:s agerande. Det vore intressant att också höra hur ni bedömer Rysslands agerande. När flera av oss besökte New York var en tydlig signal att just nu är Ryssland den stora spoilern, oavsett om man diskuterar reformer inom FN-systemet eller andra frågor. Hur ser ni på detta, och hur löser ni den frågan?

Sofia Arkelsten (M): Jag har en kort fråga till Aleksander Gabelic. Uppfattade jag det rätt att FN-förbundet tycker att det går bra med hanteringen av Myanmar och rohingya? Du lyfte fram det som en positiv nyhet.

Markus Wiechel (SD): Tack för intressanta föredragningar! Det finns som sagt flera konflikter runt om i världen. Ett tydligt exempel är ar-Raqqa, som i dag sägs ha blivit befriat, och det pågår offensiver i andra städer, inte minst i Syrien och Irak. Det är problem med att förse de människor som befinner sig i områdena med nödhjälp som mat, rent vatten och så vidare. Jag skulle vilja höra hur man kan arbeta inom FN för att säkerställa att fler människor kan få hjälp i exempelvis städer som ar-Raqqa under pågående offensiv, för det finns trots allt hjälporganisationer där, även om de inte är särskilt många. FN har tyvärr inte varit alltför närvarande i exempelvis ar-Raqqa.

Ordföranden: Vi har bland åhörarna här i dag en gymnasieklass från Campeongymnasiet i Helsingborg som jag vet har förberett en fråga. Därför ger jag ordet till Hanna Digman för att ställa frågan.

Hanna Digman, Campeon Frigymnasium: Först vill jag tacka för att vi får vara här i dag. Vi undrar om ni som kvinna känner att ni blir annorlunda bemött i säkerhetsrådet av till exempel ledande män som Donald Trump.

Ordföranden: Aleksander Gabelic får först svara på frågan från Sofia Arkelsten. Därefter ger jag ordet till utrikesministern och till Johanne Hildebrandt, om hon har några ytterligare kommentarer.

Aleksander Gabelic, FN-förbundet: Herr ordförande! Tack, Sofia, för frågan! Du missförstod mig nog. Det jag menade var att Sverige är aktivt i fallet med skyddet av rohingyas i den mycket svåra situation som nu råder i Myanmar. Men också Jemen är ett exempel där man fokuserar på de humanitära insatserna.

Utrikesminister Margot Wallström (S): Det finns redan två spår som handlar om att undersöka krigsbrott som har begåtts i Syrien, dels en oberoende

undersökningskommission som är FN:s egen oberoende internationella undersökningskommission, dels en ny mekanism för utredning av och ansvarsutkrävande för krigsförbrytelser begångna i Syrien sedan 2011. Det är ett sätt att utreda och etablera sanningen kring de företeelser och krigsbrott som har begåtts där, för att få det ordentligt dokumenterat och bevisat för att man sedan ska kunna utkräva ansvar. Vi stöder båda dessa spår. Det finns också ett kemiskt spår, som rapporteras regelbundet till säkerhetsrådet, och ett politiskt spår där man just diskuterar detta. Allt ska leda till att man så småningom ska kunna ställa ansvariga inför rätta för de krigsbrott som har begåtts. Det blir ett viktigt bevismaterial och en viktig process framöver.

Hur är det med jämställdheten? Vi märker ju av att det är en bristande jämställdhet. I dagsläget är Nikki Haley, USA:s FN-ambassadör, den enda kvinnan i gänget. Vi har än så länge ingen annan kvinna som är FN-ambassadör, så det betyder förstås att hon är väldigt ensam. Hon syns och märks verkligen där som enda kvinna. Det är väldigt tråkigt att det ska se ut på det sättet. Jag har också varit enda kvinna bland EU:s utrikesministrar ända till helt nyligen. Nu är vi tre vid bordet. Det är sorgligt att det ska vara så dålig kvinnorepresentation.

När vi diskuterar olika länder och situationer är det ofta män som företräder länderna eller ger vittnesmål inför rådet. Därför såg vi till exempel vid ett tillfälle till att somaliska kvinnor bjöds in för att vi också skulle få höra deras röster om situationen i Somalia. Och vi frågar hela tiden om de finns med som fredsbevarare, om de finns med vid förhandlingar och i medlingsinsatser – hur det ser ut med kvinnorepresentationen. Det är otroligt viktigt att se till att kvinnors röster hörs och att vi håller emot den här diskrimineringen.

Johanne nämnde FN-soldater som begår övergrepp. Det är helt fasansfullt. Jag är säker på att det hade varit annorlunda också där om fler kvinnor hade varit involverade i besluten och faktiskt också ute i fält för att förhindra att sådant förekommer.

Kampen måste fortsätta. Det är roligt att se att det finns en ung generation som verkligen intresserar sig för de här frågorna, som vill driva dem och kämpa för dem.

Johanne Hildebrandt: Bara en detalj. Jag vet att IMM har samlat in 5 000 vittnesmål och skrivit 13 rapporter. Just nu kan man tänka att det är de nationella domstolarna som kommer att ställa de skyldiga till svars. Men det vore kanske bra om FN kunde använda den stora kunskapsbas som man nu föredömligt bygger upp och inte förstör de vittnesmål som finns för att kunna hjälpa alla de här människorna, som är spridda över hela världen, att identifiera förövare.

Är det gubbigt och dammigt inom säkerhetspolitiken? När jag började som krigsreporter var jag ungefär som en rosa elefant. Säkerhetspolitik var någonting som flickor inte skulle skriva om. De skulle ägna sig åt heminredning eller liknande. Nu när jag är gammal och sitter hemma ser jag att de bästa krigsreporterarna är kvinnor. Till exempel Magda Gad är fantastisk

ute på fältet. Låt dig inte begränsas av könet! Det är många kvinnor inom säkerhetspolitiken som håller på att ta över. Det är helt nya tider.

Vice ordföranden Karin Enström: Vi börjar nu närma oss slutet på utfrågningen. Å utskottets vägnar vill jag först och främst tacka våra talare utrikesministern, Aleksander Gabelic och Johanne Hildebrandt. Jag vill också tacka alla er andra som har kommit hit och även er som har lyssnat och tittat på den här sändningen.

Den här diskussionen tycker jag visar att det finns ett oerhört starkt engagemang och stort intresse för de frågor som FN:s säkerhetsråd är satt att vara ansvarigt för. Det är ett svårt arbete. Det är en väldigt konfliktfylld värld, men det finns också ljuspunkter som vi ibland glömmar bort.

Eftersom vi talar om FN och FN:s uppgift är det viktigt att påminna oss om att det, särskilt för oss små länder, är angeläget och egentligen helt avgörande för vår möjlighet att själva få bestämma, att det finns en regelbaserad världsordning, att det finns ett världssamfund och att det finns en organisation med dess fel och brister, för visst finns det fel och brister. Men FN är ändå en organisation med så många medlemsländer, och om det där inte finns en högsta domstol finns det i alla fall ett säkerhetsråd som sätter tonen och en standard. Det handlar om beslut som säkerhetsrådet fattar, mandat, resolutioner, uttalanden och beslut om sanktioner som får konsekvenser. De konsekvenser man vill uppnå är ju ett förändrat beteende. Man ska komma ihåg detta när man talar generellt om FN.

Vi behöver denna regelbaserade världsordning. Vi behöver någon som kan sätta ned foten. Vi behöver några som är ytterst ansvariga för fred och säkerhet internationellt, och då med regler som vi gemensamt kommit överens om. Det är det som denna utfrågning har handlat om. Jag tror att vi nästan har varit runt i jordens alla hörn. Det visar hur stort och tungt ansvaret vilar på säkerhetsrådet.

Något som Sverige drev i sin kampanj var att både FN:s säkerhetsråd och hela FN som organisation ska präglas av öppenhet, transparens, och effektivitet. Det är nu lite upp till bevis. Vi hoppas naturligtvis gemensamt att det reformarbete som nu har inletts kommer att ge resultat.

Jag ska slutligen påminna om att det har förts stenografiska uppteckningar under utfrågningen. Dessa kommer så småningom att publiceras i ett av utrikesutskottets betänkanden. Man kan alltså i efterhand gå in och läsa alla frågor som har ställts, de anföranden som har hållits och de svar som har givits.

Därmed avslutas både utfrågningen och utskottets sammanträde. Stort tack!
(Applåder)